

การเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี นครเชียงใหม่

พ.ศ. 2568

ผู้รับสมัครเลือกตั้ง การหาเสียง
และการเปลี่ยนแปลงของการเมืองในการเลือกตั้ง

CMU
CHIANG MAI UNIVERSITY

POL

KONRAD
ADENAUER
STIFTUNG

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ไพลิน ภู่อินาพันธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร เพ็ญสุต

ชื่อหนังสือ การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568:
ผู้รับสมัครเลือกตั้ง การหาเสียง และการเปลี่ยนแปลงของ
การเมืองในการเลือกตั้ง

Book Title The 2025 Chiang Mai Mayoral Elections:
Candidates, Campaigning,
and Political Changes in the Elections

ผู้เขียน/นักวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร.ไพลิน ภูจินาพันธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร เพ็ญสุตร
คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้ช่วยนักวิจัย นางสาวรินทร สมฟอง

พิมพ์ครั้งแรก ตุลาคม 2568

จำนวนพิมพ์ 210 เล่ม

จัดพิมพ์โดย รองศาสตราจารย์ ดร.ไพลิน ภูจินาพันธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร เพ็ญสุตร
คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พิมพ์ที่ หน่วยพิมพ์เอกสาร คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
239 ถนนห้วยแก้ว ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
50200 โทรศัพท์ 053 943317 อีเมล sci@cmu.ac.th

สนับสนุนโดย

มูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ (สำนักงานประเทศไทย)

การเลือกตั้ง
นายกเทศมนตรี
 นครเชียงใหม่

พ.ศ. 2568

ผู้รับสมัครเลือกตั้ง การหาเสียง
และการเปลี่ยนแปลงของการเมืองในการเลือกตั้ง

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568:
ผู้รับสมัครเลือกตั้ง การหาเสียง และการเปลี่ยนแปลงของ
การเมืองในการเลือกตั้ง.— เชียงใหม่ : หน่วยพิมพ์เอกสาร
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2568.
158 หน้า.
1. การเลือกตั้งท้องถิ่น. I. ชื่อเรื่อง.

ISBN 978-616-629-679-2

คำนำ

หนังสือเรื่อง “การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568: ผู้รับสมัครเลือกตั้ง การหาเสียง และการเปลี่ยนแปลงของการเมืองในการเลือกตั้ง” มีที่มาจากความสนใจของทีมผู้เขียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑิณี ภูจินาพันธุ์ ได้ทำการวิจัยและเขียนบทความรวมไปถึงหนังสือที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง มาอย่างต่อเนื่อง ในส่วนของรองศาสตราจารย์ ดร.ชนินทร เพ็ญสูตร ทำวิจัยในระดับปริญญาเอกเรื่องการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2568 ถือเป็นการเลือกตั้งครั้งสำคัญที่มีพรรคการเมืองระดับชาติเข้ามาเกี่ยวข้อง หนังสือเล่มนี้ นอกจากจะเกิดขึ้นมาได้จากการเขียนงานวิจัยผ่านการรวบรวมข้อมูล ซึ่งรวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก ทีมผู้เขียนยังเป็นส่วนหนึ่งของการจัดงานเสวนาเพื่อแนะนำนโยบายและผู้สมัครรับเลือกตั้งและจัดงานเสวนาวิชาการ

ทีมผู้เขียนขอขอบพระคุณมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ สำนักงานประเทศไทย ในการสนับสนุนการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูง ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ คุณฝน อรพรรณ สุวรรณวัฒน์กุล ผู้จัดการโครงการที่คอยให้ความอนุเคราะห์ ทีมผู้เขียนโดยเสมอมา ขอขอบพระคุณผู้ให้สัมภาษณ์และผู้มีส่วนร่วมในงานแสดง วิสัยทัศน์และงานเสวนาวิชาการ สุดท้ายนี้ ขอขอบพระคุณศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.ธเนศวร์ เจริญเมือง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐกร วิทิตานนท์ และอาจารย์ พิณสุตา วงศ์อนันต์ ในความอนุเคราะห์สำหรับงานเสวนาวิชาการ

กลางคืนเวลา 22.31 น. ณ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สารบัญ

รายละเอียด	หน้า
ตอนที่ 1 เกริ่นนำ	1
- วิธีวิจัยและกระบวนการเก็บข้อมูล	3
- ประเด็นคำถาม	10
- วัตถุประสงค์การวิจัย	10
- การเลือกตั้งท้องถิ่น	11
- ตระกูลการเมือง	13
ตอนที่ 2 ว่าด้วยเทศบาลและเทศบาลนครเชียงใหม่	15
- หน้าที่ของเทศบาล	16
- ข้อมูลเกี่ยวกับเทศบาลนครเชียงใหม่	20
ตอนที่ 3 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	22
- ผู้สมัครหมายเลข 1 นางสาวปิ่นรัตน์ วิริยะกุลสานต์	25
- ผู้สมัครหมายเลข 2 นายธีรวุฒิ แก้วฟอง	28
- ผู้สมัครหมายเลข 3 นายอัศนี บุรณุปกรณ์	30
- ผู้สมัครหมายเลข 4 นายการย์วิชัย วงษ์ทอง	32
- ผู้สมัครหมายเลข 5	33
ว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์น นพดล วตินสุนทร	
ตอนที่ 4 การสื่อสารทางการเมือง	35
- การเมืองเรื่องของสี	36
- สโลแกน นโยบาย และการสื่อสารของผู้สมัคร รับเลือกตั้ง (นางสาวปิ่นรัตน์ วิริยะกุลสานต์)	49
- สโลแกน นโยบาย และการสื่อสารของผู้สมัคร รับเลือกตั้ง (นายธีรวุฒิ แก้วฟอง)	50

รายละเอียด	หน้า
ตอนที่ 4 การสื่อสารทางการเมือง	35
- สโลแกน นโยบาย และการสื่อสารของผู้สมัคร รับเลือกตั้ง (นายอัสนี บุณอุปกรณ์)	53
- สโลแกน นโยบาย และการสื่อสารของผู้สมัคร รับเลือกตั้ง (นายการยวิวิชญ์ วงษ์ทอง)	57
- สโลแกน นโยบาย และการสื่อสารของผู้สมัคร รับเลือกตั้ง (ว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์น นพดล วคินสุนทร)	59
- ค้นหาเสียง ปราศรัย และพื้นที่เปิด-ปิด	61
ตอนที่ 5 พฤติกรรมการเลือกตั้ง	70
- การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการวัดความรู้ เบื้องต้นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	75
- ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจ ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	82
- บทสรุป	93
ตอนที่ 6 การต่อสู้ ชัยชนะ และความพ่ายแพ้	95
- ก่อนการเลือกตั้งจะเริ่ม จนถึงช่วงของ การหาเสียงเลือกตั้ง	98
- ช่วงของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและ โค้งสุดท้ายของการแข่งขัน	118
- การวิเคราะห์ผลคะแนน	134
- ชัยชนะและความพ่ายแพ้	136
ตอนที่ 7 บทสรุป	139
บรรณานุกรม	148
ดัชนี	154

ตอนที่ 1 เกริ่นนำ

เทศบาลนครเชียงใหม่ ถือเป็นเทศบาลที่มีความสำคัญในมิติเชิงประวัติศาสตร์ เนื่องจากถือเป็นเทศบาลแห่งแรกของรัฐสยาม ในปี พ.ศ. 2478 ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ ในส่วนของงบประมาณ ในปีงบประมาณปี พ.ศ. 2566 – 2568 มีประมาณการรายรับอยู่ที่ 1.6 พันล้าน 1.8 พันล้าน และ 1.9 พันล้านบาท ตามลำดับ (เทศบาลนครเชียงใหม่, ม.ป.ป.) เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณระดับจังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน มีรายรับอยู่ที่ 394 ล้านบาท ถือว่าน้อยกว่า รายรับของเทศบาลนครเชียงใหม่ถึง 4 เท่า (องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน, 2565)

ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 เป็นต้นมา ผลปรากฏว่า ตระกูล “บุญปกรณ์” ได้ชนะการเลือกตั้งและได้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่มาหลายสมัย ปกรณ์ บุญปกรณ์ (พ.ศ. 2541 – 2543) บุญเลิศ บุญปกรณ์ (พ.ศ. 2543 – 2550) โดยในปี พ.ศ. 2550 – 2552 ผู้ชนะเลือกตั้ง คือ เตือนเต็มดวง ณ เชียงใหม่ แต่ต่อมาได้ถูกตัดสินให้พ้นจากตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ เนื่องจากขาดคุณสมบัติในการเป็นผู้สมัครนายกเทศมนตรี (Sanook, 24 มิถุนายน 2552) หลังการพ้นตำแหน่งของดวงเต็มเดือน ณ เชียงใหม่ ทศนัย บุญปกรณ์ ผู้มีศักดิ์เป็นหลานของบุญเลิศ บุญปกรณ์ ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ในระหว่างปี พ.ศ. 2552 – 2564 และหลังจากนั้น อัครนิ บุญปกรณ์ ได้ชนะการเลือกตั้งเข้ามาดำรงตำแหน่งหลังจากทศนัย บุญปกรณ์ (ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง พ.ศ. 2564 – 2568)

จากความสำคัญด้านงบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่ รวมถึงบทบาทของพรรคการเมืองระดับชาติที่เข้ามามีผลต่อการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น ทำให้เล็งเห็นว่า การศึกษาด้านกระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้ง การหาเสียงเลือกตั้ง การศึกษาเรื่องตระกูลการเมืองและความสัมพันธ์ทางการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่ และสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพื่อขยายฐานความรู้ด้านการกระจายอำนาจทางการเมืองของประเทศไทย

วิธีวิจัยและกระบวนการเก็บข้อมูล

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568: ผู้รับสมัครเลือกตั้ง การหาเสียง และการเปลี่ยนแปลงของการเมืองในการเลือกตั้ง (The 2025 Chiang Mai Mayoral Elections: Candidates, Campaigning, and Political Changes in the Elections) ได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน โดยได้รับ หนังสือแจ้งผลการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2568 รหัสโครงการวิจัย CMUREC 68/088

ในช่วงระยะเวลาของการรอการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน ผู้วิจัยได้ ดำเนินการลงสำรวจพื้นที่ภาคสนาม เช่น การสำรวจกระบวนการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ลงสมัครตำแหน่งนายกเทศมนตรี นครเชียงใหม่ และทีมผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยมีได้มีการ รบวงกระบวนการหาเสียงเลือกตั้ง ผู้วิจัยถือเป็นผู้สังเกตสถานการณ์การหาเสียง เลือกตั้งในพื้นที่สาธารณะ หลังจากได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน จึงได้ ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งในระหว่างเดือนเมษายน - เดือนกันยายน พ.ศ. 2568 และเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผ่านแบบสอบถามจำนวน 400 ชุด ในช่วงระหว่างวันที่ 2 – 7 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 ซึ่งมีการแบ่งชุดข้อมูล คำถามออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

- **ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน** ได้แก่ การศึกษา เพศ อาชีพ อายุ ที่อยู่ของ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
- **ส่วนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง** เป็นข้อคำถาม ที่ให้ตอบถูกหรือผิด ซึ่งเป็นข้อคำถามพื้นฐานเกี่ยวกับการเลือกตั้ง เทศบาลนครเชียงใหม่ เช่น จำนวนผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งตำแหน่ง นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ วาระการดำรงตำแหน่ง เป็นต้น
- **ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง** มีทั้งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมือง การหาเสียง และสอบถามช่องทางการติดตามข้อมูลการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียง

ในส่วนของการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้ง มีทั้งการสัมภาษณ์ทั้งก่อน และหลังการเลือกตั้งวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 รวมไปถึงมีการเก็บข้อมูล วิจัยผ่านการจัดเวทีแสดงวิสัยทัศน์เลือกตั้ง ในช่วงก่อนการเลือกตั้ง ซึ่งมีผู้ร่วม จัดงาน ได้แก่ มูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ประเทศไทย คณะรัฐศาสตร์และ รัฐประศาสนศาสตร์ และคณะกรรมการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ FM100 สถานีวิทยุเสียงสื่อสารมวลชน สำนักนวัตกรรมเพื่อประชาธิปไตย สถาบัน พระปกเกล้า และเชียงใหม่นิวส์ ภายใต้ชื่อ “The Candidates 2568 เลือกตั้ง เทศบาลนครเชียงใหม่” จัดขึ้นในวันที่ 4 พฤษภาคม 2568 ณ ลานหน้าหอพื้นถิ่น ล้านนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่¹ โดยมีผู้สมัครรับเลือกตั้งที่มาขึ้นเวทีเพื่อ แสดงวิสัยทัศน์และตอบคำถามจากสาธารณชน ได้แก่

¹ สามารถเข้าถึงลิงก์การเสวนา The Candidates 2568 เลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ ได้จาก

<https://www.youtube.com/watch?v=XyBeVOyGQF4&t=98s>

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ จำนวน 5 ราย

- ปันนรัตน์ วิริยะกุลสานต์ จากทีมเพื่อเชียงใหม่ ผู้สมัครหมายเลข 1
- อีรวุฒิ แก้วฟอง จากพรรคประชาชน ผู้สมัครหมายเลข 2
- อัศนี บุรณุปกรณ์ จากพรรคเพื่อไทย ผู้สมัครหมายเลข 3
- การยวิษญ์ วงษ์ทอง จากพรรคก้าวหน้าอิสระ ผู้สมัครหมายเลข 4
- ว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์นนพดล วศินสุนทร ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัครหมายเลข 5

ผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลนคร เชียงใหม่ จำนวน 8 ราย

- บงกช ตูวานนท์ ผู้สมัครจากทีมเพื่อเชียงใหม่
- อานนท์ วีระมาชา ผู้สมัครจากทีมเพื่อเชียงใหม่
- วิเชียร ทาหาล้า ผู้สมัครจากพรรคประชาชน
- นันทน์ภัสร์ ปฐมเดชภัทรคุณ ผู้สมัครจากพรรคประชาชน
- พรฤดี พุทธิศรี ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย
- พรรณตรี เชื้อมโนชาญ ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย
- ศิริยญา ศรียาบ ผู้สมัครจากพรรคก้าวหน้าอิสระ
- รัชพร พรหมราช ผู้สมัครจากพรรคก้าวหน้าอิสระ

POL WE KONRAD ADENAUER STIFTUNG

The Candidates 2568

เลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่

ปณรัตน์ ธีระกุลคานด์

อัครนิ บุณอุปกรณ

จอห์นบพดล วสันตกร

สิริวุฒิ แก้วพอง

อารยวิญญู วงษ์ภักข

พบกับผู้สมัคร นายกเทศมนตรี และผู้สมัครสมาชิก สภาเทศบาล (สท.)

อาทิตย์ที่ 4 พฤษภาคม 68 17.00 - 20.00 น. ณ ลานหน้าหอพื้นถิ่นล้านนา

LIVE ดำเนินรายการโดย

ดร.ดร.โพธิ์ คุ้มมาพินธุ์

คุณธีรภาพ นิงจันน

รูปภาพที่ 1 ภาพโปสเตอร์การแสดงวิสัยทัศน์งาน The Candidates 2568
 เลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2568
 ณ ลานหน้าหอพื้นถิ่นล้านนา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
 ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/polscicmu>

หลังจากการเลือกตั้ง ทีมผู้วิจัยดำเนินการจัดเวทีเสวนางานวิจัยเรื่อง The 2025 Chiang Mai Mayoral Elections: Candidates, Campaigning, and Political Changes in Elections เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ได้รับการสนับสนุนการจัดงานจากมูลนิธิคอนราต อาเดนาวร์ ประเทศไทย โดยเชิญอดีตผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ จำนวน 3 ราย ได้แก่ วิเชียร ทาห้ำ จากพรรคประชาชน ชูนาภา วรวัลย์ สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ เขต 2 (ผู้ชนะการเลือกตั้ง) และศรีัญญา ศรียาบ จากพรรคก้าวอิสระ

รูปภาพที่ 2 ภาพโปสเตอร์การจัดเสวนาวิชาการ The 2025 Chiang Mai Mayoral Elections: Candidates, Campaigning, and Political Changes in Elections เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ณ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/polscicmu>

ข้อดีของการดำเนินการจัดเสวนาวิชาการหลังจากวันเลือกตั้ง คือการที่อดีตผู้สมัครรับเลือกตั้งได้ทำการสะท้อนคิดและให้ข้อมูลในสถานการณ์ที่ผ่านมาแล้ว ถือเป็นข้อมูลที่ผ่านกระบวนการวิเคราะห์จากอดีตผู้สมัคร ซึ่งมีทั้งการอธิบายถึงภาพรวมของการเลือกตั้ง วิธีการหาเสียง และบทเรียนจากการหาเสียงของอดีตผู้สมัครรับเลือกตั้ง

กล่าวโดยสรุป ทีมผู้วิจัย ได้ดำเนินการจัดเวทีแสดงวิสัยทัศน์ ดำเนินการสัมภาษณ์ ลงพื้นที่สำรวจวิธีการหาเสียง เก็บข้อมูลความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในช่วงก่อนการเลือกตั้ง และในช่วงหลังการเลือกตั้ง ได้ดำเนินการสัมภาษณ์ จัดเวทีเสวนาวิชาการ เพื่อให้ได้ข้อมูลตั้งแต่ก่อนและหลังการเลือกตั้ง โดยผู้ที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ลงสมัครรับเลือกตั้ง ทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ และผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่

อุปสรรคในการดำเนินการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบว่า การดำเนินการเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้ง มีข้อมูลบางส่วนที่ไม่สามารถเปิดเผยให้กับทีมผู้วิจัยได้เข้าถึง เช่น การจัดการประชุมที่มีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นจำนวนมากในช่วงของการหาเสียงเลือกตั้ง แต่ผู้วิจัยไม่สามารถเข้าร่วมรับฟังการประชุม เนื่องจากเป็นการประชุมแบบลับ หรือข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์บางส่วนอาจไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง วิธีการที่ผู้วิจัยได้ทำเพื่อลดข้อผิดพลาดคือการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายและหลีกเลี่ยงการสัมภาษณ์ผู้แทนพรรคการเมือง หรือกลุ่มการเมืองเพียงรายเดียวต่อพรรคหรือกลุ่มการเมือง โดยเป็นการสัมภาษณ์แบบเดียวในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงลึก

ประเด็นคำถาม

- การคัดสรรผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองในการลงสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่และสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นอย่างไร
- รูปแบบและวิธีการหาเสียงเพื่อการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568 มีลักษณะอย่างไร
- ตระกูลการเมืองยังมีผลสำคัญต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งและส่งผลกระทบต่อผลการเลือกตั้งหรือไม่ อย่างไร
- สาเหตุและปัจจัยที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งคืออะไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

- เพื่อศึกษาถึงกระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่
- เพื่อศึกษาถึงกระบวนการหาเสียงในการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่
- เพื่อศึกษาถึงบทบาทของพรรคการเมืองระดับชาติที่มีผลต่อการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่
- เพื่อศึกษาถึงบทบาทของตระกูลการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่
- เพื่อศึกษาถึงสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ทั้งนี้ ขอบเขตการวิจัยในประเด็นการเลือกตั้งระดับเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568 ในมิติด้านพื้นที่ ขอบเขตจะอยู่ในพื้นที่การหาเสียงเลือกตั้งในเขตพื้นที่เทศบาลนครเชียงใหม่

การเลือกตั้งท้องถิ่น

การเลือกตั้งท้องถิ่นของประเทศไทยมีสถานะแห่งการแข่งขันในระดับที่สูง โดยการเลือกตั้งท้องถิ่นจากมิติของ Nelson (2005) พบว่า ในการเลือกตั้ง มีทั้งกระบวนการการหาเสียงในรูปแบบทั่วไปและการหาเสียงในรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับการซื้อเสียง ทั้งนี้ ในมุมมองของ Nelson (2005) ได้แสดงให้เห็นว่า การเลือกตั้ง – การเมืองในรัฐไทย คือ การเมืองอันประกอบไปด้วยพรรคพวก (Politics of Clan) ที่มีความเชื่อมโยงความสัมพันธ์เครือข่ายในมิติเชิงสังคมวิทยา ในขณะเดียวกัน การเลือกตั้งก็ผสมผสานไปด้วยตระกูลการเมือง Bowie (2008) ได้แสดงให้เห็นถึงมิติความสำคัญของการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเลือกที่จะใช้เวลาในการไปเลือกตั้ง โดยยินยอมที่จะเสียค่าเสียโอกาสในการแสวงหารายได้ประจำวัน เพื่อไปใช้สิทธิเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น

ถึงแม้การเลือกตั้งในระดับชาติจะได้รับความสนใจในระดับสูง อันสะท้อนมาจากอัตราร้อยละของการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ในขณะเดียวกัน การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะในระดับเทศบาล ถือเป็นการเลือกตั้งที่มีการแข่งขันสูง จากมุมมองของอนุสรณ์ อุณโณ (2556) พบว่า การเลือกตั้งในระดับพื้นฐานที่สุดอย่างการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน เป็นการเลือกตั้งที่มี “ความเข้มข้น” มากที่สุด โดยอนุสรณ์ ได้ยกตัวอย่างของการเลือกตั้งในระดับผู้ใหญ่บ้านที่มีการใช้เจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อตรวจตราความเรียบร้อยในช่วงระยะเวลาของการเลือกตั้ง

อนึ่ง งานเขียนของ Pensute (2015) ที่ดำเนินการวิจัยการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในช่วงปี พ.ศ. 2555 – 2556 พบว่า การเลือกตั้งในระดับที่ต่ำกว่าระดับจังหวัด กล่าวคือ นอกเหนือไปจากการเลือกตั้งระดับชาติ การเลือกตั้งระดับจังหวัด เช่น การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด พรรคการเมืองระดับชาติ ไม่ได้มีความประสงค์ที่จะส่งผู้สมัครเป็นผู้แทนในนามพรรค เพราะถือว่าเป็นเรื่องกิจการภายในจังหวัดที่พรรคการเมืองเลือกที่จะไม่มีความเกี่ยวข้อง

อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่การกลับมาของการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในปี พ.ศ. 2563 หลังจากรัฐประหารครั้งล่าสุดของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2557 พบว่า การเมืองในระดับชาติ เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด เมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนรัฐประหาร ในส่วนของการเลือกตั้งระดับเทศบาลในปี พ.ศ. 2564 คณะก้าวหน้าได้ส่งผู้แทนของกลุ่มลงสมัครรับเลือกตั้งในระดับเทศบาลกว่า 102 พื้นที่ ตั้งแต่ระดับเทศบาลนคร เทศบาลเมือง ไปจนถึงเทศบาลตำบล (คณะก้าวหน้า, ม.ป.ป.) และในปี พ.ศ. 2568 พรรคประชาชนยังคงส่งผู้แทนของพรรครับสมัครเลือกตั้งในระดับเทศบาลในพื้นที่ทั่วประเทศเช่นเดียวกัน โดยได้ส่งผู้สมัครจำนวน 101 พื้นที่ ใน 39 จังหวัด (Post Today, 1 พฤษภาคม 2568)

ผู้สมัครรับเลือกตั้งในหลายพื้นที่มีความเกี่ยวข้องกับตระกูลการเมือง เช่น ผู้สมัครรับเลือกตั้งตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครรังสิต ร้อยตำรวจเอก ดร.ตรีลุพธ์ ธูปกระจ่าง เป็นบุตรชายของพลตำรวจโท คำณวิทย์ ธูปกระจ่าง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดปทุมธานี อีกทั้ง ผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายรายมีความใกล้ชิดกับพรรคการเมืองระดับชาติ ทั้งพรรคภูมิใจไทยและพรรคเพื่อไทย

หรือได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองระดับชาติ (ประชาธิปไตยธุรกิจ ออนไลน์, 25 เมษายน 2568) ในช่วงการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568 ในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นอกเหนือไปจากบทบาทของตระกูลการเมือง “บุญปกรณ์” ยังพบว่า มีความเกี่ยวพันอย่างเป็นทางการระหว่างผู้สมัครรับเลือกตั้งและพรรค/กลุ่มการเมืองระดับชาติ ดังเช่น กรณีของ อีรวุฒิ แก้วพอง จากคณะก้าวหน้า และชาติรี เชื้อมโนชาญ ผู้มีความเกี่ยวพันกับพรรคเพื่อไทย

ตระกูลการเมือง

ตระกูลการเมืองเป็นสภาวะที่พบได้ในประเทศที่เป็นประชาธิปไตย และแม้จะเป็นประเทศประชาธิปไตยที่มีความเข้มแข็ง ก็ยังพบสภาวะตระกูลการเมือง เช่น ตระกูลเคนเนดี (Kennedy) และ บุช (Bush) ของสหรัฐอเมริกา ในกรณีของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประเทศฟิลิปปินส์ ตระกูลมาโกส (Marcos) ประเทศไทย ตระกูลชินวัตร เป็นตัวอย่างของตระกูลการเมืองที่ยังคงมีอิทธิพลทางการเมืองภายในรัฐจนถึงปัจจุบัน

งานเขียนของ Thananithichot & Satidporn (2016) ได้ทำวิจัยในประเด็นของตระกูลการเมือง โดยใช้ข้อมูลตั้งแต่ ค.ศ. 1979 – 2011 เพื่ออธิบายถึงสภาวะของตระกูลการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้ง งานวิจัยค้นพบว่า การเป็นผู้ที่อยู่ในตระกูลการเมืองส่งผลต่อโอกาสในชัยชนะของการเลือกตั้ง ในขณะเดียวกัน Nelson (2005) ได้เชื่อมโยงถึงความมั่นคงของการดำรงตำแหน่งทางการเมืองเมื่อเชื่อมโยงระหว่างตระกูลการเมืองและการเมืองของพรรคพวก (Politics of Clan) หรืออีกนัยหนึ่ง แม้ตำแหน่งทางการเมืองของตระกูลการเมืองจะสามารถส่งต่อชัยชนะไปยังรุ่นสู่รุ่น แต่ตระกูลการเมืองจำเป็นต้องมีการขยายอิทธิพลที่อยู่นอกเหนือไปจากวงศาความญาติ และในกระบวนการของการขยาย ลักษณะของ

ความเป็นพรรคพวกภายในเขตพื้นที่การเลือกตั้ง จะเป็นสิ่งที่สนับสนุนให้ตระกูลการเมืองยังดำรงอยู่ต่อ ตราบที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มพรรคพวกทางการเมืองที่เป็นพันธมิตรที่ดี

ในเชิงสถิติ Nishizaki (2022: 6-7) ได้ทำการเก็บข้อมูลสมาชิกสภาทั้งสภานและสภาล่าง พบว่า นับตั้งแต่มีการเลือกตั้งทั่วไปของประเทศไทย อัตราร้อยละของสมาชิกสภาที่มาจากรัฐธรรมนูญการเมืองในช่วงปี ค.ศ. 1933 – 1971 อยู่ที่ร้อยละ 24 ช่วงปี ค.ศ. 1975 – 1988 อยู่ที่ร้อยละ 27.7 และช่วงปี ค.ศ. 1988 – 2020 อยู่ที่ร้อยละ 46.2

ปฏิเสธไม่ได้ว่าการเมืองไทยถูกปกคลุมไปด้วยตระกูลการเมือง ผู้ที่มาจากตระกูลการเมือง กลายเป็นบุคคลที่พรรคการเมืองต้องการคัดเลือกเป็นผู้แทนพรรคในการรับสมัครเลือกตั้ง เพราะมีต้นทุนทางด้านชื่อเสียงของตระกูล และต้นทุนทางด้านผลงานด้านการเมืองของบุคคลในตระกูล และในขณะเดียวกัน ตระกูลการเมือง ได้รับประโยชน์จากยี่ห้อ หรือแบรนด์ของพรรคการเมือง ที่ช่วยให้ตระกูลการเมืองได้รับการสนับสนุนจากประชาชนผู้สนับสนุนพรรคการเมืองระดับชาตินั้น ๆ

ตอนที่ 2

ว่าด้วยเทศบาลและเทศบาลนครเชียงใหม่

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เทศบาลในประเทศไทยถูกแบ่งออกเป็นสามประเภท ได้แก่ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร ทั้งนี้ ในส่วนของแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ระบุในมาตราที่ 10 ว่า เทศบาลเมืองจะต้องมีขนาดจำนวนประชากรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป และในมาตราที่ 11 เทศบาลนครจะต้องมีจำนวนประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป โดยจะต้องมีรายได้ที่สามารถส่งผลให้เทศบาลสามารถปฏิบัติการกิจการหน้าที่ได้ตามพระราชบัญญัติเทศบาล

ในส่วนของคุณสมบัตินายกเทศมนตรี มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน โดยมีสมัยวาระละ 4 ปี ทั้งนี้ จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระมิได้ โดยการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 ได้ทำการระบุไว้ นั่นหมายความว่า หากนายกเทศมนตรีได้รับการเลือกตั้งและได้ดำรง

ตำแหน่งสองวาระติดต่อกัน จะต้องเว้นวรรคจากการดำรงตำแหน่งอย่างน้อย 1 สมัย แล้วจึงสามารถเข้าสมัครรับเลือกตั้งตำแหน่งนายกเทศมนตรีอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ คุณสมบัติของนายกเทศมนตรี ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 35 ปี โดยนับถึงวันเลือกตั้ง และสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา

นายกเทศมนตรีในระดับเทศบาลตำบล สามารถแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้สูงสุด 2 คน นายกเทศมนตรีในระดับเทศบาลเมืองสามารถแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้สูงสุด 3 คน และนายกเทศมนตรีในระดับเทศบาลนครสามารถแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีได้สูงสุด 4 คน (พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546)

ในส่วนของสภาเทศบาล มีที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน โดยสภาเทศบาลตำบลมีสมาชิกจำนวน 12 คน สภาเทศบาลเมืองมีสมาชิกจำนวน 18 คน และสภาเทศบาลนครมีสมาชิกจำนวน 24 คน โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี²

หน้าที่ของเทศบาล

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พบว่า หน้าที่ของเทศบาลในแต่ละรูปแบบมีความแตกต่างกัน โดยในเบื้องต้น ลักษณะของหน้าที่แบ่งออกเป็นหน้าที่ที่ต้องทำได้แก่ รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแลการจราจร รักษาความสะอาดของถนน

² ดูเพิ่มเติมได้ที่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546

ป้องกันและระงับโรคติดต่อ มีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ในการดับเพลิง ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา ดุแลและพัฒนาเด็กเล็ก และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชน ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ บำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยในส่วนของเทศบาลเมือง เพิ่มเติมหน้าที่ในการจัดการให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ ดำเนินกิจการโรงรับจำนำ จัดระเบียบการจราจร และในส่วนของเทศบาลนคร เพิ่มเติมหน้าที่ให้มีการบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก กิจการจำเป็นด้านอื่นเพื่อการสาธารณสุข การควบคุมสุขลักษณะอนามัยในร้านที่มีการจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น หน้าที่การจัดการที่อยู่อาศัยและปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม จัดให้มีการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ หน้าที่การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง และการส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว³

นอกเหนือไปจากหน้าที่ที่ต้องทำ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล เทศบาลสามารถกระทำหน้าที่ภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย ซึ่งมอบอำนาจให้จัดทำกิจการในเขตเทศบาลได้ อาทิเช่น ในส่วนของเทศบาลตำบล ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา โรงฆ่าสัตว์ ตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม สุสานและฌาปนสถาน ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ เทศพาณิชย์ สถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า เทศพาณิชย์ บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของประชาชน ในส่วนของเทศบาลเมืองและนคร เช่น ให้มีการจัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา บำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ⁴

³ ดูเพิ่มเติมได้ที่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม ไปจนถึงฉบับที่ 14 พ.ศ. 2562

⁴ ดูเพิ่มเติมได้ที่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม ไปจนถึงฉบับที่ 14 พ.ศ. 2562

ในส่วนของเทศบาลนคร นอกเหนือไปจากจะมีหน้าที่ที่ต้องทำเฉกเช่นเดียวกับเทศบาลเมือง เช่น ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา โรงฆ่าสัตว์ การบำรุงทางระบายน้ำ บำรุงสวนสาธารณะ ฯลฯ เทศบาลนครยังมีหน้าที่ในการจัดให้มีการบำรุงสงเคราะห์มารดาและเด็ก การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านที่มีการจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น ๆ ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ส่งเสริมกิจการท่องเที่ยว จัดให้มีพร้อมทั้งดำเนินการควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ การควบคุมการก่อสร้าง การวางผังเมือง และกิจการอื่น ๆ ที่จำเป็นด้านสาธารณสุข⁵

หากนับจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในส่วนของเทศบาล พบว่ามีจำนวนเทศบาลทั้งหมด 2,474 แห่ง โดยแบ่งออกเป็น เทศบาลนครจำนวน 35 แห่ง เทศบาลเมืองจำนวน 221 แห่ง และเทศบาลตำบลจำนวน 2,218 แห่ง โดยนอกเหนือไปจากเทศบาล หากนับจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ พบว่า จำนวนองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีจำนวน 76 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบลมีจำนวน 5,293 แห่ง และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจำนวน 2 แห่ง ได้แก่ กรุงเทพมหานครและพัทยา (กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น, ม.ป.ป. อ้างถึงใน ท้องถิ่นไทย, 17 เมษายน 2568)

⁵ ดูเพิ่มเติมได้ที่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม ไปจนถึงฉบับที่ 14 พ.ศ. 2562

จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
รายชื่อ	จำนวน (แห่ง)
องค์การบริหารส่วนจังหวัด	76
เทศบาล	2,474
- เทศบาลนคร	35
- เทศบาลเมือง	221
- เทศบาลตำบล	2,218
องค์การบริหารส่วนตำบล	5,293
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ	2
- กรุงเทพมหานคร	
- พัทยา	

ที่มา: กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น, ม.ป.ป. อ้างถึงใน ท้องถิ่นไทย, 17 เมษายน 2568

ข้อมูลเกี่ยวกับเทศบาลนครเชียงใหม่

ก่อนการจัดตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2458 การปกครองท้องถิ่นในพื้นที่ถูกเรียกว่า “สุขาภิบาลเมืองเชียงใหม่” จวบจนในปี พ.ศ. 2478 ถึงได้มีการตั้งขึ้นเป็นเทศบาลนครเชียงใหม่ ภายใต้การประกาศผ่านราชกิจจานุเบกษา ซึ่งนับว่าเป็นเทศบาลแห่งแรกของรัฐ ธเนศวร์ เจริญเมือง (2562, น. 38) ระบุว่า นับตั้งแต่ พ.ศ. 2476 คณะราษฎรได้ดำเนินการยกสถานะของสุขาภิบาลให้เป็นเทศบาล โดยเชียงใหม่เป็นเทศบาลนครเพียงแห่งเดียว ในขณะที่เทศบาลอื่น ๆ เป็นเทศบาลเมือง โดยในระยะแรก มีพื้นที่ภายใต้ความรับผิดชอบจำนวน 17.5 ตารางกิโลเมตร และต่อมาในปี พ.ศ. 2526 พื้นที่ภายใต้ความรับผิดชอบ ได้ถูกเพิ่มเป็น 40.216 ตารางกิโลเมตร โดยได้ถูกแบ่งออกเป็นพื้นที่ 14 ตำบล ได้แก่ ตำบลหายยา ตำบลช้างม้อย ตำบลศรีภูมิ ตำบลวัดเกต ตำบลช้างคลาน ตำบลพระสิงห์ ตำบลสุเทพ (บางส่วน) ตำบลป่าแดด (บางส่วน) ตำบลฟ้าฮ่าม ตำบลหนองป่าครั่ง (บางส่วน) ตำบลท่าศาลา (บางส่วน) ตำบลป่าตัน ตำบลหนองหอย (บางส่วน) และตำบลช้างเผือก (บางส่วน) รวมถึง 4 แขวง ได้แก่ แขวงนครพิงค์ แขวงกาวิละ แขวงเม้งราย และแขวงศรีวิชัย (เทศบาลนครเชียงใหม่, ม.ป.ป. [ก])

งบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ประมาณการรายรับไว้จำนวน 2,093,590,000 บาท และตั้งงบประมาณรายจ่ายจำนวน 2,036,095,700 บาท รายได้ของเทศบาลนครเชียงใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ รายได้ที่ดำเนินการจัดเก็บเอง รายได้ที่รัฐบาลทำหน้าที่เก็บแล้วดำเนินการจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมรายได้จำนวนทั้งสิ้น

1,911,000,000 บาท โดยในส่วนของสัดส่วนรายได้ที่ดำเนินการจัดเก็บเองเป็นจำนวน 461,480,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 24.15 ของรายได้รวมทั้งสามประเภท รายได้ที่รัฐบาลทำหน้าที่เก็บแล้วดำเนินการจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวน 640,542,100 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.52 ของรายได้รวมทั้งสามประเภท และรายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นจำนวน 808,977,400 บาท คิดเป็นร้อยละ 42.33 ของรายได้รวมทั้งสามประเภท (เทศบาลนครเชียงใหม่, ม.ป.ป. [ข])

ตอนที่ 3

ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ มีการจัดการเลือกตั้งในวันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 มีผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งเพื่อชิงเข้าแข่งขันตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่เป็นจำนวนทั้งสิ้น 5 ราย ได้แก่

- นางสาวปณัฏฐ์ วิริยะกุลสานต์ จากทีมเพื่อเชียงใหม่ ผู้สมัครหมายเลข 1
- นายธีรวุฒิ แก้วฟอง จากพรรคประชาชน ผู้สมัครหมายเลข 2
- นายอัศนี บุรณุปกรณ์ จากพรรคเพื่อไทย ผู้สมัครหมายเลข 3
- นายการย์วิษฐ์ วงษ์ทอง จากพรรคก้าวหน้าอิสระ ผู้สมัครหมายเลข 4
- ว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์นนพดล วตินสุนทร ผู้สมัครอิสระ ผู้สมัครหมายเลข 5

เมื่อเปรียบเทียบกับ การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ในปี พ.ศ. 2564 พบว่า มีผู้สมัครรับเลือกตั้งรายเดิมจำนวน 2 ราย ได้แก่ ธีรวุฒิ แก้วพอง และอัศนี บุรณุปกรณ์ โดยเมื่อปี 2564 อัศนี บุรณุปกรณ์ เคยลงสมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ในนามของกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรม โดยมีชาตรี เชื้อมโนชาญ เป็นคู่แข่งในนามกลุ่มเพื่อไทยนครเชียงใหม่ ซึ่งมีนัยของการนำเสนอผู้สมัครในฐานะของผู้แทนพรรคเพื่อไทย (Manager Online, 29 มีนาคม 2564) ต่อมาในปี 2568 อัศนี บุรณุปกรณ์ ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคเพื่อไทย ในขณะที่ธีรวุฒิ แก้วพอง ถือเป็นผู้สมัครที่ถูกนำเสนอในฐานะผู้แทนของกลุ่มคณะก้าวหน้า ในปี 2564 และลงสมัครอย่างเป็นทางการในนามของพรรคประชาชนในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2564 คะแนนของ อัศนี บุรณุปกรณ์ เข้ามาเป็นลำดับที่ 1 ด้วยคะแนน 19,198 คะแนน ตามด้วยชาตรี เชื้อมโนชาญ 16,713 คะแนน ธีรวุฒิ แก้วพอง ได้คะแนนเป็นลำดับที่ 3 ด้วยคะแนน 6,797 คะแนน พรชัย จิตรนวเสถียร ได้คะแนนเป็นลำดับที่ 4 ด้วยคะแนน 4,286 คะแนน ภวฤทธิ์ กาญจนเกตุ ได้คะแนนเป็นลำดับที่ 5 ด้วยคะแนน 3,942 คะแนน ลำดับที่ 6 กฤษณะ พรหมบึงรำ ได้คะแนน 483 คะแนน และลำดับที่ 7 ยงยุทธ ยงยศ ได้คะแนน 130 คะแนน (Manager Online, 29 มีนาคม 2564)

ผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2568 พบว่า ผู้ชนะการเลือกตั้ง อัศนี บุรณุปกรณ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นอันดับที่ 1 ด้วยคะแนน 19,738 คะแนน ธีรวุฒิ แก้วพอง ผู้ได้คะแนนเป็นลำดับที่ 2 ได้คะแนน 15,715 คะแนน ลำดับที่ 3 ปณัฏฐ์ วิริยะกุลสานต์ ได้คะแนน 12,931 คะแนน

ลำดับที่ 4 ว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์นนพดล วศินสุนทร ได้คะแนน 365 คะแนน และลำดับที่ 5 การยวิชัย วงษ์ทอง ได้คะแนน 267 คะแนน (คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเทศบาลนครเชียงใหม่, 2568) โดยจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวน 90,976 คน มีผู้มาใช้สิทธิจำนวนทั้งสิ้น 52,698 คน คิดเป็นร้อยละ 57.9 ของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ผลการเลือกตั้งแบ่งออกเป็นบัตรดีจำนวน 49,016 บัตร บัตรเสีย 1,078 บัตร และผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งที่ไม่ประสงค์เลือกผู้สมัครผู้ใด จำนวน 2,604 บัตร (คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเทศบาลนครเชียงใหม่, 2568)

ในภาพรวม เมื่อเปรียบเทียบกับผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2564 พบว่า ผู้ชนะการเลือกตั้ง อัสนี บุรณุปกรณ์ ได้คะแนนการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2568 ในปริมาณที่ไม่ต่างจากเมื่อปี พ.ศ. 2564 ในขณะที่ธีรวุฒิ แก้วฟอง ทำคะแนนขึ้นมาเป็นลำดับที่ 2 (จากเดิมลำดับที่ 3) มีคะแนนเพิ่มมากขึ้นร้อยละ 131.2 จากคะแนนเดิม และผู้ที่ได้คะแนนเป็นลำดับที่ 3 ปันนรัตน์ วิริยะกุลสานต์ ถือเป็นผู้สมัครหน้าใหม่ที่มีความคุ้นเคยกับพรรคเพื่อไทย แต่ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2568 ไม่ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้แทนอย่างเป็นทางการของพรรคเพื่อไทย จึงลงสมัครในนามของกลุ่ม “เพื่อเชียงใหม่” ในขณะที่ผู้สมัครหมายเลขที่ 4 การยวิชัย วงษ์ทอง สังกัดพรรคก้าวอิสระ และ 5 ว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์นนพดล วศินสุนทร ผู้สมัครอิสระ ยังไม่สามารถทำคะแนนได้ถึงร้อยละ 1 จากจำนวนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งหมด

ผู้สมัครหมายเลข 1 นางสาวปณัฏฐา วิริยะกุลศานต์ จากทีมเพื่อเชียงใหม่⁶

ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568 ปณัฏฐา วิริยะกุลศานต์ ถือเป็นผู้สมัครสตรีเพียงรายเดียว ปณัฏฐา นำเสนอตนเองในฐานะที่เป็นคนเชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนถึงระดับปริญญาโทในจังหวัดเชียงใหม่ โดยในระดับประถมศึกษา – มัธยมศึกษาตอนต้น สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนพระหฤทัย เชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทจากคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในขณะที่ลงสมัครรับเลือกตั้ง ปณัฏฐากำลังศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่⁷

อาชีพหลักของปณัฏฐาก่อนการก้าวเข้าสู่การเมืองคือการเป็นนักธุรกิจ เมื่อตรวจสอบกับเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ พบว่า ปณัฏฐา มีฐานะเป็นกรรมการบริษัทเอส ไอ เอ็ม สยามอุตสาหกรรมเชียงใหม่ ซึ่งจดทะเบียนบริษัทในประเภท “การขายส่งเครื่องจักรและอุปกรณ์อื่น ๆ” โดยประเภทธุรกิจที่ส่งบการเงินคือ การเป็น “ร้านค้าขายปลีกอุปกรณ์ไฟฟ้า สำหรับให้แสงสว่าง”

⁶ ข้อมูลของผู้สมัครส่วนหนึ่งมีที่มาจาก <https://www.facebook.com/missyoke>

⁷ ข้อมูลจากนามบัตรแนะนำตัวของผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่

การลงสมัครรับเลือกตั้งตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2568 ถือเป็นการสมัครเข้าดำรงตำแหน่งทางการเมืองครั้งแรกของปन्नรัตน์ ปन्नรัตน์ ได้รับการสนับสนุนในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองจากการตลาดของสามีนางวิภาวัลย์ วรพุฒิพงศ์ (เจ็ป๋วย) รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในสมัยของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ นายพิชัย เลิศพงศ์อดิศร โดยวิภาวัลย์ วรพุฒิพงศ์ ทำหน้าที่ดูแล “สำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม” “กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่” และ “ฝ่ายพัฒนาสังคม และการท่องเที่ยว” (เพื่อเชียงใหม่, 9 มีนาคม 2564) นอกจากบทบาททางการเมือง วิภาวัลย์ วรพุฒิพงศ์ ยังเคยมีบทบาทในฐานะอดีตประธานหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ 2 วาระ ระหว่างปี พ.ศ. 2558 – 2561 และอดีตกรรมการหอการค้าจังหวัดเชียงใหม่ 18 ปี (ประชาชาติธุรกิจ ออนไลน์, 7 กุมภาพันธ์ 2567)

ในช่วงก่อนการเปิดตัวอย่างเป็นทางการในฐานะผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปन्नรัตน์ มีการเปลี่ยนชื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจ จากเดิม Sharisma_missyoke (เพจเริ่มก่อตั้งขึ้น ณ วันที่ 12 กรกฎาคม 2564) เป็น “หยก ปन्नรัตน์ วิริยะกุลสานต์” เมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567 หรือราว 1 ปีเศษก่อนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ โดยในระยะแรกของเฟซบุ๊กแฟนเพจ หยก ปन्नรัตน์ วิริยะกุลสานต์ จะเป็นการโพสต์รูปภาพที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของนางวิภาวัลย์ วรพุฒิพงศ์ (เจ็ป๋วย) ในฐานะรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และโพสต์ภาพของปन्नรัตน์ที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะร่วมกับวิภาวัลย์ เช่น ภาพปन्नรัตน์และวิภาวัลย์เข้าร่วมกิจกรรมร่วมกับเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาพเข้าร่วมกิจกรรมมินิคอนเสิร์ตผู้สูงวัย หัวใจฉลาด โดยทั้งสองกิจกรรม ดำเนินการโพสต์ภาพเมื่อวันที่ 22 กุมภาพันธ์

พ.ศ. 2567 ซึ่งเป็นการโพสต์ภาพย้อนหลัง โดยภาพที่เศรษฐา ทวีสิน เดินทางมายังมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 ในขณะที่กิจกรรมมินิคอนเสิร์ตจัดขึ้นในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ สื่อออนไลน์ในช่องทางการที่ปรากฏเป็นสื่อแรกของปณัฏฐ์คือสื่อประเภทเฟซบุ๊ก ในส่วนของ TikTok มีการสร้างคลิปสั้นและดำเนินการโพสต์ครั้งแรกเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2567

ในภาพรวม ถึงแม้ว่าปณัฏฐ์ถือเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหน้าใหม่ ทว่าการที่เธอมาจากครอบครัวที่มีพื้นฐานทางด้านการเมือง ส่งผลให้ปณัฏฐ์สามารถเข้าร่วมกิจกรรมสาธารณะ และค่อย ๆ กลายเป็นที่รู้จักของคนในอำเภอเมืองเชียงใหม่มากขึ้น การดำเนินการสร้างตัวตนทั้งพื้นที่ออฟไลน์และออนไลน์ ใช้เวลาในระยะปีเศษก่อนที่จะเข้าสู่สนามการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่

ผู้สมัครหมายเลข 2 นายธีรวุฒิ แก้วฟอง จากพรรคประชาชน⁸

ธีรวุฒิ แก้วฟอง ไม่ใช่ผู้สมัครหน้าใหม่ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี นครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2564 ธีรวุฒิได้ลงสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี นครเชียงใหม่ในนามของคณะก้าวหน้า ธีรวุฒิจบการศึกษาในระดับประถมศึกษา จากโรงเรียนบ้านแม่ปู้คา สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจาก โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับปริญญาตรีและปริญญาโทจาก คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวุฒิรัฐศาสตร บัณฑิตและรัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตามลำดับ

ก่อนการก้าวเข้ามามีบทบาททางการเมือง ธีรวุฒิเคยรับราชการ ในกระทรวงมหาดไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2544 – 2564 (ลาออกเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564) และในปี พ.ศ. 2568 เขาอธิบายว่า ได้ลาออกจากการเป็นข้าราชการ ครึ่งล่าสุดในปี พ.ศ. 2567⁹ เขานำเสนอว่าได้ผ่านการทำงานกับผู้ว่าราชการ จังหวัดเชียงใหม่มาแล้วกว่า 15 ราย นอกจากการทำงานในฐานะข้าราชการแล้ว

⁸ ข้อมูลของผู้สมัครส่วนหนึ่งมีที่มาจาก <https://www.facebook.com/MaowTeerawuthOfficial> และการเสวนาแสดงวิสัยทัศน์งาน The Candidates 2568 เลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

⁹ มีข้อมูลจำนวน 2 ชุดข้อมูล ในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 ธีรวุฒิ แก้วฟอง แจ้งในเฟซบุ๊กแฟนเพจ ธีรวุฒิ แก้วฟอง - Teerawuth Kaewfong ว่าได้ลาออกจากราชการเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564 และต่อมาในการแสดงวิสัยทัศน์งาน The Candidates 2568 เลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ ธีรวุฒิแจ้งว่าเขา ได้ลาออกจากราชการในปี พ.ศ. 2567

อีกบทบาทของธีรวุฒิคือการเป็นผู้ประกอบการรายย่อย โดยในช่วงการแนะนำตัว ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2564 เขาแจ้งว่าเป็นผู้ผลิต นำเข้าและจัดจำหน่ายเครื่องดื่ม ต่อมาในปี พ.ศ. 2568 เขานำเสนอว่าเขาเป็นผู้ประกอบการ เปิดกิจการร้านอาหาร ร้านกาแฟ และเป็นเจ้าของบ้านเช่า เมื่อตรวจสอบกับเว็บไซต์กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์ พบว่า ธีรวุฒิ แก้วฟอง เป็นกรรมการบริษัทเชียงใหม่กว่า จำกัด จดทะเบียนจัดตั้งบริษัท เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2568 หลังการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ดำเนินธุรกิจประเภท “การขายส่งสินค้าวัฒนธรรมและนันทนาการอื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น” และเคยดำเนินธุรกิจในฐานะกรรมการบริษัทแอน ออดินารีย์ จำกัด ดำเนินธุรกิจประเภท “โรงแรม รีสอร์ทและห้องชุด” ในช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2564 โดยเลิกกิจการในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2564

เมื่อเปรียบเทียบกับผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่อีก 4 ราย ธีรวุฒิ เป็นคนที่มีความต่อเนื่องอย่างชัดเจนในแง่ของช่วงการเมือง กล่าวคือ ในครั้งแรกของการลงสมัครรับเลือกตั้ง เขาลงสมัครในนามคณะก้าวหน้า และในครั้งที่สองเขายังคงลงสมัครในนามผู้แทนพรรคประชาชนที่มีสายสัมพันธ์อย่างชัดเจนกับคณะก้าวหน้า

ผู้สมัครหมายเลข 3 นายอัศนี บุรณุปกรณ์ สังกัดพรรคเพื่อไทย¹⁰

อัศนี บุรณุปกรณ์ สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ในบรรดาผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ อัศนี บุรณุปกรณ์ คือคนที่มีความรู้และอายุน้อยในการเป็นนักการเมืองที่ได้รับเลือกตั้งและดำรงตำแหน่งมายาวนานที่สุด กล่าวคือ อัศนีเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ในช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2568 และในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2568 อัศนีจะมีโอกาสในการดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่เป็นสมัยที่สอง ก่อนที่จะต้องเว้นวรรคทางการเมืองในฐานะนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ เนื่องจากไม่สามารถดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระ

นอกเหนือจากการที่อัศนีเคยดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ เขายังเป็นสมาชิกของตระกูลบุรณุปกรณ์ ซึ่งถือเป็นตระกูลการเมืองที่มีชื่อเสียงของจังหวัดเชียงใหม่ โดยอัศนี บุรณุปกรณ์ เป็นลูกชายของประพันธ์ บุรณุปกรณ์ อดีตสมาชิกวุฒิสภา อดีตรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และอดีตนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ นอกจากนี้ เครือญาติของเขายังมีจำนวนหนึ่งยังเกี่ยวข้องกับการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่โดยตรง ได้แก่ ปกรณ์ บุรณุปกรณ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่และอดีตนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ บุญเลิศ บุรณุปกรณ์ อดีตนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่และอดีตนายก

¹⁰ ข้อมูลของผู้สมัครส่วนหนึ่งมีที่มาจากการเล่นแสดงวิสัยทัศน์งาน The Candidates 2568 เลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ทศนัย บุรณุปกรณ์ อดีตนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ทศนัย บุรณุปกรณ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทย (ผู้นำท้องถิ่น ออนไลน์ 4 เมษายน 2564; กรุงเทพธุรกิจ, 17 มีนาคม 2567)

ถึงแม้ว่าตระกูลบุรณุปกรณ์จะไม่ได้ประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งทุกครั้ง อาทิเช่น การพ่ายแพ้การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ของบุญเลิศ บุรณุปกรณ์ ในปี พ.ศ. 2563 ให้กับ นายพิชัย เลิศพงศ์อดิศร ที่ได้รับการสนับสนุนจากพรรคเพื่อไทย และการพ่ายแพ้ในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2566 ของทศนัย บุรณุปกรณ์ ให้แก่นัฐพล โตวิจักษณ์ชัยกุล จากพรรคก้าวไกล แต่เมื่อเปรียบเทียบกับ การเลือกตั้งระดับเทศบาลนครแล้ว พบว่า ตระกูลบุรณุปกรณ์ คงอยู่ในอำนาจในฐานะนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่เป็นระยะเวลาราว 30 ปี โดยมีบุคคลในตระกูลบุรณุปกรณ์ที่ดำรงอยู่ในตำแหน่งและเคยดำรงตำแหน่งจำนวนทั้งสิ้น 4 ราย ได้แก่ ปกรณ์ บุรณุปกรณ์ บุญเลิศ บุรณุปกรณ์ ทศนัย บุรณุปกรณ์ และอัศนี บุรณุปกรณ์

ในการเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งสมัยที่ 2 ของอัศนี เขาได้เปลี่ยนจากการลงสมัครในนามกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมไปเป็นผู้สมัครในนามพรรคเพื่อไทย

ผู้สมัครหมายเลข 4 นายการย์วิชัย วงษ์ทอง

สังกัดพรรคก้าวหน้าอิสระ¹¹

โดยพื้นเพ การย์วิชัย วงษ์ทอง เกิดและเติบโตที่กรุงเทพมหานคร เรียนที่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียน และต่อมาได้ย้ายมาอยู่จังหวัดเชียงใหม่ เขาสำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย และจบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และต่อมาได้ไปศึกษาต่อยังต่างประเทศ

การย์วิชัยแนะนำตนเองว่าเขาเป็น “พลังเงียบ” เขาไปใช้สิทธิเลือกตั้งทุกครั้ง และต่อมาได้มีโอกาสรู้จักกับกชพร เวโรจน์ หัวหน้าพรรคก้าวหน้าอิสระ และได้รับโอกาสจากหัวหน้าพรรคในการเป็นผู้แทนพรรคลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ นิยามของพลังเงียบในความหมายของการย์วิชัย คือ หากชอบพรรคการเมืองใดจะทำการเลือก แต่ถ้าไม่ชอบพรรคการเมืองใดเลยในการเลือกตั้งครั้งนั้นจะกาไม่เลือก

การย์วิชัยเป็นนักธุรกิจในอุตสาหกรรมด้านความงามมาเป็นระยะเวลากว่า 30 ปี เป็นผู้ก่อตั้งสมาคมไทยล้านนาสปา (Thai Lanna Spa Association) รุ่นแรก สิ่งที่ การย์วิชัยต้องการเห็นในเมืองเชียงใหม่ คือความสวยงาม ความสะอาดของเมือง

¹¹ ข้อมูลของผู้สมัครส่วนหนึ่งมีที่มาจาก <https://www.facebook.com/watch/?v=568232245846702> และการเสวนาแสดงวิสัยทัศน์งาน The Candidates 2568 เลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ วันที่ 4 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

ผู้สมัครหมายเลข 5 ว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์นนพดล วคินสุนทร ผู้สมัครอิสระ

จอห์นนพดล วคินสุนทร ถือเป็นผู้สมัครหน้าใหม่สำหรับตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ แต่ในทางการเมือง จอห์นนพดลมีบทบาทมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 จอห์นนพดลเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคพลังท้องถิ่นไท จังหวัดเชียงใหม่ เขต 1 (ELECT, ม.ป.ป.) ต่อมาในปี พ.ศ. 2564 เขาเป็นผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ แขวงเมืองราย ภายใต้ทีมฮักกันเชียงใหม่ โดยอยู่ภายใต้ทีมผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พรชัย จิตรนวลเสถียร¹² และในปี พ.ศ. 2566 เขาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ เขต 2 ในนามพรรคเสรีรวมไทย (กรุงเทพธุรกิจ, 25 เมษายน 2566)

จอห์นนพดล สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนเทพดินทร์วิทยาเชียงใหม่ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงจากวิทยาลัยเทคโนโลยีโปลิเทคนิคลานนา เชียงใหม่ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีนิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช นิติศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปริญญาโทนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชและปริญญาเอกนิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต¹³

¹² ที่มา: <https://www.facebook.com/watch/?v=137321021653670>

¹³ ที่มา: https://johnnopadon.blogspot.com/2025/04/5_22.html ทั้งนี้ เนื้อหาที่ผู้วิจัยเลือกนำเสนอเป็นเพียงส่วนหนึ่งของข้อมูลทางการศึกษา

ก่อนการเข้ามาเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง จอห์น นพดลเคยเป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ก่อนที่จะเปลี่ยนเส้นทางชีวิตมาลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งทางการเมืองต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568 ถือเป็นการลงสมัครรับเลือกตั้งครั้งแรกที่จอห์น นพดลลงสมัครในนามอิสระ

ในภาพรวม การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ แม้จะเป็นการเลือกตั้งที่มีการแข่งขันด้วยจำนวนผู้เข้าแข่งขันมากถึง 5 ราย แต่มีผู้เข้าแข่งขันเพียง 3 ราย ที่ได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งจำนวนมากกว่า 10,000 คะแนน โดยในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568 เป็นการแข่งขันทางการเมืองระหว่างผู้แทนพรรคการเมืองระดับชาติอย่างเป็นทางการ 2 ราย ได้แก่ พรรคเพื่อไทยและพรรคประชาชน ผู้สมัครในนามของกลุ่มการเมืองที่มีสายสัมพันธ์กับพรรคการเมืองระดับชาติ 1 ราย และผู้แทนพรรคการเมืองขนาดเล็ก 1 ราย โดยพรรคการเมืองดังกล่าว เน้นการนำเสนอตัวตนในฐานะพรรคการเมืองของคนเชียงใหม่

ตอนที่ 4

การสื่อสารทางการเมือง

การสื่อสารทางการเมืองถือเป็นประเด็นที่สำคัญในช่วงทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการหาเสียง ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2568 พบว่า ผู้สมัครมีการใช้วิธีการสื่อสารไปยังผู้มีสิทธิเลือกตั้งและบุคคลทั่วไปที่หลากหลาย มีการใช้สื่อเพื่อเป็นการบ่งบอกในเชิงสัญลักษณ์ถึงความเกี่ยวข้องกับการเมืองระดับชาติ การใช้โซเชียลมีเดียที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมไปถึง สื่อประเภทดั้งเดิม เช่น นามบัตร แผ่นพับประชาสัมพันธ์ การเดินหาเสียง และการขึ้นเวทีปราศรัย

การเมืองเรื่องของสี

ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่จำนวน 2 ราย ได้แก่ อัครนิ บุรณุปกรณ์ และธีรวุฒิ แก้วพอง ได้เลือกใช้สีเพื่อสื่อสารถึงความเชื่อมโยงระหว่างผู้สมัครฯ กับพรรคการเมืองระดับชาติ โดยอัครนิ บุรณุปกรณ์ เน้นโทนสีแดงในการหาเสียงเพื่อเชื่อมโยงระหว่างตนเองกับพรรคเพื่อไทย ในขณะที่ ธีรวุฒิ แก้วพองเน้นโทนสีส้มในการหาเสียงเพื่อเชื่อมโยงถึงการเป็นผู้แทนอย่างเป็นทางการของพรรคประชาชน

ก่อนการเปิดตัวอย่างเป็นทางการของอัครนิ บุรณุปกรณ์ ที่ได้แจ้งให้ผู้สื่อข่าวทราบว่าเขาได้เป็นผู้แทนพรรคเพื่อไทยอย่างเป็นทางการในการสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2568 หรือเพียงราว 2 เดือนก่อนการเลือกตั้ง พบว่า ในการสื่อสารผ่านโซเชียลมีเดียของ ปันนัรัตน์ วิริยะกุลสอาด มีการนำเสนอสีในโทนสีแดง สีนํ้าเงิน และสีเขียว โดยเมื่อช่วงเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 ได้ปรากฏภาพของปันนัรัตน์สวมเสื้อสีแดง ที่มีสัญลักษณ์พรรคเพื่อไทย ถ่ายรูปร่วมกับพิชัย เลิศพงศ์อดิศร ผู้ชนะการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ในนามของพรรคเพื่อไทย ต่อมาในเดือนกุมภาพันธ์ ปรากฏภาพการเดินทางหาเสียงของผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาล ถือป้ายแนะนำปันนัรัตน์ที่สวมเสื้อสีแดงในนามกลุ่มเพื่อเชียงใหม่ ถึงแม้จะไม่ได้เป็นการแนะนำในนามพรรคเพื่อไทย แต่การตั้งชื่อกลุ่ม “เพื่อเชียงใหม่” ซึ่งไปคล้องกับชื่อพรรค “เพื่อไทย” และการใช้สีแดงในการนำเสนอตัวตน ทำให้ผู้วิจัยอนุมานได้ว่าเป็นการนำเสนอความเกี่ยวพันระหว่างผู้สมัครกับพรรคเพื่อไทย

รูปภาพที่ 3 ภาพของปณัฏฐ์ วิริยะกุลคานต์ ถ่ายรูปร่วมกับ พิชัย เลิศพงศ์อดิศร
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และรองนายกฯ วิภาวัลย์ วรพุฒิพงศ์
ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 30 มกราคม พ.ศ. 2568
ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/missyoke>

รูปภาพที่ 4 ภาพโปรไฟล์แฟนเพจของวิภาวัลย์ วรพุฒิพงศ์
กับความเชื่อมโยงระหว่าง “เพื่อเชียงใหม่” และ พรรคเพื่อไทย
ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 2 มกราคม พ.ศ. 2567
ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/PheuChiangMai>

รูปภาพที่ 5 ภาพผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลแขวงศรีวิชัย
กฤตธัช พรามไทย (ทนายหยก) ถือป้ายหาเสียงของปณิรัตน์ วิริยะกุลสถานต์

ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/missyoke>

หลังจากการเปิดตัวของอัศนี บูรณุปกรณ์ในนามผู้สมัครพรรคเพื่อไทย ปันนรัตน์ได้ปรับโทนสีในการหาเสียงเป็นสีเขียว ในส่วนของการหาเสียงได้เปลี่ยนจากการแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ที่แนบแน่นระหว่างปันนรัตน์กับพรรคเพื่อไทย ไปเป็นการหาเสียงผ่านการแสดงออกว่าไม่มีความเกี่ยวข้องใดกับพรรคการเมืองระดับชาติ ตัวอย่างเช่น โปสต์จากเฟซบุ๊กแฟนเพจเพื่อเชียงใหม่ ดังนี้

“‘เพื่อเชียงใหม่’ ไม่สังกัดพรรคการเมืองไหน ไม่ใช่หุ่นเชิดใคร เรามุ่งมั่น ยืนหยัดเพื่อพี่น้องเชียงใหม่ ด้วยการทำงานที่จริงจังและลงมือทำ ทุกเสียงต้องมีพลัง ทุกวัยต้องมีส่วนร่วม เพื่อบ้านของเรา เชียงใหม่ต้องไปข้างหน้า”¹⁴ (เฟซบุ๊กแฟนเพจ เพื่อเชียงใหม่, 23 มีนาคม 2568)

¹⁴ ที่มา <https://www.facebook.com/PheuChiangMai/posts> โปสต์เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2568

รูปภาพที่ 6 ภาพโปรไฟล์แฟนเพจ “หยก ปันรัตน์ วิริยะกุลคานต์”

ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2568

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/missyoke>

รูปภาพที่ 7 ภาพซ้าย รูปโปรไฟล์ของแฟนเพจ “เพื่อเชียงใหม่”
ก่อนการเปิดตัวของผู้สมัครฯ ในนามพรรคเพื่อไทย อัสนี บุณยปกรณ์

ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568

รูปภาพที่ 8 ภาพขวา รูปโปรไฟล์ของแฟนเพจ “เพื่อเชียงใหม่”
หลังการเปิดตัวของผู้สมัครฯ ในนามพรรคเพื่อไทย อัสนี บุณยปกรณ์

ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2568

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/PheuChiangMai>

ในส่วนของอัสนี บุณยปกรณ์ ในปี พ.ศ. 2564 ได้มีการจัดทำเฟซบุ๊กแฟนเพจ ภายใต้ชื่อ “Assanee Buranupakorn – อัสนี บุณยปกรณ์” ตั้งแต่วันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2564¹⁵ ในนามกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรม โดยวันเลือกตั้งเทศบาลในปีเดียวกันดังกล่าวตรงกับวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2564 เพจอัสนี บุณยปกรณ์ ยังคงมีการดำเนินการโพสต์ข้อความจนถึง 14 ตุลาคม พ.ศ. 2566 และไม่มี การเคลื่อนไหวใด ๆ อีกหลังจากนั้น

¹⁵ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเฟซบุ๊กแฟนเพจเป็น “อัสนี บุณยปกรณ์” ตั้งแต่วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2564

ต่อมาในวันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2568 ได้มีการเปิดเฟซบุ๊กแฟนเพจภายใต้ชื่อ “นนทบุรี” และได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น “เพื่อไทย-อัศนี บุรณุปกรณ์” ในวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2568 โดยภายหลังจากการชนะเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ แฟนเพจดังกล่าวได้ถูกเปลี่ยนชื่อเป็น “อัศนี บุรณุปกรณ์ – เทศบาลนครเชียงใหม่”

รูปภาพที่ 9 ภาพซ้าย ภาพโปรไฟล์แฟนเพจ “อัศนี บุรณุปกรณ์”

ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

รูปภาพที่ 10 ภาพขวา ภาพโปรไฟล์แฟนเพจ “เพื่อไทย-อัศนี บุรณุปกรณ์”

ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2568

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/AssaneeOfficial/> และ

<https://www.facebook.com/noi.assanee>

การข้ามชั่วคราวจากผู้สมัครในนามกลุ่มการเมือง “เชียงใหม่คุณธรรม” ในปี พ.ศ. 2564 ไปเป็นผู้สมัครในนามพรรคเพื่อไทย ในปี พ.ศ. 2568 เป็นประเด็นที่ทำให้ผู้สมัครจำเป็นต้องมีการสื่อสารต่อสื่อมวลชน เพื่อเป้าประสงค์ในการเผยแพร่สารไปยังผู้รับ ซึ่งรวมถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การแถลงเปิดตัวในนามผู้สมัครพรรคเพื่อไทยของอัศนี บูรณุปกรณ์ มีการฉายภาพเอกสารรับรองจากพรรคเพื่อไทย โดยข้อความระบุว่า

“พรรคเพื่อไทย ขอเรียนว่า...ยินยอมให้ท่านและคณะนำชื่อพรรค สัญลักษณ์ของพรรค คำขวัญ นโยบาย และเพลงของพรรค ไปใช้ในการหาเสียงเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่...” ลงนามโดย สรวงศ์ เทียนทอง เลขาธิการพรรคเพื่อไทย (Manager Online, 19 มีนาคม 2568)

รูปภาพที่ 11 ภาพอัศนี บูรณุปกรณ์แถลงข่าวเปิดตัวเพื่อสมัครรับเลือกตั้ง
ตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2568
ที่มาของภาพ: Manager Online (19 มีนาคม 2568)

สำหรับผู้สมัครในนามของพรรคประชาชน ธีรวุฒิ แก้วฟอง ได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในช่วงการหาเสียงเลือกตั้งให้อยู่ในโทนสีส้ม-น้ำเงิน สำหรับธีรวุฒิ เนื่องจากไม่ได้มีการย้ายข้ามขั้วพรรคการเมือง ในช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2568 เป็นเพียงการเปลี่ยนผ่านของกลุ่ม/พรรคการเมืองเดิม ได้แก่ คณะก้าวหน้า ไปเป็นพรรคประชาชน สื่อของผู้สมัครในส่วนของเฟซบุ๊กไม่ได้มีการเปลี่ยนชื่อแฟนเพจ ธีรวุฒิใช้ชื่อของตนเองเป็นแฟนเพจในนาม “ธีรวุฒิ แก้วฟอง – Teerawuth Kaewfong” มาตั้งแต่การเปิดแฟนเพจเมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

รูปภาพที่ 12 ภาพโปรไฟล์แฟนเพจ “ธีรวุฒิ แก้วฟอง – Teerawuth Kaewfong”

ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2568

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/MaowTeerawuthOfficial>

สำหรับผู้สมัครจากพรรคก้าวอิสระ การยวิชัย วงษ์ทอง มีการใช้โชนสีในการนำเสนอตนเองอย่างหลากหลาย ซึ่งเป็นหลักการเดียวกับพรรคก้าวอิสระที่สนับสนุนความหลากหลาย ทั้งประเด็นเรื่องเพศ และความหลากหลายทางการเมือง ภายใต้คำจำกัดความของพรรค “Change Together” ซึ่งตัวอักษรของพรรคมีลักษณะเป็นสีรุ้ง ในช่วงการหาเสียง ผู้สมัครมีการเปลี่ยนสีเสื้อในการหาเสียง เช่น สีเหลือง สีเขียว สีม่วง ในบางโอกาส ทีมของผู้สมัครจะสวมเสื้อสีม่วงอ่อน ซึ่งเป็นสีที่พรรคก้าวอิสระใช้เป็นโชนสีหลักในการสื่อสาร รวมไปถึง การใช้ตราสัญลักษณ์และตัวอักษรของพรรคที่มีสีรุ้งประกอบ

รูปภาพที่ 13

ภาพซ้าย ภาพป้ายหาเสียงนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ของพรรคก้าวอิสระ
ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

รูปภาพที่ 14

ภาพขวา ภาพการยวิชัย วงษ์ทอง ผู้สมัครในนามพรรคก้าวอิสระ
ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/9indy.thailand>

ในส่วนของผู้สมัครอิสระ จอห์นนพดล วสินสุนทร ไม่ได้มีการเลือกใช้โทนสีหลักในการนำเสนอภาพลักษณ์ของตนเอง แต่ในการใช้ภาพสำหรับการหาเสียง ผู้สมัครสวมเสื้อที่มีพื้นรูปภาพเป็นช้าง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างผู้สมัครและจังหวัดเชียงใหม่

รูปภาพที่ 15 ภาพแนะนำตัวผู้สมัครอิสระ

ภาพปรากฏบนเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2568

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/johnnopadon.vasinsunthon.2024>

ในภาพรวม การแข่งขันทางการเมืองเพื่อดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ มีการใช้ “สี” เพื่อเป็นการแสดงถึงความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองที่ตนเองสังกัดและได้รับคัดเลือกอย่างเป็นทางการจากพรรค ผู้สมัครรับเลือกตั้งมีความตระหนักถึงกรณีของการที่ประชาชนอาจเกิดการเข้าใจผิดถึงความเชื่อมโยงระหว่างตนเองและพรรคการเมือง โดยกรณีของอัศนี บูรณุปกรณ์ มีการแถลงการณ์อย่างเป็นทางการพร้อมทั้งแสดงถึงภาพจดหมายที่ได้รับจากพรรคเพื่อไทยให้แก่สื่อมวลชน นอกจากการแถลงการณ์ อัศนียังมีการใช้เฟซบุ๊กแฟนเพจใหม่เพื่อแสดงให้เห็นว่าการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2568 ไม่ใช่การเข้าแข่งขันในนามของกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมเหมือนเมื่อปี พ.ศ. 2564 แต่อย่างใด ในขณะเดียวกันจากเดิมที่แสดงตนว่าเป็นผู้ที่มีความสัมพันธ์กับพรรคเพื่อไทย ปันนัรตน์ วิริยะกุลสานต์ก็ได้เปลี่ยนวิธีการสื่อสาร ไปเป็นผู้สมัครในนามกลุ่มเพื่อเชียงใหม่ ที่ไม่มีความเกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองระดับชาติ

การใช้โทนสีส้มของผู้สมัครจากพรรคประชาชน ธีรวุฒิ แก้วฟอง เป็นการใช้โทนสีที่สอดคล้องไปกับพรรคประชาชน เฉกเช่นเดียวกับ ผู้สมัครจากพรรคก้าวอิสระ ที่มีการสวมสีเสื้อที่หลากหลาย รวมถึงสีม่วงอ่อนที่เป็นสีสัญลักษณ์ของพรรค ในส่วนของผู้สมัครเพียงรายเดียว จอห์นนพดล วคินสุนทร ไม่ได้มีการใช้โทนสีใดสีหนึ่งเพื่อเป็นสัญลักษณ์ในการหาเสียง

สโลแกน นโยบาย และการสื่อสารของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ปณิรัตน์ วิริยะกุลศานต์ ทิมเพื่อเชียงใหม่

ในส่วนของเนื้อหาในการหาเสียง ปณิรัตน์ เน้นสโลแกนไปที่คำว่า “เชียงใหม่ เมืองแห่งความสุข” นอกจากนั้น ยังมีการใช้คำว่า “สร้างเชียงใหม่ให้น่าอยู่ น่าเที่ยว น่าทำงาน เพื่อเชียงใหม่ของคนทุกชีวิต” และ “นครแห่งทุกชีวิต”

ในส่วนของนโยบาย¹⁶ มีการแบ่งออกเป็นนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต ได้แก่ ระบบเดินทางปลอดภัย เมืองสะอาดน่าอยู่ 2030 เชียงใหม่เมืองปลอดภัย พื้นที่อากาศ พื้นที่ชีวิต พื้นที่เมืองเชียงใหม่ และ Mobility for All แอปพลิเคชันอัจฉริยะ แอปเดียวเที่ยวทั่วเมือง

นโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนและการบริหารจัดการ ได้แก่ การจัดงบประมาณแบบมีส่วนร่วม สายตรงเทศบาล เสริมสร้างประชาธิปไตยระดับท้องถิ่น เสียงของชุมชนกลายเป็นพลังในการพัฒนาเชียงใหม่

นโยบายขนส่งสาธารณะที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การแก้ไขปัญหาการขาดแคลนระบบขนส่งสาธารณะ สนับสนุนการลงทุนขนส่งมวลชนของเอกชน และโครงสร้างพื้นฐานขนส่งมวลชน

นโยบายโครงสร้างพื้นฐานที่ทันสมัย ได้แก่ การบริการน้ำประปา ไฟฟ้า ให้ครอบคลุมในพื้นที่ เพิ่มการลงทุนสาธารณูปโภคและการบริหารจัดการอัจฉริยะ

การสื่อสารด้านนโยบายและสโลแกนของปณิรัตน์ เป็นไปในลักษณะกว้าง ๆ คือ มีการอธิบายถึงภาพรวมของนโยบายที่ผู้สมัครประสงค์จะดำเนินการ ซึ่งส่วนหนึ่งของนโยบายเป็นประเด็นเรื่องโครงสร้างพื้นฐาน และเป็นปัญหาที่เมืองเชียงใหม่เผชิญอยู่อย่างต่อเนื่อง เช่น ปัญหาโครงสร้างพื้นฐานของขนส่งมวลชน และปัญหา PM2.5

¹⁶ ภาพประชาสัมพันธ์จากสื่อที่ปรากฏในนามของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ธีรวุฒิ แก้วฟอง พรรคประชาชน

ธีรวุฒิ แก้วฟอง ดำเนินการหาเสียงภายใต้คำว่า “รับเหมารสร้างเมือง” และมีนโยบาย “อยู่ม่วน กินดี มีสุข” “เทศบาลประชาชน” โดยการใช้คำว่า ประชาชน สอดคล้องกับชื่อพรรคการเมืองที่สังกัด

รูปภาพที่ 16

ภาพหน้าเว็บไซต์ teerawuth.com ภายใต้สโลแกน “รับเหมารสร้างเมือง”

ที่มาของภาพ: <https://teerawuth.com>

รูปภาพที่ 17 นโยบายที่ใช้ในการหาเสียงของธีรวุฒิ แก้วพอง
ที่มาของภาพ: <https://teerawuth.com/policies>

นโยบายของธีรวุฒิที่นำเสนอผ่านสื่อเว็บไซต์ มีทั้งหมดจำนวน 73 นโยบาย โดยผู้ชมเว็บไซต์สามารถคลิกเข้าไปอ่านในแต่ละนโยบายได้ เช่น เมื่อคลิกเข้าไปยังนโยบาย “ติดเครื่องวัดค่าฝุ่นควัน (Micro Grid) ฝ้าระวังตลอดปี” จะมีการอธิบายถึงสถานการณ์ “ปัจจุบัน” การ “เปลี่ยน” ซึ่งเป็นการอธิบายนโยบายเพิ่มเติม และ “เชียงใหม่ได้อะไร” คือส่วนที่อธิบายว่าหลังจากมีการดำเนินนโยบายดังกล่าว เชียงใหม่จะเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร หรือผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากการดำเนินการนโยบายนี้คืออะไร

นโยบายของธีรวุฒิ แก้วฟอง ถูกแบ่งออกเป็นนโยบายประเภท “อยู่ม่วน” เช่น นโยบายเปลี่ยนขยะเป็นต้นทุน นโยบาย “กินดี” เช่น โครงการตั้งธนาคารอาหาร และ นโยบาย “มีสุข” เช่น ระบบติดตามการทำงานของเทศบาล ในแต่ละแขวงจะมีการถูกแบ่งออกเป็นแขวงต้นแบบที่แตกต่างกันออกไป ในส่วนของแขวงศรีวิชัย เป็นต้นแบบในด้านเศรษฐกิจ แขวงเม็งราย เป็นต้นแบบในด้านความยั่งยืนผ่านการบริหารจัดการน้ำ แขวงนครพิงค์ เป็นต้นแบบในด้านการเดินทางขนส่งสาธารณะ และแขวงกาวิละ เป็นต้นแบบด้านสุขภาวะ

นอกจากการแบ่งตามคำนิยาม อยู่ม่วน-กินดี-มีสุข ธีรวุฒิได้แบ่งนโยบายทั้ง 73 ข้อออกเป็นนโยบายประเภทเมืองต่าง ๆ ได้แก่ เมืองการศึกษาหลากหลาย เมืองของหลากหลายชีวิต เมืองคล่องตัว เมืองจัดการขยะ เมืองจัดการน้ำ เมืองบริหารจัดการแบบใหม่ เมืองปลอดภัย เมืองศิลปะวัฒนธรรม เมืองสวัสดิการกินดี เมืองสิ่งแวดล้อมดี เมืองสุขภาพดี เมืองแห่งการมีส่วนร่วม เมืองแห่งพื้นที่สาธารณะ และเมืองโอกาสทางเศรษฐกิจ

นโยบายของธีรวุฒิ มีความหลากหลาย และมีนโยบายเป็นจำนวนมาก ในด้านการหาเสียง ธีรวุฒิเน้นไปที่การสร้างนโยบายที่มีที่มาจากสภาพปัญหาปัจจุบันของเมือง อธิบายถึงวิธีการแก้ไขปัญหา และการคาดการณ์ถึงผลของการแก้ไขปัญหาจากนโยบาย การแบ่งแขวงออกเป็นต้นแบบด้านต่าง ๆ ทำให้เห็นภาพได้อย่างชัดเจนถึงการเน้นการเปลี่ยนแปลงในประเด็นที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละพื้นที่

อัศนี บุรณุปกรณ์ พรรคเพื่อไทย

อัศนี บุรณุปกรณ์ เลือกใช้สโลแกน “เชียงใหม่ใหม่เสมอ” และสโลแกนที่เกี่ยวข้องกับพรรคเพื่อไทย โดยเลือกใช้คำว่า “หัวใจคือประชาชน” ซึ่งเป็นคำที่พรรคเพื่อไทยใช้ “พรรคเพื่อไทย หัวใจคือประชาชน”

รูปภาพที่ 18 แผ่นพับที่ถูกใช้ในการหาเสียงโดยอัศนี บุรณุปกรณ์¹⁷

¹⁷ ผู้วิจัยได้รับเอกสารดังกล่าวทางไปรษณีย์

รูปภาพที่ 19 แผ่นพับที่ถูกใช้ในการหาเสียงโดยอัคนี บูรณุปกรณ์¹⁸

นโยบายของอัคนี บูรณุปกรณ์¹⁹ แบ่งออกเป็นนโยบายเชียงใหม่ เมืองงาม เน้นไปที่การเพิ่มพื้นที่สีเขียว การสร้างห้องปลอดฝุ่น สร้างสวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น ลานออกกำลังกาย

นโยบายเมืองท่องเที่ยวศรีครี้น เศรษฐกิจเมืองคึกคัก เน้นไปที่การสร้าง เศรษฐกิจจากการท่องเที่ยว เพราะเป็นรายได้หลักของจังหวัดเชียงใหม่ การสนับสนุนการจัดงาน Chiang Mai Pride การจัดตลาดนัดชุมชน ส่งเสริมการท่องเที่ยวริมคลอง

¹⁸ ผู้วิจัยได้รับเอกสารดังกล่าวทางไปรษณีย์

¹⁹ ข้อมูลจากแผ่นพับและสื่อประชาสัมพันธ์โดยผู้สมัคร

นโยบายคนเมืองแข็งแรง เน้นไปที่ด้านการสาธารณสุข ผ่านการสนับสนุนตรวจสุขภาพเคลื่อนที่ การจัดการอำนวยความสะดวกในการรับส่งผู้ป่วย การดูแลประชาชนตั้งแต่วัยเด็กจนถึงผู้สูงอายุ

นโยบายเรียนดี เล่นเด่น เน้นเติบโตอย่างมีคุณภาพ สนับสนุนนโยบายเรียนฟรี ตั้งแต่อนุบาลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทั้งในหลักสูตรภาคปกติ และหลักสูตรสองภาษา ส่งเสริมกีฬา และการสร้างอาชีพ

นโยบายเมืองสะอาดปลอดภัย อุ่นใจทุกแขนง เน้นไปที่การทำถนนให้ดีและปลอดภัย มีไฟฟ้าทุกพื้นที่ การจัดทำระบบกล้องวงจรปิดและเสียงตามสายชุมชน การทำให้เมืองมีความสะอาด

นโยบายวัฒนธรรมเชียงใหม่ ไปไกลสู่สากล เน้นไปที่การบริการข้อมูลออนไลน์เกี่ยวกับพื้นที่ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมท้องถิ่น ยกย่องชุมชนให้เป็นพื้นที่ท่องเที่ยว โครงการ 12 เดือน 12 กิจกรรม

นโยบายป้องกันเมืองให้ปลอดภัย แก้ไขปัญหาน้ำท่วมขัง จัดการระบบอุโมงค์ระบายน้ำ ขุดลอกทำความสะอาดท่อระบายน้ำ ฝักซ่อมอพยพในรั้วโรงเรียน ยกย่องศูนย์บรรเทาสาธารณภัย

นโยบายรักสัตว์เลี้ยง เราช่วยดูแล จัดระบบขึ้นทะเบียนป้ายชื่ออัจฉริยะ สัตว์เลี้ยง บริการทำหมัน ฉีดวัคซีน ตรวจสุขภาพประจำปี สร้างเตาเผาสัตว์เลี้ยง บริการออนไลน์ประกาศหาบ้านให้สัตว์

นโยบายส่วนหนึ่งของอัคนี เป็นนโยบายที่มีการสานต่อจากสิ่งที่ได้ทำอยู่แล้ว หรือเมืองมีการจัดกิจกรรมดังกล่าวอยู่แล้ว เช่น กิจกรรม Chiang Mai Pride ที่เกิดจากการผลักดันจากหลายภาคส่วน โครงการเสียงตามสายที่แต่ละชุมชนมีการดำเนินการเป็นประจำ นอกจากนี้ นโยบายทั่วไปของอัคนีถือเป็นหน้าที่ตาม

พระราชบัญญัติเทศบาล มีบางนโยบาย เช่น 12 เดือน 12 กิจกรรม ที่มีความใกล้เคียงกับนโยบายพรรคเพื่อไทยสมัยนายกแพทองธาร ชินวัตร ที่มีการจัดกิจกรรมประเพณีเทศกาลเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว

การยั้วญ วังทอง พรศก้าวอิสระ

นโยบายของการยั้วญ วังทอง จากพรรคก้าวอิสระ ถูกสื่อสารผ่านทางสื่อ หัวหน้าพรรค กขพร เวโรจน์ หรือมาตามหยก และผู้สมัคร สโลแกนที่มีการนำเสนอผ่านสื่อของพรรค คือ “ก้าวล้า นำสมัย แต่ไม่ก้าวร้าย”

การยั้วญ วังทอง มีนโยบายที่เน้นไปในด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยว การศึกษา โครงสร้างพื้นฐาน ความปลอดภัย โดยจากการให้สัมภาษณ์ผ่านสื่อออนไลน์ เชียงใหม่นิวส์ (3 พฤษภาคม 2568) การยั้วญ วังทอง อธิบายถึงนโยบายของเขาว่า ต้องการเห็นเชียงใหม่กลายเป็นเมืองที่มีชื่อเสียงระดับสากล มีถนนหนทางที่เรียบร้อย สะอาด สวยงาม มีการเน้นความสำคัญไปที่การศึกษา การยกระดับให้โรงเรียนเทศบาลมีการเรียนการสอนถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จัดทำคลินิกพ่อแม่ในการดูแลบุตร สร้างชุมชนปลอดภัยเสพติด มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดทั่วเทศบาลนครเชียงใหม่ ดูแลประชาชนทุกเพศ ทุกวัย รวมไปถึง LGBTQIA+

ในการสื่อสารผ่านทางหัวหน้าพรรคก้าวอิสระ กขพร เวโรจน์ ระบุถึง 4 นโยบายหลัก ได้แก่ นโยบายการมีส่วนร่วมของคนเชียงใหม่และธรรมาภิบาล นโยบายพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม นโยบายด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ท่องเที่ยวและเกษตรกรรม และนโยบายด้านการสาธารณสุขและคุณภาพชีวิต (ฐานเศรษฐกิจ, 1 เมษายน 2568)

การสื่อสารผ่านทางสื่อออนไลน์ของพรรค ได้ระบุถึงนโยบายเร่งด่วน ที่ต้องมีการแก้ไขเพื่อคนเมือง 4 นโยบายหลัก²⁰ ได้แก่

1. นโยบายที่เน้นการมีส่วนร่วมของคนเมืองเชียงใหม่ การลดอาชญากรรม การสร้างความมั่นคงในด้านคุณภาพชีวิต
2. นโยบายด้านสิ่งแวดล้อม แก้ปัญหาฝุ่น PM2.5 ส่งเสริมพลังงานสะอาด เน้นความสวยงามของถนนหนทาง
3. นโยบายด้านเศรษฐกิจ ลดอัตราการว่างงาน เพิ่มรายได้เข้าสู่จังหวัด
4. นโยบายด้านสาธารณสุข ให้คนเชียงใหม่เข้าถึงบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึง เท่าเทียมกันในทุกเพศ ทุกวัย

นโยบายของผู้สมัครจากพรรคก้าวอิสระ ถูกสื่อสารผ่านสื่อของพรรค หัวหน้าพรรค และผู้สมัคร ช่องทางที่ผู้ติดตามสามารถค้นหาข้อมูลนโยบาย สามารถติดตามได้จากช่องทางหลักของพรรค เช่น เฟซบุ๊กแฟนเพจพรรค และ TikTok พรรคก้าวอิสระเปิดตัวผู้สมัครในช่วงปลายเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 ทำให้มีระยะเวลาเพียงเดือนเศษในการประชาสัมพันธ์ทั้งผู้สมัครและนโยบายของผู้สมัคร พรรคได้ทำหน้าที่หลักในการประชาสัมพันธ์เนื่องจากผู้สมัครไม่ได้จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ผ่านทางแฟนเพจของผู้สมัครเหมือนกับผู้สมัครรายอื่น ๆ

²⁰ การสื่อสารผ่านช่องทาง TikTok พรรคก้าวอิสระ <https://www.tiktok.com/@9indy.thailand>

จอห์นนพดล วศินสุนทร ผู้สมัครอิสระ²¹

จอห์นนพดลเลือกใช้คำจำกัดความที่เกี่ยวกับตัวเขาว่า “ตรงปก” และ “พร้อมทำงานหนัก แบบไม่มีพรค” โดยประโยคที่อธิบายภาพรวมของนโยบายของเขา คือ “เนรมิตนครล้านนา สร้างเมืองอัจฉริยะ วัฒนธรรมล้ำค่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์”

นโยบายของจอห์นนพดล ถูกแบ่งออกเป็นนโยบายหลัก 3 ด้าน ได้แก่ นโยบายด้านบริหารจัดการเมืองอัจฉริยะ (Smart Governance and Smart Society) นโยบายด้านเศรษฐกิจสร้างสรรค์และการท่องเที่ยว (Smart Economy and Smart Tourism) และนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะ (Smart Environment and Smart Infrastructure)

นโยบายที่มีความแตกต่างจากผู้สมัครรายอื่น ๆ ของจอห์นนพดล ได้แก่ นโยบายที่มีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ หรือ Artificial Intelligent (AI) และ Big Data เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น การจัดทำระบบคัดแยกขยะอัตโนมัติ การวิเคราะห์และแก้ปัญหาการจราจรผ่านการใช้ AI การจัดทำพิพิธภัณฑ์เสมือนจริง ฯลฯ นอกจากการนำเสนอนโยบายที่มีความทันสมัยผ่านการใช้ระบบอัจฉริยะ จอห์นนพดลมีนโยบายที่ส่งเสริมวัฒนธรรมล้านนาด้วยการสนับสนุนการแต่งการด้วยชุดพื้นเมืองทุกวัน

²¹ นโยบายของจอห์นนพดล วศินสุนทร ใช้ข้อมูลจากเฟซบุ๊ก JohnNopadon Vasinsunthon และเว็บไซต์ <https://johnnopadon.blogspot.com>

**ว่าที่ร้อยเอก
จอห์น นพดล วสินสุนทร**
นายก อบจ. เชียงใหม่

ประวัติการศึกษาที่สำคัญ

- ปริญญาเอก นิเทศศาสตรบัณฑิต (นศ.บ.) ม.ราชภัฏเชียงใหม่
- ปริญญาโท นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (นศ.ม.) ม.ส.ช. STOU
- ปริญญาโท บริหารการศึกษา (กระบวนการสอนแบบ) มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- ปริญญาตรี นิเทศศาสตรบัณฑิต (น.บ.) นราธิวาส มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา
- ปริญญาตรี นิเทศศาสตรบัณฑิต (น.บ.) ม.ส.ช. STOU
- อนุปริญญา นิเทศศาสตรบัณฑิต (นศ.บ.) ม.ส.ช. STOU
- อนุปริญญา และประถมศึกษา นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- นายทหารสัญญาบัตรกองพัน ทหารกองพลที่ 3 รักษาพระองค์ (ว่าที่ร้อยเอก) รร.ส.ท.
- หลักสูตรนักศึกษานานาชาติ (นานาชาติ) รุ่น 49 วิทยาลัยนานาชาติ
- คุณวุฒิหัวหน้าสายต่าง ระดับ 5 สมพันธ์เครือข่ายโลก ประเทศเกาหลี

ประสบการณ์ทำงานที่สำคัญ

- อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ เขต 1 (พ.ศ. 2550-2554)
- อดีตผู้อำนวยการ UET for BOG (ภาคเหนือตอนบน) ตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทย
- อดีตผู้อำนวยการและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่
- อดีตกรรมการบริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- คณะกรรมการบริหาร อบจ.เชียงใหม่
- คณะกรรมการบริหาร อบจ.เชียงใหม่

3. สิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะ (Smart Environment & Smart Infrastructure)

เมืองอัจฉริยะ Chiang Mai Smart City

- บริการสาธารณะอัจฉริยะ (Smart Services) เช่น บริการสุขภาพ, บริการการศึกษา, บริการการขนส่ง
- บริการสาธารณะอัจฉริยะ (Smart Services) เช่น บริการสุขภาพ, บริการการศึกษา, บริการการขนส่ง
- บริการสาธารณะอัจฉริยะ (Smart Services) เช่น บริการสุขภาพ, บริการการศึกษา, บริการการขนส่ง

Zero Waste Chiang Mai & Smart Waste Management

- บริการ AI Waste Sorting System สำหรับการจัดการขยะ
- บริการ AI Waste Sorting System สำหรับการจัดการขยะ
- บริการ AI Waste Sorting System สำหรับการจัดการขยะ

Smart Water Management

- บริการระบบ Drainage AI เพื่อป้องกันน้ำท่วม และบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
- บริการระบบ Drainage AI เพื่อป้องกันน้ำท่วม และบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
- บริการระบบ Drainage AI เพื่อป้องกันน้ำท่วม และบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

เมืองอัจฉริยะ & บริการสาธารณะ

- บริการระบบ Drainage AI เพื่อป้องกันน้ำท่วม และบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
- บริการระบบ Drainage AI เพื่อป้องกันน้ำท่วม และบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ
- บริการระบบ Drainage AI เพื่อป้องกันน้ำท่วม และบริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

Smart Animal Care

- บริการระบบ Adoption Online สำหรับสัตว์เลี้ยง
- บริการระบบ Adoption Online สำหรับสัตว์เลี้ยง
- บริการระบบ Adoption Online สำหรับสัตว์เลี้ยง

"เบรนิวตันครัลบาน เมืองอัจฉริยะ: วิถีวัฒนธรรมล้ำค่า เศรษฐกิจสร้างสรรค์"
(Chiang Mai: Smart Cultural City)

วิสัยทัศน์ :
พัฒนาเมืองให้เป็น "Smart Cultural City" เมืองอัจฉริยะที่ผสานวัฒนธรรมล้านนาเข้ากับเทคโนโลยี เพื่อสร้างเศรษฐกิจสร้างสรรค์และสังคมที่ยั่งยืน

1. บริหารจัดการเมืองอัจฉริยะ (Smart Governance & Smart Society)

แผนปฏิบัติการ (Chiang Mai Smart City Dashboard)

- เป็นแพลตฟอร์ม Open Data ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลเมือง และบริการสาธารณะ
- ใช้ AI & Big Data ในการวิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินใจ
- ใช้ AI & Big Data ในการวิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินใจ

2. เศรษฐกิจอัจฉริยะและนวัตกรรม (Smart Economy & Smart Tourism)

Chiang Mai M-commerce & Digital Culture Hub

- ใช้ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินใจ
- ใช้ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินใจ
- ใช้ AI ในการวิเคราะห์ข้อมูล และตัดสินใจ

3. สิ่งแวดล้อมและโครงสร้างพื้นฐานอัจฉริยะ (Smart Environment & Smart Infrastructure)

เมืองอัจฉริยะ Chiang Mai Smart City

- บริการสาธารณะอัจฉริยะ (Smart Services) เช่น บริการสุขภาพ, บริการการศึกษา, บริการการขนส่ง
- บริการสาธารณะอัจฉริยะ (Smart Services) เช่น บริการสุขภาพ, บริการการศึกษา, บริการการขนส่ง
- บริการสาธารณะอัจฉริยะ (Smart Services) เช่น บริการสุขภาพ, บริการการศึกษา, บริการการขนส่ง

รูปภาพที่ 20

ประวัติของผู้สมัครและนโยบายที่ใช้ในการหาเสียงของจอห์น นพดล วสินสุนทร
ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/johnnopadon.vasinsunthon.2024>

นโยบายของจอห์น นพดล ถูกสื่อสารผ่านทางเฟซบุ๊ก JohnNopadon Vasinsunthon เว็บไซต์ส่วนบุคคล รวมไปถึง TikTok นอกจากนี้ ในภาพนโยบายของจอห์น นพดล ยังมีการแสดง QR Code ที่เป็นไลน์ส่วนบุคคลของจอห์น นพดล ให้ผู้ที่สนใจสามารถเพิ่มเขาเป็นเพื่อนในระบบไลน์

ในภาพรวม นโยบายของจอห์น นพดล เน้นไปที่การนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาผนวกเพื่อแก้ไขปัญหาของเมือง ตั้งแต่ระบบการจัดการข้อมูล การท่องเที่ยว การกำจัดขยะ การขนส่งสาธารณะที่ลดการใช้น้ำมัน โดยเน้นคำว่า "Smart" ใน 3 นโยบายหลัก

เดินทางเสียง ปราศรัย และพื้นที่เปิด-ปิด

นอกเหนือไปจากการทำแบรนด์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร การสื่อสารผ่านนโยบาย แลกเช่นเดียวกับการเลือกตั้งทั่วไป ผู้สมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568 มีการใช้กลวิธีการหาเสียงในการเลือกตั้งแบบดั้งเดิม ได้แก่ การเดินทางเสียงและการปราศรัย อย่างไรก็ตาม ข้อสังเกตที่น่าสนใจประการหนึ่งคือ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปราศรัย การปราศรัยในการหาเสียงได้ถูกจำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การปราศรัยในพื้นที่เปิด และการปราศรัยในพื้นที่ปิด

ความหมายของการปราศรัยในพื้นที่เปิด มีด้วยกัน 2 ลักษณะ ได้แก่

1. พื้นที่เปิด หมายถึง พื้นที่สาธารณะที่อนุญาตให้บุคคลทั่วไปเข้าไปฟังการปราศรัยได้ เช่น สวนสาธารณะภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ
2. พื้นที่เปิดกึ่งปิด หมายถึง พื้นที่ส่วนบุคคลหรือพื้นที่เอกชนที่อนุญาตให้บุคคลทั่วไปเข้าไปฟังปราศรัยได้ เช่น ลานจอดรถของร้านค้า โรงแรม

ในส่วน of พื้นที่ปิด หมายถึง พื้นที่ส่วนบุคคลหรือพื้นที่เอกชนที่ไม่ได้มีการอนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าฟังปราศรัย เช่น ห้องประชุมในโรงแรม ที่อนุญาตให้เฉพาะบุคคลที่ได้รับเชิญเข้าร่วมงาน หรือพื้นที่สาธารณะที่ไม่ได้มีการอนุญาตให้บุคคลภายนอกเข้าฟังปราศรัย เช่น สวนสาธารณะที่มีการปิดพื้นที่บางส่วนเพื่อจัดกิจกรรม และอนุญาตให้เฉพาะผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่จัดกิจกรรม

ผู้แทนจากพรรคประชาชน ธีรวุฒิ แก้วฟอง (เบอร์ 2) มีการเน้นไปที่การปราศรัยแบบเปิด ในขณะที่ ปณรัตน์ วิริยะกุลศานต์ (เบอร์ 1) อัศนี บุรณุปกรณ์ (เบอร์ 3) การยวิชัย วงษ์ทอง (เบอร์ 4) มีทั้งการปราศรัยในพื้นที่แบบเปิด พื้นที่แบบเปิดกึ่งปิด และในบางกรณีของผู้สมัครบางรายมีการปราศรัยในพื้นที่แบบปิด โดยเป็นการใช้พื้นที่ของโรงแรม/พื้นที่ปิดอื่น ๆ ในการปราศรัย – แถงนโยบาย ในส่วนของจอห์นพอล วศินสุนทร (เบอร์ 5) เน้นการเข้าร่วมการปราศรัยสาธารณะตามที่ได้รับเชิญให้เข้าร่วมเวทีปราศรัยต่าง ๆ (พื้นที่เปิด) รวมไปถึงเน้นการใช้พื้นที่โซเชียลมีเดียในการหาเสียง

การหาเสียงของทั้งธีรวุฒิ แก้วฟอง และอัศนี บุรณุปกรณ์ มีการใช้การหาเสียงผ่านผู้แทนพรรคการเมืองที่มีชื่อเสียง กรณีของธีรวุฒิ ได้รับการสนับสนุนจากหัวหน้าพรรค ณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ ในการช่วยหาเสียง รวมไปถึง ชัยธวัช ตูลาธน อดีตหัวหน้าพรรคก้าวไกล นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน วีระเดช ภูพิสสิฐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ ธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ผู้ก่อตั้งพรรคอนาคตใหม่

รูปภาพที่ 21

ภาพโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การปราศรัย วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2568

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/PeopleChiangmai>

รูปภาพที่ 22 ภาพการปราศรัยโดยสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ภัทรพงษ์ ลีลาภักดิ์
วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2568

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/PeopleChiangmai>

จากภาพการปราศรัยภายใต้ชื่อบท “เป็นว่าหมุ่เฮา เป็นคนสั่งตั้ง” หรือ “เขาหาว่าพวกเราเป็นคนโกง” จะเห็นได้ว่า ลักษณะการปราศรัยของผู้แทนพรรคประชาชนอยู่ในพื้นที่เปิด นอกจากการปราศรัยในวันดังกล่าว จากโพสต์เตอร์ตารางการหาเสียงของพรรคในช่วงวันที่ 18 เมษายน – 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2568 พบว่า พื้นที่หาเสียงผ่านการปราศรัย เน้นไปที่ตลาดนัด ถนนคนเดิน และสวนสาธารณะ เช่น ตลาดประตูเชียงใหม่ ถนนคนเดินวัวลาย สวนสาธารณะหนองบวกหาด²²

²² ข้อมูลจากโพสต์เตอร์หาเสียงรับเหมาสร้างเมือง

รูปภาพที่ 23 ภาพโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์การปราศรัย วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2568

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/assanee.buranupakorn>

กรณีของ อัศนี บูรณุปกรณ์ ได้รับการสนับสนุนจากพรรคเพื่อไทยในการนำเอาบุคคลสำคัญของพรรคเข้ามาช่วยในการหาเสียง รวมไปถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พิชัย เลิศพงศอดิศร และอดีตนายกรัฐมนตรีนครเชียงใหม่เป็นสัญลักษณ์ของพรรคเพื่อไทย ทักษิณ ชินวัตร ได้ดำเนินการขึ้นเวทีปราศรัยในวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2568 เพื่อสนับสนุนอัศนี บูรณุปกรณ์ โดยทักษิณ ได้ขึ้นปราศรัยเป็นภาษาเหนือ มีการพูดถึงพรรคประชาชนโดยอธิบายว่า “พรรคประชาชนไม่น่าจะสู้พรรคเพื่อไทยได้” และวิพากษ์พรรคประชาชนว่า “เป็นคนไม่มีเพื่อนจะโทษคนอื่นได้อย่างไร” ทักษิณอธิบายถึงเหตุการณ์ทางการเมืองระดับชาติที่พรรคประชาชนไม่สามารถจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จ โดยเปรียบเทียบว่า พรรคเพื่อไทยถึงแม้จะได้คะแนนมากกว่าพรรคพลังประชารัฐในการเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562 แต่เมื่อรวมคะแนนเสียงไม่ได้ ก็ยอมให้พรรคพลังประชารัฐเป็นฝ่ายรัฐบาล โดยพรรคเพื่อไทยเป็นฝ่ายค้านร่วมกับพรรคอนาคตใหม่ (ชื่อพรรค ณ ช่วงเวลาในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2562) (Nation Online, 28 เมษายน 2568) ในการปราศรัยใหญ่ของผู้แทนพรรคเพื่อไทย ถือเป็นการปราศรัยในพื้นที่เปิดกึ่งปิด

จะเห็นได้ว่า การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ในปี พ.ศ. 2568 เป็นการแข่งขันอย่างเข้มข้นในมุมมองของพรรคการเมืองระดับชาติ ซึ่งระดับการได้รับการช่วยเหลือในการหาเสียงจากพรรคการเมือง ไม่แตกต่างจากการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ พ.ศ. 2568 ที่เป็นการเลือกตั้งก่อนหน้า

สำหรับการเดินหาเสียง ถือเป็นวิธีการที่สำคัญสำหรับทีมผู้สมัครรับเลือกตั้ง กรณีของทีม “ช้างงาน” ซึ่งลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาลแขวงศรีวิชัย โดยทีมช้างงานให้การสนับสนุนปณัฏร์นันท์ วิริยะกุลศานต์ (ผู้สมัครหมายเลข 1) ข้อดีของการเดินหาเสียงคือการได้พบปะพูดคุยกับคนในพื้นที่ รับรู้ถึงปัญหาของพื้นที่อย่างแท้จริง กลุ่มช้างงานดำเนินการหาเสียงโดยร่วมกันเดินทั้งทีมผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลแขวงศรีวิชัย 6 คน และหาเสียงให้กับปณัฏร์นันท์²³ เฉกเช่นเดียวกันกับกลุ่มช้างงาน ปณัฏร์นันท์ดำเนินการลงพื้นที่ด้วยการเดินเป็นระยะเวลาที่ยาวนานในหลักปีก่อนการเลือกตั้ง นอกจากการเดินในพื้นที่ ปณัฏร์นันท์และทีมงานมักเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนในพื้นที่ทั้งงานประเพณีงานด้านวัฒนธรรมไปจนถึงงานศพของประชาชนในพื้นที่

ในส่วนของการพรคประชาชน การเดินหาเสียงในพื้นที่สาธารณะ เช่น ตลาด พื้นที่สาธารณะบริเวณใกล้เคียงกับมหาวิทยาลัย – สถาบันการศึกษา ถือเป็นอีกกลวิธีการหาเสียงที่ผู้สมัครให้ความสำคัญ นอกจากนี้ การเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของงานเทศกาล เช่น เทศกาลสงกรานต์ ในฐานะผู้เข้าร่วมงาน ถือเป็นวิธีการในรูปแบบ “เห็นเพื่อให้ถูกเห็น” หรือ “see to be seen” โดยลักษณะดังกล่าวหมายถึง การให้ประชาชนได้เห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้ง บุคคลสำคัญของพรรคการเมือง รวมถึงผู้ช่วยหาเสียง ได้เข้าร่วมงานในลักษณะหมู่คณะขนาดใหญ่ เป็นที่สังเกตเห็นง่าย ทำให้สื่อมวลชนให้ความสนใจ และประชาชนผู้ที่ติดตามพรรคหรือบุคคลสำคัญของพรรคได้มีโอกาสพบปะ พูดคุย ถ่ายรูป ในลักษณะที่ไม่ได้มีความเป็นทางการ ซึ่งเป็นการหาเสียงแบบที่ทำให้ผู้สมัครและทีมดูเป็นส่วนหนึ่งของงานเทศกาล เข้าถึงได้ง่าย

²³ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2568

อค์นี้ บุรณุปกรณ์และทีมงานใช้วิธีการเดินหาเสียงผสมกับการปราศรัย
ย่อย เช่น การปราศรัย ณ วัดเชียงโสม วัดพวงหงษ์ และวัดหมื่นสาร มีการเดินหา
เสียงในพื้นที่สาธารณะ เช่น ตลาด และบ้านเรือนของประชาชนที่สามารถเดิน
เข้าถึงได้ ทีมงานของอค์นี้ มีเป็นจำนวนมากที่พร้อมแจกแผ่นพับประชาสัมพันธ์
และมีอุปกรณ์ขยายเสียงที่คอยช่วยประชาสัมพันธ์ผู้สมัครในขณะที่เดินหาเสียง²⁴

เนื่องจากการเปิดตัวของผู้สมัครในนามพรรคก้าวหน้าอิสระค่อนข้างช้า
เมื่อเทียบกับพรรคการเมืองอื่น ๆ ทำให้การหาเสียงเน้นไปที่การนำเสนอภาพของ
หัวหน้าพรรคการเมือง กชกร เวโรจน์ ที่ให้การสนับสนุนผู้สมัครหมายเลข 4
ทีมงานพรรคก้าวหน้าอิสระ เนื่องจาก กชกร เวโรจน์ หรือมาตามหยก เป็นที่รู้จักผ่าน
สื่อประชาสัมพันธ์ตั้งแต่ช่วงเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา พรรคก้าวหน้าอิสระ
มีการใช้รถตุ๊กตุ๊กติดป้ายหลังรถเพื่อประชาสัมพันธ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งจากพรรค
ก้าวหน้าอิสระ โดยจะเน้นเป็นการประชาสัมพันธ์รูปภาพผู้สมัครคู่กับกชกร เวโรจน์

ผู้แทนพรรคก้าวหน้าอิสระเน้นการขึ้นปราศรัยผ่านงานแสดงวิสัยทัศน์ในพื้นที่
สาธารณะที่ได้รับเชิญ รวมไปถึงการออกสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์

สำหรับจอห์นนพดล การลงพื้นที่ถือหาเสียงถือเป็นความท้าทาย
เมื่อเปรียบเทียบกับผู้สมัครรายอื่น ๆ ที่มีการทำงานเป็นทีม การลงพื้นที่ของ
จอห์นนพดลที่ประสบความสำเร็จ คือ การลงพื้นที่ออนไลน์ เนื่องจากจอห์นนพดล
มีจำนวนผู้ติดตามเป็นจำนวนมาก โปรไฟล์ TikTok ของเขามีผู้ติดตามมากถึง
31,700 บัญชี และผู้ติดตามในเฟซบุ๊กมีจำนวนราว 6,300 บัญชี²⁵

²⁴ เข้าถึงข้อมูลจาก <https://www.facebook.com/noi.assanee>

²⁵ ข้อมูลล่าสุด ณ วันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2568

ในภาพรวมของการสื่อสารทางการเมือง พบว่า ผู้สมัครที่มีการสังกัดพรรคการเมืองระดับชาติ ได้รับการช่วยเหลือในด้านการประชาสัมพันธ์ผ่านผู้แทนพรรคการเมือง โดยมีการลงพื้นที่เพื่อช่วยหาเสียง รวมทั้งการปราศรัยเพื่อสนับสนุนผู้สมัครรับเลือกตั้ง แม้เนื้อหาอาจแตกต่างกันออกไป เช่น กรณีของพรรคเพื่อไทย ผู้แทนของพรรคมีการหาเสียงในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับพรรครวมไปถึงประเด็นการเมืองระดับชาติ ในขณะที่พรรคประชาชนจะมีการระบุประเด็นที่เป็นเนื้อหาที่ท้องถิ่นกำลังเผชิญปัญหาอยู่

การสื่อสารของผู้สมัครส่วนหนึ่งเป็นไปในลักษณะของการใช้สื่อที่เชื่อมโยงกับพรรคการเมืองระดับชาติ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงเจตนารมณ์ร่วมระหว่างพรรคการเมืองกับผู้สมัคร การสื่อสารทางด้านนโยบายในภาพรวม ผู้สมัครมีการสื่อสารนโยบายแบบครอบคลุมอย่างกว้าง ๆ โดยผู้สมัครพรรคประชาชนมีนโยบายที่ชัดเจน และเจาะจงเมื่อเทียบกับผู้สมัครรายอื่น ๆ ในขณะที่ผู้สมัครอิสระมีการเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาเมือง

การเลือกใช้สื่อในพื้นที่ออนไลน์ของผู้สมัครเน้นไปที่เฟซบุ๊ก และ TikTok เป็นหลัก โดยผู้สมัครจากพรรคประชาชนมีทั้งเฟซบุ๊กของผู้สมัคร และเพจของพรรคประชาชนในเขตพื้นที่เชียงใหม่คอยช่วยเหลือประชาสัมพันธ์กิจกรรมและผู้สมัคร เช่นเดียวกับปณัฏฐ์ ผู้สมัครหมายเลข 1 ที่มีทั้งเฟซบุ๊กแฟนเพจและเพจเพื่อเชียงใหม่คอยให้การสนับสนุนประชาสัมพันธ์ผู้สมัคร ผู้สมัครที่มีเว็บไซต์ที่ทำการสื่อสารนโยบายโดยละเอียดมีเพียงผู้สมัครจากพรรคประชาชน

ในส่วนของการสื่อสารผ่านสื่อประเภทอื่น ๆ พบว่า การใช้นามบัตร แผ่นพับ เพื่อแนะนำผู้สมัครรับเลือกตั้งและนโยบายยังคงพบเห็นได้โดยทั่วไป และการหาเสียงโดยวิธีดั้งเดิมยังคงเป็นวิธีการที่ผู้สมัครและพรรคการเมืองนิยมใช้เพื่อเข้าถึงผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

ตอนที่ 5

พฤติกรรมกรรมการเลือกตั้ง

การศึกษาพฤติกรรมกรรมการเลือกตั้งมีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจแรงจูงใจและปัจจัยที่หล่อหลอมการตัดสินใจทางการเมืองของประชาชน ซึ่งอาจครอบคลุมตั้งแต่ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ไปจนถึงอิทธิพลของเครือข่ายชุมชน สื่อมวลชน และการสื่อสารทางการเมืองสมัยใหม่ ความเข้าใจดังกล่าวไม่เพียงช่วยอธิบายผลลัพธ์ของการเลือกตั้งในแต่ละครั้ง แต่ยังเปิดเผยพลวัตที่ดำรงอยู่ภายใต้โครงสร้างสังคมการเมือง ซึ่งมีผลโดยตรงต่อคุณภาพของประชาธิปไตยและความเข้มแข็งของสถาบันการเมือง คະแนนเสียงที่ปรากฏในคูหาเลือกตั้งมิได้เป็นเพียงผลลัพธ์ของการตัดสินใจเฉพาะหน้า หากแต่เป็นภาพสะท้อนของกระบวนการคิด ความเชื่อ คุณค่า ประสบการณ์ทางสังคม และเงื่อนไขเชิงโครงสร้างที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องเผชิญและรับรู้ในแต่ละห้วงเวลา การเลือกตั้งจึงมิได้เป็นเพียงกลไกทางกฎหมายเพื่อคัดสรรผู้แทนเข้าสู่สถาบัน

การเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับระบบการเมือง ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์การเมืองที่ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ผลของการศึกษาพฤติกรรม การเลือกตั้งจึงเป็นการทำความเข้าใจรูปแบบและลักษณะของพฤติกรรมท่ามกลาง การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพแวดล้อมทางการเมืองในระดับชาติและ ระดับโลก ไม่ว่าจะเป็นกระแสโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สารสนเทศ หรือความเคลื่อนไหวทางสังคมของคนรุ่นใหม่ ไม่เพียงเป็นการสะท้อน “อดีต” ของการตัดสินใจ แต่ยังทำหน้าที่เป็นสัญญาณบ่งชี้ “อนาคต” ว่าสังคม กำลังมุ่งหน้าไปในทิศทางใดและผู้นำแบบใดที่จะได้รับการยอมรับ

ดังนั้น การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรม การเลือกตั้งจึงเป็น ขั้นตอนที่มีคุณค่าต่อการวิจัยทางรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ในภาพรวม เพราะ ไม่เพียงช่วยสร้างความเข้าใจเชิงลึกเกี่ยวกับรูปแบบการตัดสินใจของประชาชน แต่ยังเป็นพื้นฐานสำหรับการคาดการณ์แนวโน้มทางการเมืองในอนาคต และนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายที่มีความสอดคล้องกับความต้องการและพฤติกรรม จริงของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การนำเสนอผลการศึกษาที่ได้จากการเก็บข้อมูลเชิง ประจักษ์ จึงมีบทบาทสำคัญในการอธิบายปรากฏการณ์การเลือกตั้งทั้งในเชิง ทฤษฎีและเชิงปฏิบัติ อันจะช่วยเพิ่มพูนองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการ ปกครองและสนับสนุนการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยในระยะยาว

ในตอนที 5 นี้ จะได้นำเสนอข้อมูลที่น่ามาสู่เรื่องราวและคำอธิบายของพฤติกรรมทางการเมืองของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่และสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่จากการทำการสำรวจด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) 400 ตัวอย่าง โดยกระจายไป 4 แขวง ได้แก่ แขวงนครพิงค์ แขวงศรีวิชัย แขวงเม้งราย และแขวงกาวิละ จำนวนเท่า ๆ กัน คือ แขวงละ 100 ตัวอย่าง โดยวัตถุประสงค์ของแบบสำรวจนั้นเพื่อศึกษาความรู้และความเข้าใจของประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ทั้งสาระสำคัญเกี่ยวกับการเลือกตั้งท้องถิ่น รวมทั้ง ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยแวดล้อมอื่น เช่น ปัจจัยด้านพรรคการเมืองและปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง รวมถึงปัจจัยด้านสื่อในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งที่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีผลต่อผู้ตอบแบบสำรวจซึ่งเป็นผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งตามแขวงเลือกตั้งของตนเอง ดังนั้นในตอนที 5 นี้ จะแบ่งการนำเสนอเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วน คือ

- **ส่วนที่ 1** การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการวัดความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- **ส่วนที่ 2** ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
- **ส่วนที่ 3** บทสรุป

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำรวจครั้งนี้ ใช้เวลาทั้งสิ้นสองสัปดาห์ และได้รับข้อมูลประมวลผลเบื้องต้นวันที่ 8 พฤษภาคม 2568 ซึ่งทำให้ผลการสำรวจนี้ชี้ให้เห็นมุมมองในการวิเคราะห์การตัดสินใจและพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงซึ่งมีความน่าสนใจกับปัจจัยที่สะท้อนการตัดสินใจของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีความชัดเจนก่อนวันเลือกตั้งในวันที่ 11 พฤษภาคม 2568

ตารางที่ 1 จำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่

จำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง <u>นายกเทศมนตรี</u> ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ปี 2568			จำนวนผู้มี สิทธิเลือกตั้ง
			90,976
จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง <u>สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่</u> แยกตามแขวง			
เขตเลือกตั้งที่	แขวง	ประกอบด้วยตำบล	จำนวนผู้มี สิทธิเลือกตั้ง
1	นครพิงค์	ช้างม่อย ป่าตัน ฟ้ายาม ศรีภูมิ (บางส่วน) และช้างเผือก (บางส่วน)	21,931
เขตเลือกตั้งที่	แขวง	ประกอบด้วยตำบล	จำนวนผู้มี สิทธิเลือกตั้ง
2	กาวิละ	สุเทพ ศรีภูมิ (บางส่วน) พระสิงห์ (บางส่วน) และช้างเผือก (บางส่วน)	22,314
3	เม็งราย	หายยา ช้างคลาน ป่าแดด พระสิงห์ (บางส่วน) หนองหอย (บางส่วน) และวัดเกต (บางส่วน)	23,356
4	ศรีวิชัย	ท่าศาลา หนองป่าครั่ง วัดเกต (บางส่วน) หนองหอย (บางส่วน)	22,971
รวม			90,572

หมายเหตุ ข้อมูลจากประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเทศบาลนครเชียงใหม่

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานและการวัดความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการเลือกตั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ จำนวน 400 คน

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามเพศ (n=400)

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
หญิง	232	58.00%
ชาย	167	41.75%
ไม่ระบุ	1	0.25%
รวม	400	100%

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามแขวง (รหัส) (n=400)

แขวง (รหัส)	จำนวน	ร้อยละ
กาวิละ (KA-XXX)	100	25.00%
นครพิงค์ (PINK-XXX)	100	25.00%
เม็งราย (MENG-XXX)	100	25.00%
ศรีวิชัย (SRI-XXX)	100	25.00%
รวม	400	100%

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามอายุ
(n=400)

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
20-29	63	15.75%
30-39	59	14.75%
40-49	60	15.00%
50-59	91	22.75%
60-69	79	19.75%
70-79	41	10.25%
80-89	4	1.00%
100-109	1	0.25%
110-119	2	0.50%
รวม	400	100%

จากตารางที่ 4 ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 50-59 ปี และจากข้อมูลการสัมภาษณ์เพิ่มเติม เป็นกลุ่มที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เขตชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง จึงเห็นความเปลี่ยนแปลงของพื้นที่เขตเทศบาลนครเชียงใหม่ สภาพความเปลี่ยนแปลงของความเป็นเมือง สิ่งแวดล้อม และบริบททางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบจากช่วงเวลาการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 และอุทกภัยน้ำท่วม ตลอดจนเป็นคนที่ติดตามใกล้ชิดข้อมูลข่าวสารทางการเมืองในพื้นที่ชุมชน

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามระดับการศึกษา (n=400)

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าระดับประถมศึกษา	20	5.00%
ระดับประถมศึกษา	90	22.50%
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	41	10.25%
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	87	21.75%
ระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	143	35.75%
สูงกว่าปริญญาตรี	19	4.75%
รวม	400	100%

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และรองลงมา คือ ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งผู้คนที่อยู่อาศัยในเขตเทศบาลมีความหลากหลายทางสถานะทั้งมิติเศรษฐกิจและสังคม ความเป็นเมืองบ่มเพาะความแตกต่างหลากหลายทางอาชีพและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ทำให้ภาคธุรกิจการค้า การเป็นเจ้าของกิจการ ร้านค้าดั้งเดิมตกจากรุ่นสู่รุ่น กระจุกอยู่ในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลนคร ซึ่งเห็นได้จากตารางที่ 6 เช่นกัน

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละพื้นฐานของผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามอาชีพ
(n=400)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
ค้าขาย	129	32.25%
รับจ้างทั่วไป	78	19.50%
ธุรกิจส่วนตัว	34	8.50%
ว่างงาน	16	4.00%
พนักงานบริษัท	15	3.75%
นักเรียน/นักศึกษา	14	3.50%
ข้าราชการ	10	2.50%
เกษตรกร	7	1.75%
อิสระ	7	1.75%
นักการเมือง	2	0.50%
อื่น ๆ	88	22.00%
รวม	400	100%

ในการศึกษานี้ ได้มีการวัดความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่และสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ผ่านประเด็นคำถามจำนวน 10 คำถาม จากตารางที่ 7

ตารางที่ 7 จำนวนความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง (n=400)

ที่	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ
1.	ผู้สมัครแข่งขันตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งสิ้น 2 คน	93	23.25	307	76.75
2.	ผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ และสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี	99	24.75	301	75.25
3.	การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่และสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ กำหนดให้จัดขึ้นในวันที่ 10 พฤษภาคม 2568	83	20.75	317	79.25
4.	จำนวนสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ มีจำนวนทั้งหมด 30 คน	148	37.00	252	63.00
5.	การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่เป็นการเลือกตั้งโดยตรง	351	87.75	49	12.25
6.	ผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ และสมาชิก สภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ไม่จำเป็นต้องสังกัดพรรคการเมือง	324	81.00	76	19.00

ที่	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้ง	ใช่	ร้อยละ	ไม่ใช่	ร้อยละ
7.	ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ และสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ล่วงหน้า	172	43.00	228	57.00
8.	บัตรเลือกตั้งแบ่งออกเป็น 2 ใบ ได้แก่ บัตรเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ และสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่	370	92.50	30	7.50
9.	ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องตรวจสอบรายชื่อการมีสิทธิเลือกตั้งก่อนวันเลือกตั้งไม่น้อยกว่า 30 วัน	336	84.00	64	16.00
10.	หากผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่สามารถไปใช้สิทธิเลือกตั้งได้ ต้องทำหนังสือแจ้งต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน 7 วันก่อนการเลือกตั้ง หรือภายใน 7 วันนับแต่วันเลือกตั้ง จึงจะไม่ถูกจำกัดสิทธิทางกฎหมาย	298	74.50	102	25.50

หมายเหตุ ช่องสี่เหลี่ยมคือช่องที่เป็นคำตอบที่ถูกต้อง

จากตารางที่ 7 ผลการสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสำรวจมากกว่าร้อยละ 50 สามารถตอบถูกเกือบทุกข้อในแบบทดสอบความรู้จำนวน 10 ข้อ ยกเว้นข้อ 10 ที่ข้อคำถามอาจทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน และข้อ 7

ที่มีคำตอบถูกและผิดใกล้เคียงกัน คือ ตอบถูกร้อยละ 57 และตอบผิดร้อยละ 43 ข้อคำถามนี้ คือ “ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสามารถลงคะแนนเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่และสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ล่วงหน้าได้หรือไม่” ซึ่งในความเป็นจริง การเลือกตั้งท้องถิ่นไม่มีการเลือกตั้งล่วงหน้าหรือการเลือกตั้งนอกเขต แตกต่างจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) ที่มีกลไกดังกล่าว ความเข้าใจผิดดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงช่องว่างด้านข้อมูลและการสื่อสารทางการเมือง เพราะแม้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนมากจะตระหนักถึงกระบวนการเลือกตั้งโดยรวม แต่ยังมีประเด็นสำคัญบางอย่างที่ทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อน การสับสนนี้อาจส่งผลให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งบางกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่ไม่ได้อยู่ในพื้นที่ในวันเลือกตั้งจริง ไม่สามารถใช้สิทธิได้ ทั้งที่ตั้งใจจะมีส่วนร่วมทางการเมือง สถานการณ์นี้ยังสอดคล้องกับข้อเสนอของพรรคการเมืองระดับชาติ เช่น พรรคประชาชนที่เรียกร้องให้มีการจัดการเลือกตั้งล่วงหน้าและนอกเขตในระดับท้องถิ่น เช่นเดียวกับการเลือกตั้งระดับชาติ

อย่างไรก็ตาม การวัดความรู้ของผู้ตอบแบบสำรวจเป็นการสะท้อนข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความรู้พื้นฐาน การติดตามข้อมูลข่าวสาร ความสนใจทางการเมือง และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ได้ แต่ยังไม่สามารถอธิบายถึงความเข้าใจเชิงลึก แหล่งที่มาของข้อมูลหรือเหตุผลเบื้องหลังคำตอบได้ทั้งหมด ดังนั้น หนังสือเล่มนี้จึงมีบทบาทในการเติมเต็มองค์ความรู้ เพื่อทำให้เข้าใจพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอของผู้มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์และการวิเคราะห์เชิงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ผลจากแบบสำรวจ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2568 มีทิศทางที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกันทั้ง 4 แขวง แต่จะมีความแตกต่างในประเด็นบางประเด็นที่เป็นไปตามบริบทของพื้นที่ที่มีความเปลี่ยนแปลงและลักษณะของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีสภาพพื้นที่กลายเป็นผู้ประกอบการและเป็นแหล่งท่องเที่ยวมากขึ้น ทำให้ความสนใจในนโยบายของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเน้นไปที่สภาพแวดล้อมเมืองและเศรษฐกิจมากขึ้น และการติดตามข่าวสารการเลือกตั้งเป็นไปได้โดยง่ายและรวดเร็วมากขึ้น

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง (n=400)

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ	$\bar{x}$	การแปลผล
1. ผู้สมัครรับเลือกตั้ง		
1.1 ผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่		
- เพศ	2.34	น้อย
- อายุ	2.66	ปานกลาง
- บุคลิกภาพ	3.52	มาก
- ระดับการศึกษา	4.01	มาก
- ภูมิลำเนาหรือถิ่นในพื้นที่	3.83	มาก
- เป็นผู้มีความรู้ในท้องถิ่น	3.08	ปานกลาง

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ	$\bar{X}$	การแปลผล
- ประสบการณ์การทำงาน เช่น การเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาก่อน	4.01	มาก
- สังกัดพรรคการเมือง	2.77	ปานกลาง
- มาจากตระกูลการเมือง	2.31	น้อย
1.2 สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่		
- เพศ	2.33	น้อย
- อายุ	2.69	ปานกลาง
- บุคลิกภาพ	3.49	ปานกลาง
- ระดับการศึกษา	4.04	มาก
- ภูมิลำเนาหรือถิ่นในพื้นที่	3.87	มาก
- เป็นผู้มีความเสี่ยงในพื้นที่	3.07	ปานกลาง
- ประสบการณ์การทำงาน เช่น การเคยเป็นสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่	3.98	มาก
- สังกัดกลุ่มการเมืองเดียวกันกับผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ที่ชื่นชอบ	3.02	ปานกลาง
2. ปัจจัยด้านพรรคการเมือง		
- ผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ชื่นชอบ	3.42	ปานกลาง
- ผู้สมัครอิสระ ไม่สังกัดพรรคการเมือง	3.06	ปานกลาง
- นโยบายหาเสียงของพรรคการเมืองระดับชาติ	3.64	มาก
3. ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง		

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ	$\bar{X}$	การแปลผล
- รวดหาเสียง (รถแห่)	3.12	ปานกลาง
- การปราศรัย	3.46	ปานกลาง
- ป้ายหาเสียง	3.41	ปานกลาง
- หัวคะแนน	2.54	ปานกลาง
- ผู้นำชุมชน	2.77	ปานกลาง
- ค่าตอบแทน	1.98	น้อย
- การใช้สื่อออนไลน์	3.05	ปานกลาง

โดยสรุปข้อมูลจากตารางที่ 8 ในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลสูง (ค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.50) ได้แก่ ระดับการศึกษา (ค่าเฉลี่ย 4.01) ประสบการณ์การทำงานหรือการดำรงตำแหน่งทางการเมืองมาก่อน (ค่าเฉลี่ย 4.01) ภูมิสำเนาหรือถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 3.83) และบุคลิกภาพ (ค่าเฉลี่ย 3.52) ของผู้สมัคร ปัจจัยเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ความสำคัญกับคุณสมบัติด้านความรู้ ความสามารถ ความเชื่อมโยงกับท้องถิ่นและภาพลักษณ์ส่วนบุคคล ซึ่งถูกมองว่าเป็นหลักประกันถึงศักยภาพในการบริหารงานและการทำหน้าที่นายกเทศมนตรีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.66–3.08) ประกอบด้วย การเป็นผู้มีชื่อเสียงในพื้นที่ (3.08) สังกัดพรรคการเมือง (2.77) และอายุของผู้สมัคร (2.66) แสดงให้เห็นว่า แม้ชื่อเสียงและเครือข่ายพรรค

การเมืองยังมีบทบาทต่อการสร้างการยอมรับ แต่ไม่ได้เป็นตัวแปรหลักเหมือนในอดีต ขณะเดียวกัน อายุของผู้สมัครก็ไม่ได้เป็นปัจจัยชี้ขาด แต่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจพิจารณาควบคู่ไปกับคุณสมบัติอื่น ๆ

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่ำ (ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 2.50) ได้แก่ เพศของผู้สมัคร (2.34) และ การมาจากตระกูลการเมือง (2.31) สะท้อนให้เห็นว่า ความเป็นชายหรือหญิง และสายสัมพันธ์ทางครอบครัวทางการเมือง ไม่ได้เป็นปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งในบริบทของการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีในปัจจุบัน ซึ่งอาจชี้ให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมการเมืองของประชาชนที่หันมาให้ความสำคัญกับคุณสมบัติและผลงานของผู้สมัครมากกว่าปัจจัยเชิงโครงสร้างหรือเชิงอัตลักษณ์แบบเดิม

จากผลการสำรวจปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาลไปในทิศทางเดียวกันกับการเลือกนายกเทศมนตรี ได้แก่ **ระดับการศึกษา** (ค่าเฉลี่ย 4.04 – มาก) และ **ประสบการณ์การทำงาน** เช่น การเคยเป็นสมาชิกสภาเทศบาล (3.98 – มาก) **ภูมิลำเนาหรือถิ่นในพื้นที่** (3.87 – มาก) สะท้อนว่าประชาชนให้ความสำคัญกับความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์จริงของผู้สมัครในการทำงานท้องถิ่น ตลอดจนการเป็น “คนในพื้นที่” ที่เข้าใจปัญหาและความต้องการของชุมชน ขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ อยู่ในระดับ “ปานกลาง” เช่น บุคลิกภาพ (3.49) ความมีชื่อเสียง (3.07) และสังกัดกลุ่มการเมืองเดียวกับผู้สมัครนายกฯ (3.02) ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลน้อยที่สุด คือ เพศ (2.33) และอายุ (2.69)

เมื่อนำผลคะแนนปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่กับผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่มาวิเคราะห์หาความสัมพันธ์กัน พบว่า ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ความสำคัญเรื่อง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานทางการเมือง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูง (ค่าเฉลี่ยราว 4.0) เหมือนกัน ความมีชื่อเสียงเป็นรองกว่าประสบการณ์ ซึ่งกรณีของระดับการศึกษาในมุมมองนี้ไม่ได้หมายความว่าระดับการศึกษาแบบวุฒิปริญญาบัตรแต่หมายความว่าความถึงองค์ความรู้ การศึกษาที่ประชาชนมีความคาดหวังว่าจะสามารถนำมาใช้แก้ปัญหาให้กับประชาชนได้อย่างแท้จริง เพราะบริบทเมืองต้องอาศัยความรู้และรอบรู้มากขึ้น นอกจากนั้น ภูมิสำเนาหรือถิ่นในพื้นที ก็เป็นอีกปัจจัยที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ความสำคัญเช่นกัน (เกือบ 4.0 ทั้งสองกรณี) ประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่คาดหวัง “คุณสมบัติด้านความรู้และความเป็นคนในพื้นที่” ทั้งต่อตัวนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภา

ในขณะที่บุคลิกภาพเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลสูงกว่าสำหรับนายกเทศมนตรี (3.52 = มาก) ในขณะที่สมาชิกสภาอยู่ในระดับปานกลาง (3.49) สะท้อนความคาดหวังต่อภาพลักษณ์และบุคลิกที่โดดเด่นของผู้นำทางการเมือง ในกรณีสมาชิกสภาที่ให้ความสำคัญกับการสังกัดทางการเมืองที่มีความสำคัญ “ปานกลาง” (3.02) ซึ่งมีการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากประชาชน พบว่า ประชาชนให้ความสำคัญต่อภาพลักษณ์ความเป็น ทีมสนับสนุน (Team Support) หรืออีกนัยหนึ่งคือ มองว่าผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลควรมีบทบาทในฐานะ “ทีมการเมือง” ที่สนับสนุนนายกฯ

โดยสรุป ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่มีแนวโน้มพิจารณาเลือกผู้สมัครจากคุณสมบัติส่วนบุคคล ความสามารถทางวิชาชีพ ประสบการณ์ และความใกล้ชิดกับพื้นที่ มากกว่าการพิจารณาจากเพศ อายุ หรือการ

สืบทอดทางการเมือง ปรากฏการณ์นี้สอดคล้องกับแนวโน้มของการเมืองท้องถิ่นไทยที่ประชาชนให้ความสำคัญกับสมรรถนะและความเป็นตัวแทนที่แท้จริงของท้องถิ่นมากกว่าการพึ่งพาเครือข่ายทางการเมืองแบบดั้งเดิม

ปัจจัยด้านพรรคการเมือง ชี้ให้เห็นว่า ในการเลือกตั้งครั้งนี้มีการส่งผู้สมัครลงนามพรรคการเมืองที่เป็นพรรคการเมืองระดับชาติถึง 2 พรรคการเมือง คือ พรรคเพื่อไทยและพรรคประชาชน และในนามกลุ่มการเมือง 2 กลุ่มการเมือง คือ กลุ่มเพื่อเชียงใหม่และกลุ่มก้าวหน้าอิสระ และในนามอิสระในตำแหน่งนายกเทศมนตรี 1 คน จะเห็นว่า การเมืองท้องถิ่นมิได้แยกขาดจากการเมืองระดับชาติ แต่ก็ไม่ถูกครอบงำโดยสิ้นเชิง การเลือกตั้งเทศบาลจึงเป็นพื้นที่ที่สะท้อนทั้งความเป็นท้องถิ่นนิยม (Localism) และอิทธิพลของการเมืองระดับชาติ (National Influence) ควบคู่กัน แม้ในช่วงเวลาของการหาเสียงเลือกตั้งพรรคการเมืองใหญ่ทั้งสองพรรคจะมีบุคคลสำคัญของพรรคที่ดำรงตำแหน่งในรัฐบาล หรือบุคคลเชิงสัญลักษณ์ของพรรคมาปรากฏตัวช่วยในการหาเสียงเลือกตั้ง เช่น นายทักษิณ ชินวัตร นายพิธา ลิ้มเจริญรัตน์ เป็นต้น รวมถึงฐานคะแนนเสียงของพรรคการเมืองในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร 2566 และการผ่านกระบวนการเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในปี พ.ศ. 2567 - 2568 ที่ผ่านมา ที่ทำให้เกิดการคาดการณ์ถึงการตัดสินใจลงคะแนนเสียงของประชาชนที่อาจเกิดจากปัจจัยของพรรคการเมืองระดับชาติที่ครองที่นั่ง สส. ในจังหวัดเชียงใหม่มากที่สุด คือ พรรคประชาชนที่สะท้อนคะแนนความนิยม พรรคการเมืองที่เป็นรัฐบาล คือ พรรคเพื่อไทย และนโยบายพรรคการเมืองที่ต่อสู้อย่างเข้มข้น แต่ผลจากการสำรวจและผลคะแนนการเลือกตั้งของการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ต่อยืนยันว่าปัจจัยที่มีผล

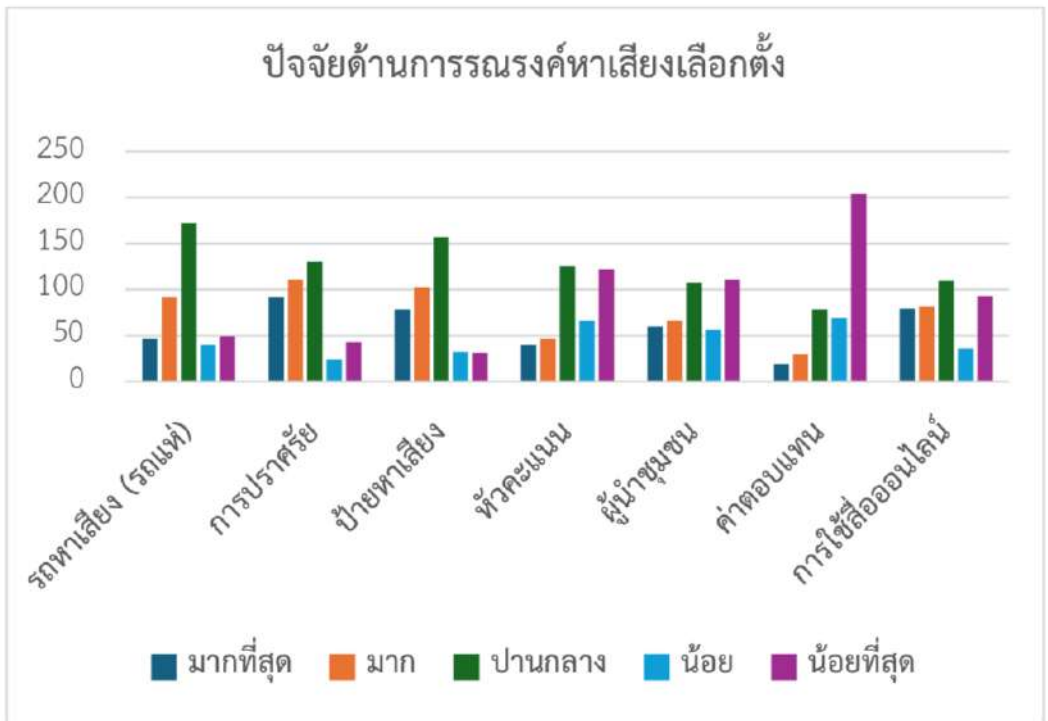
ต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนในการเลือกตั้งระดับชาติกับระดับท้องถิ่นมีนัยที่แตกต่างกัน ความสำคัญของพรรคการเมืองมีอยู่แต่ไม่ใช่ตัวชี้ขาดเด็ดขาด ประชาชนยังให้ความสำคัญกับ “ตัวบุคคล” และ “คุณสมบัติ” ของผู้สมัครมากกว่า การเมืองท้องถิ่นไม่ได้อยู่นอกกระแสการเมืองระดับชาติ แต่ประชาชนเลือกที่จะใช้ “การเลือกตั้งท้องถิ่น” เป็นพื้นที่สะท้อนทัศนคติทางการเมืองที่มีต่อการเมืองระดับชาติไปพร้อมกัน

ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปัจจัยส่วนใหญ่มีอิทธิพล “ปานกลาง” เช่น การปราศรัย (3.46) ป้ายหาเสียง (3.41) และ รถหาเสียง (3.12) การใช้สื่อออนไลน์ (3.05) ก็อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งชี้ว่า มีการเปลี่ยนแปลงตามเทคโนโลยี แต่ยังไม่ถึงขั้นเป็นตัวแปรหลักในการตัดสินใจ ในขณะที่ห้วคะแนน (2.54) และผู้นำชุมชน (2.77) มีอิทธิพลลดลง ทำให้ตัวบ่งชี้ว่า ค่าตอบแทนมีผลต่อการลงคะแนนต่ำ (1.98 = น้อย) สะท้อนการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกในทัศนคติของประชาชน ที่การตัดสินใจไม่ได้ขึ้นกับผลตอบแทนเชิงวัตถุอย่างเดิม อย่างไรก็ตาม จากการเก็บข้อมูลในพื้นที่พบว่า แม้การเก็บข้อมูลสำรวจปัจจัยด้านห้วคะแนนและผู้นำชุมชน รวมถึง ผลตอบแทนเชิงวัตถุจะไม่ได้มีผลมากนัก แต่จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลับพบว่า เครือข่ายผู้นำชุมชน ห้วคะแนน และค่าตอบแทนหรือเงินซื้อเสียงยังคงเป็นตัวแปรสำคัญต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นในเชียงใหม่

กลไกหาเสียงแบบดั้งเดิม เช่น รถแห่ ป้ายหาเสียง หรือห้วคะแนน ยังมีบทบาทที่ทำให้ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงรู้จักผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ไม่ใช่ปัจจัยหลักในการลงคะแนนแต่เพียงอย่างเดียวอีกต่อไป ความสนใจที่มีต่อผู้สมัครรับเลือกตั้งไม่เป็นเพียงข้อมูลผิวเผิน แต่รวมถึงข้อมูลส่วนบุคคลและประสบการณ์

การทำงาน ซึ่งในปัจจุบันสามารถค้นหาได้ง่าย และประชาชนสามารถติดตามได้ง่ายผ่านสื่อออนไลน์ ในเรื่องของปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งนั้นเป็นการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อวิธีการและรูปแบบการหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งในภาพรวม

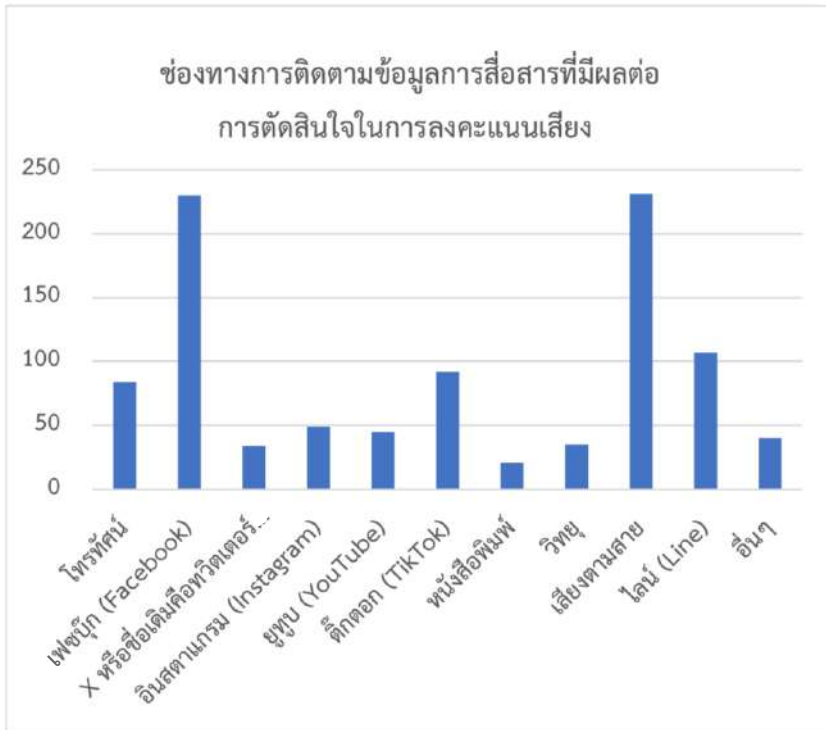
แผนภูมิที่ 1 ปัจจัยด้านการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง

หากพิจารณาจาก แผนภูมิที่ 1 จะพบว่า สัดส่วนของความเห็นมากที่สุดและมาก เข้าด้วยกันกับแนวโน้มของการรณรงค์หาเสียง ด้านการปราศรัย ป้ายหาเสียง และการใช้สื่อออนไลน์ จะเป็นการรณรงค์หาเสียงที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนมากที่สุด ซึ่งในตอนที่ 6 จะมีการนำเสนอข้อมูล

การปราศรัยในการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ 2568 ที่จะเห็นความถี่และการให้ความสำคัญต่อการปราศรัยของพรรคการเมืองและกลุ่มการเมืองที่สะท้อนถึงความสำคัญของการปราศรัยในการเลือกตั้งครั้งนี้ นอกจากนั้น กลยุทธ์ป้ายหาเสียงและแผ่นพับหาเสียงยังคงเป็นกลยุทธ์พื้นฐานที่สำคัญที่นำมาใช้ในการเลือกตั้งทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น แม้ในการเก็บข้อมูลแบบสำรวจนี้จะปรากฏข้อมูลที่อิทธิพลของหัวหน้าคณะ ผู้นำชุมชน และคำตอบแทนมีผลน้อย แต่ในการเก็บข้อมูลในพื้นที่และการสัมภาษณ์ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งปฏิเสธไม่ได้ว่าปัจจัยดังกล่าวยังคงปรากฏและมีอิทธิพลอย่างชัดเจนต่อการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ และเมื่อพิจารณาในแผนภูมิที่ 2 จะพบว่า มีข้อมูลสำคัญที่ชี้ให้เห็นถึงบทบาทของผู้นำปรากฏอยู่เช่นกัน

แผนภูมิที่ 2 การวิเคราะห์จำนวนของผู้ตอบแบบสำรวจช่องทางการติดตามข้อมูลการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียง

แผนภูมิที่ 2 เป็นข้อมูลจากการสำรวจกลุ่มผู้ตอบแบบสำรวจ 400 ตัวอย่างจาก 4 แขวง ชี้ให้เห็นว่า ช่องทางการติดตามข้อมูลการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียง คือ **เสี่ยงตามสาย** (23.86%) – อันดับ 1 **เฟซบุ๊ก** (23.76%) – อันดับ 2 และ **ไลน์** (11.05%) – อันดับ 3 ตามมาด้วย**ดิกตอก** (9.50%) – อันดับ 4 และ **โทรศัพท์** (8.68%) – อันดับ 5 ขณะที่สื่อดั้งเดิมบางประเภท เช่น **หนังสือพิมพ์** (2.17%) และ **วิทยุ** (3.62%) มีอิทธิพลค่อนข้างต่ำ

จากผลสำรวจช่องทางการติดตามข้อมูลการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียง พบว่า เสียงตามสายยังคงเป็นสื่อท้องถิ่นที่ทรงพลังเนื่องจากสามารถเข้าถึงชุมชนได้ทุกที่ ทุกเวลา และอยู่ในการควบคุมหรือดูแลของผู้นำชุมชน ทำให้การสื่อสารมีทั้งความสม่ำเสมอและตรงกลุ่มเป้าหมาย แม้เสียงตามสายจะเป็นเทคโนโลยีแบบดั้งเดิม แต่ยังคงทำหน้าที่เป็นช่องทางหลักในการเข้าถึงประชาชนในเขตเทศบาล ซึ่งชี้ให้เห็นความแตกต่างสำคัญระหว่างขนาดของพื้นที่กับบริบทของการเมือง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การเมืองระดับชาติกับการเมืองระดับเทศบาล ไม่สามารถคาดหวังความนิยมจากฐานคะแนนเดียวกัน ด้วยกลยุทธ์การใช้สื่อเดียวกันได้ เพราะพื้นที่ใหญ่และใช้นโยบายระดับชาติต้องพึ่งพาสื่อดิจิทัลและโซเชียลมีเดียมากกว่า ในขณะที่พื้นที่ท้องถิ่นยังคงยึดสื่อชุมชนเป็นหลัก

เพชบุรีครองอันดับ 2 อย่างสูสี และไลน์อยู่อันดับ 3 สะท้อนบทบาทของเครือข่ายออนไลน์และการสื่อสารแบบตัวต่อตัวที่ประชาชนใช้แลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งในปัจจุบันประชาชนพร้อมแสดงออกทางการเมืองผ่านสื่อออนไลน์มากขึ้น การใช้พื้นที่สื่อออนไลน์ในการร่วมแลกเปลี่ยน แสดงออก หรือแสดงความคิดเห็นถือเป็นบทบาทหนึ่งของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สะท้อนพฤติกรรมทางการเมืองในปัจจุบัน เช่นกัน ขณะที่ TikTok ก็กำลังเติบโตและมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มคนรุ่นใหม่ แต่ชัดเจนว่าสื่อสิ่งพิมพ์และวิทยุกำลังถูกแทนที่ด้วยช่องทางออนไลน์และสื่อท้องถิ่นที่เข้าถึงง่ายกว่า

บทสรุป

ในตอนที 5 พฤติกรรมการเลือกตั้งได้ใช้แบบสำรวจจำนวน 400 ชุด ไปยังเขตเลือกตั้งของเทศบาลนครเชียงใหม่ทั้ง 4 เขต หรือ 4 แขวง อย่างเท่าเทียมกัน โดยจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน อยู่คุณลักษณะของคนในอัตรา้อยละมากที่สุดคืออยู่ในช่วงอายุ 50-59 ปี มีอาชีพค้าขาย จบการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งในระดับเทศบาลนครเชียงใหม่เป็นอย่างดี ประเด็นสำคัญที่ผลสำรวจนำมาใช้ในการศึกษาวิเคราะห์ประกอบด้วย ได้แก่ บริบทความเป็นเมืองและความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมของจังหวัดเชียงใหม่ โดยเฉพาะพื้นที่เขตเมืองหรือในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ซึ่งถือเป็นเขตที่มีความเจริญและเป็นศูนย์รวมของการค้า การท่องเที่ยวและสถานที่สำคัญ ทำให้ความคาดหวังและลักษณะการดำรงชีวิตของประชาชนมีความหลากหลายไปตามลักษณะของอาชีพ การเคลื่อนย้ายของผู้คน และนโยบายของรัฐ เช่น การท่องเที่ยว ทำให้การเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่มีความสำคัญมากกว่าแค่เป็นการเลือกตั้งผู้นำเขตเทศบาล แต่เป็นการเลือกตั้งผู้บริหารศูนย์กลางเมืองเชียงใหม่ที่เป็นสัญลักษณ์ของความเจริญของทั้งจังหวัด ผลจากการสำรวจทำให้พบว่า พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ให้ความสำคัญต่อบังคับจ่ายส่วนบุคคลทั้งการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่และสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ คือ ด้านการศึกษา ด้านประสพการณ์ การมีภูมิสำเนาอยู่ในพื้นที่ และให้ความสำคัญกับบุคลิกภาพ ในด้านพรรคการเมือง แม้จะมีการแข่งขันระหว่างพรรคการเมืองใหญ่ 2 พรรคการเมือง แต่ผลจากการสำรวจบทบาทของพรรคการเมืองมีผลในส่วนของ การรับรู้และการติดตามการเมือง แต่ไม่ใช่ปัจจัยหลักในการลงคะแนนเสียงการ

เลือกตั้ง ซึ่งเป็นการสะท้อนพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่มีความแตกต่างระหว่างการเลือกตั้งระดับชาติและการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีการตัดสินใจบนเหตุผลที่ต่างกัน ผลจากการสำรวจ พบว่าประชาชนให้ความสำคัญกับการปราศรัย การติดป้ายหาเสียง และการใช้สื่อโซเชียลของผู้สมัครรับเลือกตั้งมากกว่าวิธีการอื่น ๆ แต่หากสอบถามถึงปัจจัยเกี่ยวกับช่องทางการติดตามข้อมูลการสื่อสารที่มีผลต่อการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงพบข้อมูลที่น่าสนใจว่า เสียงตามสาย เฟซบุ๊ก และไลน์ คือช่องทางที่ใช้ติดตามมากที่สุด 3 อันดับ ซึ่งตอกย้ำถึงบทบาทของสื่อชุมชนและผู้นำชุมชนที่เป็นกลไกสำคัญในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และการใช้สื่อออนไลน์ที่มีการโต้ตอบได้ สื่อสารได้สองทาง เป็นรูปแบบที่ประชาชนให้ความสนใจในการติดตามมากกว่าการรับฟัง รับรู้แต่เพียงฝ่ายเดียว

การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ทั้ง 4 แขวง จึงสะท้อนแนวคิดและพฤติกรรมของประชาชนที่ทำให้เกิดแนวทางในการพัฒนาวิธีการในการเสริมสร้างข้อมูล ความรู้ ความเข้าใจ ที่เพิ่มและยกระดับความสามารถในการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพตรงตามเจตนารมณ์ของประชาชนในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่อย่างแท้จริง

ตอนที่ 6

การต่อสู้ ชัยชนะ และความพ่ายแพ้

จังหวัดเชียงใหม่ได้มีความสำคัญในฐานะเมืองที่ศูนย์กลางเศรษฐกิจ การค้า และการคมนาคมของภาคเหนือเท่านั้น แต่ยังเป็นพื้นที่ทางยุทธศาสตร์ ทางการเมืองที่พรรคการเมืองต่าง ๆ ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่อง ด้วยบริบท ทางสังคมที่มีพลวัตสูง การขยายตัวของเมืองที่รวดเร็ว และความเป็นพื้นที่ สมัยใหม่ที่ดึงดูดทั้งการลงทุนและการเคลื่อนไหวของประชากร ทำให้เชียงใหม่เป็น เสมือน “เมืองนาร่อง” ของการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงจนเป็นต้นกำเนิดของ การนำเสนอแนวทางการพัฒนาและนโยบายการพัฒนาที่ส่งเสริมกระแสสังคม และกระแสการเมืองระดับชาติในการเลือกตั้งได้อย่างต่อเนื่อง

จังหวัดเชียงใหม่นอกจากเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย แต่ไม่ได้หมายความว่าในการเป็นจังหวัดที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุดในประเทศ แต่ก็มีสถานะโดดเด่นในเชิงปริมาณทางการเมือง กล่าวคือ เป็นจังหวัดที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุดในภาคเหนือ จึงกลายเป็นพื้นที่ที่พรรคการเมืองแข่งขันกันอย่างเข้มข้นในทุกการเลือกตั้ง เพราะการชนะการเลือกตั้งในจังหวัดเชียงใหม่ไม่เพียงช่วยชนะในจังหวัดเท่านั้น แต่ยังรวมถึงสัญญาอำนาจทางการเมืองระดับชาติได้อีกด้วย เพราะผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในเชียงใหม่สามารถส่งผลกระทบต่อสมดุลทางอำนาจในสภาผู้แทนราษฎรได้โดยตรง โดยเฉพาะมีผลต่อ “บ้านใหญ่” ที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายการเมืองและตระกูลทางการเมืองสำคัญในระดับชาติ เช่น ตระกูลชินวัตร ตระกูลบุญปรกรณ์ และภายหลังจากการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 เป็นต้นมา บทบาทของบ้านใหญ่ที่มาพร้อมกับความเข้มแข็งของพรรคการเมืองใหญ่ระดับชาติก็เข้ามามีบทบาทและอิทธิพลต่อการจัดตั้งฐานเสียงในพื้นที่อย่างเป็นระบบ และเชื่อมโยงเครือข่ายการเมืองระหว่างการเมืองระดับชาติและการเมืองระดับท้องถิ่นได้อย่างแนบแน่น ทำให้จังหวัดเชียงใหม่ไม่เพียงเป็นสนามแข่งขันเชิงเศรษฐกิจและสังคม แต่ยังเป็นสนามเลือกตั้งเชิงยุทธศาสตร์ ที่ใช้วัดทิศทางและอิทธิพลของพรรคการเมืองในระดับประเทศอีกด้วย

การเลือกตั้งนับตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งนายกและสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมาถึงการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลจังหวัดเชียงใหม่ ต่างเชื่อมโยงและมีความสัมพันธ์ต่อเนื่องซึ่งกันและกัน ดังนั้น ในตอนที่ 6 นี้ จะเป็นการนำเสนอ “ภาพสะท้อน” การต่อสู้ในช่วงเวลาของการหาเสียงเลือกตั้ง ไปจนถึงการชนะ

และความพ่ายแพ้ที่ส่งผลต่อเนื่องมาสู่ทิศทางและแนวโน้มของการเมืองระดับชาติที่จะเกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ ตลอดจนข้อค้นพบสำคัญจากการศึกษาวิจัยที่นำมาสู่บทสรุปของหนังสือเล่มนี้

ในตอนที 6 นี้จะแบ่งเนื้อหาออกเป็น 3 ส่วนโดยใช้ช่วงเวลามากำหนดได้แก่

- **ส่วนที่ 1** ก่อนการเลือกตั้งจะเริ่มจนถึงช่วงของการหาเสียงเลือกตั้ง
- **ส่วนที่ 2** ช่วงของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและโค้งสุดท้ายของการแข่งขัน
- **ส่วนที่ 3** การวิเคราะห์ผลคะแนน

ซึ่งในแต่ละช่วงเวลาจะมีปัจจัยที่ส่งผลต่อการต่อสู้ในการแข่งขันการเลือกตั้งที่อาจส่งผลต่อการแพ้ชนะที่แตกต่างกัน ตัวอย่างเช่น การจัดเวทีปราศรัย การใช้เครือข่ายผู้นำชุมชนและหัวหน้าพรรค การสร้างกลยุทธ์การหาเสียง ทั้งเชิงนโยบายและการหาเสียงแบบไม่เป็นทางการ รวมถึงเรื่องร้องเรียน ประเด็นข่าวลือ หรือแม้แต่เรื่องการซื้อเสียง ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นท่ามกลางช่วงเวลาของการเลือกตั้งมีผลต่อการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และวิธีการหาเสียงของทั้งผู้สมัครนายกเทศมนตรีและสมาชิกเทศบาลอย่างยิ่ง การระดมทรัพยากรจากพรรคการเมือง และเครือข่ายจากส่วนกลางจึงปรากฏให้เห็นชัดเจนมากขึ้นผ่านบุคคลสำคัญที่เวียนมาช่วยหาเสียงในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ หรือแม้แต่กลุ่มการเมืองที่ไม่ได้ยึดโยงกับพรรคที่แม้จะทราบถึงข้อจำกัดในเรื่องของเครือข่ายการเมืองระดับชาติ แต่ก็ใช้ประเด็นเรื่องนี้ในการสร้างการรณรงค์เรื่องความเป็นกลางและไม่ฝักใฝ่ผลประโยชน์ฝ่ายใดที่หวังดึงคะแนนจากกลุ่มที่เชื่อว่าเป็นswing โหวตหรือกลุ่มที่ยังลังเลและไม่ได้ตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ก่อนการเลือกตั้งจะเริ่ม จนถึงช่วงของการหาเสียงเลือกตั้ง

การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568 ไม่ได้เพิ่งเกิดขึ้น ภายหลังการประกาศให้มีการเลือกตั้ง แต่กล่าวได้ว่าความเคลื่อนไหวในการเตรียมความพร้อมในการเลือกตั้งของนักการเมือง กลุ่มการเมืองเกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ได้มีการประกาศให้มีการเลือกตั้งทั่วไปในปี 2562 ทุกเวลาและทุกสถานการณ์คือการเตรียมความพร้อมของการเลือกตั้งในทุกระดับ ส่วนหนึ่งคือการสะท้อนถึงสถานการณ์ทางการเมืองไทยที่ไม่มีความแน่นอนและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการตัดสินใจลงคะแนนเสียงของผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในแต่ละครั้งที่ผ่านมามากด้วย จึงทำให้จังหวัดเชียงใหม่กลายเป็นพื้นที่ที่มักเห็นความเคลื่อนไหวของนักการเมือง พรรคการเมือง กลุ่มการเมือง ทั้งระดับชาติและท้องถิ่นตลอดเวลา โดยเฉพาะในช่วงของเทศกาล ประเพณี ที่สำคัญ ประเพณีสงกรานต์ งานลอยกระทง หรือแม้แต่งานประเพณีรับน้อง ขึ้นดอยของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่จะได้เห็นนักการเมือง ตัวแทนพรรคการเมือง ปรากฏตัวเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ความเชื่อมโยงระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม การปรากฏตัวในที่สาธารณะ ส่งผลให้เกิดความนิยมอย่างต่อเนื่อง การสร้างความคุ้นเคยกับประชาชนผู้เป็นผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง โดยเฉพาะกับคนรุ่นใหม่ การเข้าถึงผู้คนที่เข้าถึงช่องทางการสื่อสารออนไลน์ที่ในปัจจุบันสื่อโซเชียลมีเดียคือตัวแปรการรับรู้ทางการเมืองที่มีบทบาทสำคัญต่อความนิยมทางการเมือง ดังนั้น การเช็กอิน การติดแฮชแท็ก หรือโพสต์ในสื่อโซเชียลจึงเป็นการขยายผลด้านการสร้างแคมเปญในกับนักการเมือง กลุ่มการเมือง และพรรคการเมืองได้รวดเร็วมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น นับตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปปี พ.ศ. 2562 เป็นต้นมาจนถึงการเลือกตั้งท้องถิ่นระดับเทศบาลนั้น กล่าวได้ว่า กว่าหนึ่งทศวรรษที่ประเทศไทยได้เรียนรู้และฝึกฝนกลไกการเลือกตั้งอย่างต่อเนื่องเพราะมีการจัดการเลือกตั้งทุกปีติดต่อกัน ตั้งแต่การเลือกตั้งระดับชาติจนถึงการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นเห็นได้จากแผนภาพ ดังนี้

รูปภาพที่ 24 แผนภาพการจัดการเลือกตั้งระดับชาติจนถึง
การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นระหว่างปี 2562 – 2568²⁶

เมื่อเป็นเส้นทางของการเลือกตั้งที่เกิดขึ้นติดต่อกันอย่างต่อเนื่องมาเกือบทศวรรษ ทำให้ประชาชนได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้และฝึกฝนการใช้อำนาจทางการเมืองผ่านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและทำให้การติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตมากขึ้น

²⁶ ภาพโดยผู้วิจัย

หากย้อนพิจารณาถึงบริบทการแข่งขันในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ปี 2564 เพื่อทำความเข้าใจสภาพบริบททางการเมืองก่อนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีปี 2568 จะเริ่มต้นจนถึงช่วงของการหาเสียงเลือกตั้งอย่างเป็นทางการนั้น พบว่า ตัวแปรสำคัญคือ เรื่องของสถานการณ์สืบเนื่องของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 และเหตุการณ์อุทกภัยน้ำท่วมครั้งใหญ่ของจังหวัดเชียงใหม่ ที่สถานการณ์เหล่านี้ได้ท้าทายการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่อย่างยิ่ง แต่ในขณะเดียวกันก็เป็นโอกาสในการระดมทรัพยากรเพื่อนำมาสู่การสร้างคานานิยมของกลุ่มการเมือง และการช่วงชิงการช่วยเหลือประชาชนในรูปแบบสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ทั้งทางตรงทางอ้อม ที่ส่งผลต่อคะแนนนิยมและคะแนนในการเลือกตั้งด้วย

การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีในวันอาทิตย์ที่ 28 มีนาคม 2564 มีผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ 7 คน ตามหมายเลข ดังนี้

ตารางที่ 9 ผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2564

หมายเลข	ชื่อ	กลุ่ม/พรรค
1	นายพรชัย จิตรนวเสถียร	กลุ่มฮักกันเจียงใหม่
2	นายอัศนี บุรณุปกรณ์	กลุ่มเชียงใหม่คุณธรรม
3	นายชาตรี เชื้อมโนชาญ	กลุ่มเพื่อไทยนครเชียงใหม่
4	นายธีรภูมิ แก้วพอง	คณะก้าวหน้า
5	นายกฤษณะ พรหมบึงรำ	กลุ่มรักเชียงใหม่ 51
6	นายภาณุฤทธิ์ กาญจนเกตุ	กลุ่มทางเลือกใหม่
7	นายยงยุทธ ยงยศ	อิสระ

จากรายชื่อทั้ง 7 คนที่น่าสังเกต คือ การลงสมัครของผู้สมัครนายกเทศมนตรีเป็นในนามกลุ่มการเมือง ไม่มีการลงในนามพรรคการเมือง ซึ่งทำให้เห็นความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ และยุทธศาสตร์พรรคการเมืองที่ขยายผลมาตั้งแต่ภายหลังการเลือกตั้งเทศบาลปี 2564 เพราะภายหลังการเลือกตั้ง สส. ปี 2566 พรรคเพื่อไทย และพรรคประชาชน ได้ประกาศส่งผู้สมัครในนามพรรคการเมืองชัดเจน เพื่อลงแข่งขันเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และมาถึงการเลือกตั้งในระดับเทศบาลที่ทั้งสองพรรคการเมืองมีการส่งแข่งขันในนามพรรคการเมืองเป็นครั้งแรกเช่นกัน

การเตรียมการของกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมนำโดยนายอัสนี บุรณุปกรณ์ ซึ่งเป็นผู้ชนะการแข่งขันเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ในปี 2564 โดยลงสมัครนามของพรรคเพื่อไทยในการเลือกตั้งปี 2568 คือกลุ่มแรกที่มีการเตรียมการมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน เพราะเป็นกลุ่มที่ดำรงตำแหน่งเดิม และอาจกล่าวได้ว่าในช่วงเวลาของปัญหาและวิกฤตหลายครั้ง เช่น เหตุการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 กลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมเองก็มีความได้เปรียบในการสั่งสมความนิยมผ่านการจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาพื้นที่ การแจกสิ่งของ อาหาร และให้ความช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มที่ รวมถึง การวางเครือข่ายผู้นำชุมชนที่เป็นเครือข่ายสนับสนุนการทำงานที่นำมาสู่ความนิยมทางการเมืองในพื้นที่ชุมชน

รูปภาพที่ 25²⁷ ด้านซ้าย ข้าวกล่องแจกประชาชนในเดือนเมษายน 2563 ในช่วง
เวลาที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 โดยติดชื่อและนามสกุลของ ประพันธ์
บุรณุปกรณ์ บิดาของนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ อัครนิ บุรณุปกรณ์ ในขณะนั้น
รูปภาพที่ 26²⁸ ด้านขวา นายประพันธ์บิดานายอัครนิ ปรากฏตัวในการปราศรัยใหญ่
การหาเสียงเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ 27 เมษายน 2568

²⁷ ภาพโดยผู้วิจัย

²⁸ ภาพโดยผู้วิจัย

รูปภาพที่ 27²⁹ และ รูปภาพที่ 28³⁰ ภาพนางวิภาวัลย์ วรพุฒิพงศ์ ผู้ซึ่งปรากฏ
ตัวฐานะทั้งผู้สนับสนุนทางการเมืองและคนในครอบครัว (แม่สามี) เคียงข้าง
นางสาวปณัฏฐ์ วิริยะกุลสานต์ ผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ซึ่งปรากฏ
ตัวในทุกพื้นที่และทุกเวทีหาเสียงของกลุ่มเพื่อเชียงใหม่

จากภาพที่ปรากฏ เป็นภาพที่สะท้อนถึงการเปลี่ยนผ่านและการถ่ายทอด
ของรุ่นการเมืองของตระกูลการเมืองจากรุ่นพ่อแม่สู่รุ่นลูกหลาน เพราะตระกูล
บุญอุปกรณ์ นับเป็นตระกูลการเมืองที่มีบทบาทสำคัญทั้งทางการเมืองและ
เศรษฐกิจในจังหวัดเชียงใหม่ อิทธิพลและเครือข่ายของตระกูลบุญอุปกรณ์ ไม่ได้มี
เพียงการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น แต่ยังเชื่อมโยงการเลือกตั้งระดับชาติและตระกูล
ชินวัตร ทั้งการเป็นมิตรที่เคยร่วมสนับสนุนทางการเมืองและเครือข่ายในพื้นที่
รวมทั้งการกลายมาเป็นศัตรูผ่านการแข่งขันการเลือกตั้งระหว่างตระกูล
บุญอุปกรณ์กับพรรคเพื่อไทยในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

²⁹ ภาพโดยผู้วิจัย

³⁰ ภาพโดยผู้วิจัย

เชียงใหม่ในปี 2563 ภาพการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ในสนามการเลือกตั้งระดับเทศบาลนครเชียงใหม่ สะท้อนให้เห็นถึงคนที่อยู่เบื้องหลังนายประพันธ์ บุณยปกรณ์ แม้จะร้างราจากพื้นที่การเลือกตั้ง แต่อาจกล่าวได้ว่าคอยสนับสนุนการทำงานของนายอัศนีในฐานะนายกเทศมนตรีนับตั้งแต่การชนะการเลือกตั้งในนามของกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรม ตั้งแต่ในปี 2564 เป็นต้นมา ในขณะที่นางวิลาวัลย์ หรือเจ็ญย ผู้ซึ่งคร่ำหวอดในสนามการเมืองการเลือกตั้งระดับชาติและท้องถิ่นมาอย่างยาวนาน และดำรงตำแหน่งสุดท้ายในฐานะรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ภายใต้การบริหารของนายกพิชัย เลิศพงศ์อดิศร ที่ลงในนามของพรรคเพื่อไทย และชนะการเลือกตั้งโดยโค่นนายบุญเลิศ บุณยปกรณ์ อดีตนายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่หลายสมัยในนามของกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรม ได้ดำเนินการสนับสนุนลูกสะใภ้ ปันนัรัตน์ ในการลงสมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ อย่างเปิดเผย

ในช่วงก่อนที่จะมีความชัดเจนเกี่ยวกับพรรคการเมืองและตัวผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ได้เกิดกระแสการจับตามองและการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางถึงท่าทีของพรรคเพื่อไทยในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามของพรรค โดยในระยะแรก นายอัศนี บุณยปกรณ์ ได้เปิดตัวในนาม “กลุ่มเชียงใหม่คุณธรรม” ก่อนที่จะประกาศอย่างเป็นทางการในเวลาต่อมาว่าจะลงสมัครในนามของพรรคเพื่อไทย ขณะเดียวกัน นางสาวปันนัรัตน์ วิริยะกุลสาคนต์ ก็มีบทบาทที่โดดเด่นในพื้นที่ ปันนัรัตน์ได้สวมเสื้อและใช้สัญลักษณ์ของพรรคเพื่อไทยในการทำกิจกรรมสาธารณะ ลงพื้นที่พบปะประชาชน และเผยแพร่ภาพลักษณ์ของตนผ่านสื่อสังคมออนไลน์อย่างต่อเนื่อง ด้วยการใช้นามว่า “เพื่อไทย เพื่อเชียงใหม่” ซึ่งล้วนสะท้อนถึงการวางตัวในฐานะบุคคลที่มีความ

เชื่อมโยงและมีภาพลักษณ์ใกล้ชิดกับพรรคเพื่อไทย ในระหว่างที่พรรคเพื่อไทยยังไม่ได้มีการตัดสินใจที่ชัดเจนในการส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคเพื่อไทย ดังนั้น บ่อยครั้งเมื่อครั้งที่พรรคเพื่อไทยเป็นรัฐบาล และนายเศรษฐา ทวีสิน เป็นนายกรัฐมนตรี นางสาวแพทองธาร ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรคเพื่อไทย และนายทักษิณ ชินวัตร ผู้นำจิตวิญญาณพรรคเพื่อไทยเดินทางมาเยือนจังหวัดเชียงใหม่ นั้น ภาพที่ปรากฏให้เห็นบ่อยครั้งคือ การปรากฏภาพคณะของนายอัศนี บูรณุปกรณ์ และคณะของนางสาวปณัฏฐ์ วิริยะกุลสานต์ ให้การต้อนรับ ทำให้เห็นถึงการพยายามช่วงชิงโอกาสในการเป็นตัวแทนของพรรคเพื่อไทยในการลงสมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคครั้งนี้ การต่อสู้ทางอำนาจทางการเมืองไม่ได้เกิดขึ้นแต่เพียงในช่วงของการเลือกตั้ง แต่ในปัจจุบันเกิดขึ้นนับตั้งแต่กระบวนการเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้ง (Candidate Selection Process) โดยการใช้เครือข่ายอำนาจทางการเมืองและความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการจัดสรรอำนาจภายในพรรคการเมือง จนในที่สุดพรรคเพื่อไทยได้มีการประกาศสนับสนุนนายอัศนี บูรณุปกรณ์ ให้เป็นผู้สมัครในนามพรรคเพื่อไทย และนางสาวปณัฏฐ์ จึงได้ประกาศตนสมัครในนามกลุ่มอิสระชื่อ “กลุ่มเพื่อเชียงใหม่” พร้อมทั้งเปลี่ยนภาพลักษณ์ สี สัญลักษณ์ และยุทธศาสตร์การหาเสียงที่ไม่ยึดโยงกับพรรคเพื่อไทยอีก โดยกลุ่มเพื่อเชียงใหม่ ได้รวบรวมอดีตสมาชิกสภาเทศบาล จากกลุ่มเชียงใหม่คุณธรรมเดิม มาร่วมเป็นทีมงานและวางตัวไว้เป็นทีมบริหาร รวมถึง ได้ตั้งเอาจกลุ่ม “ช่างงาน” ซึ่งเป็นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นและมีอดีตสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนหนึ่ง ซึ่งเคยเป็นฝ่ายตรวจสอบในสภาเทศบาลก่อนหน้านี้ ซึ่งกลุ่มช่างงานถือเป็นกลุ่มการเมืองท้องถิ่นที่มีสานสัมพันธ์แนบแน่นกับ

นักการเมืองท้องถิ่นที่เคยมีบทบาทในเทศบาลนครเชียงใหม่มาก่อน และเป็นผู้ชนะทีมสมาชิกสภาเทศบาลในพื้นที่แขวงศรีวิชัย

รูปภาพที่ 29³¹ ภาพซ้าย ภาพแผ่นป้ายงานปราศรัยของกลุ่มเพื่อเชียงใหม่ที่เกี่ยวข้องกับนโยบายกลุ่มช่างงาน และ รูปภาพที่ 30³² ภาพขวา ภาพการลงพื้นที่หาเสียงของกลุ่มช่างงานในแขวงศรีวิชัย

รูปภาพที่ 31 รูปภาพที่ 32 รูปภาพที่ 33

ภาพการเข้าร่วมกิจกรรมกับพรรคเพื่อไทยในช่วงก่อนการเลือกตั้ง
ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/missyoke/photos>

³¹ ภาพโดยผู้วิจัย

³² ภาพโดยผู้วิจัย

ปรากฏการณ์ดังกล่าวจึงเป็นตัวสะท้อนให้เห็นถึงการแข่งขันภายในพรรค เพื่อช่วงชิงโอกาสในการได้รับการเสนอชื่อเป็นผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ นอกจากนี้ ยังสะท้อนถึงแรงสนับสนุนของเครือข่ายการเมืองในระดับพื้นที่ ทั้งจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) และกลุ่มการเมืองระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ที่ต่างมีฐานอิทธิพลและเลือกสนับสนุนผู้สมัครที่ตนเองเห็นว่ามีความศักยภาพ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความซับซ้อนของโครงสร้างอำนาจและการต่อรองภายในพรรคเพื่อไทยในระดับท้องถิ่นเชียงใหม่อย่างชัดเจน โดยเฉพาะปมความขัดแย้งระหว่างตระกูลการเมืองที่เคยเกิดขึ้นทั้งจากกรณีของนายบุญเลิศ บุรณุปกรณ์ และนางสาวทัศนีย์ บุรณุปกรณ์ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคเพื่อไทย ที่มีความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามกับพรรคเพื่อไทย จนมาสู่การลาออกจากพรรคเพื่อไทย และหันมาสนับสนุนพรรคประชาชน

ในฝั่งของพรรคการเมืองชั่วคราวกันข้าม คือ พรรคประชาชน พบว่า กระบวนการและขั้นตอนในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ของพรรคประชาชนเป็นไปอย่างล่าช้า การชะลอการประกาศตัวผู้สมัคร ส่งผลให้พรรคไม่สามารถเริ่มต้นการรณรงค์หาเสียงอย่างเป็นทางการได้ทันที ซึ่งในทางการเมืองถือเป็นการเสียโอกาสในการสร้างแรงสนับสนุนจากประชาชนในช่วงต้นของการเลือกตั้ง อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาดังกล่าว นายธีรวุฒิ แก้วพอง ซึ่งเป็นอดีตผู้สมัครในนามคณะก้าวหน้า ได้แสดงความประสงค์ลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่อย่างต่อเนื่อง โดยได้ลงพื้นที่พบปะประชาชน ช่วยเหลือชุมชน โดยเฉพาะในช่วงเกิดอุทกภัยในพื้นที่ การเคลื่อนไหวของนายธีรวุฒิ ในช่วงที่พรรคประชาชนยังไม่ได้ประกาศผู้สมัครอย่างเป็นทางการ ส่งผลให้เกิดกระแสข่าวลือในสังคมว่า

อาจมีการถอนตัวหรือเปลี่ยนตัวผู้สมัคร ภายหลังจากที่พรรคประชาชนได้มีมติอย่างเป็นทางการ ประกาศส่งนายธีรวุฒิ แก้วฟอง ลงสมัครในนามพรรคประชาชน ก็ถือเป็นการยืนยันจุดยืนทางการเมืองของพรรคและสร้างความชัดเจนต่อสาธารณะ การประกาศดังกล่าว แม้จะเกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ค่อนข้างกระชั้นชิดกับวันเลือกตั้ง แต่ก็ช่วยสร้างแรงกระเพื่อมทางการเมือง และทำให้ฐานเสียงของกลุ่มผู้สนับสนุนพรรคสามารถรวมตัวกันได้อย่างเป็นระบบในช่วงสุดท้ายของการหาเสียง อย่างไรก็ตาม จากการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ของพรรคประชาชน มีการให้ข้อมูลว่า มีการรวมกลุ่มผู้สมัครในระยะเวลาที่ค่อนข้างกระชั้นชิดในการหาเสียงเลือกตั้ง การรวบรวมคนที่มาจากหลากหลายที่มาและประสบการณ์ ทำให้การวางแผนหาเสียงหรือความคิดเห็นอาจไม่สอดคล้องกันบ้าง แต่ส่วนใหญ่ยึดอุดมการณ์ของพรรคประชาชน หลายคนที่มาลงเลือกตั้งในครั้งนี้ต่างไม่มีประสบการณ์ทางการเมืองมาก่อน แผนงานและรูปแบบการหาเสียงขึ้นอยู่กับทีมตามแขวงเลือกตั้งในแต่ละแขวง แต่มีกรอบและแนวทางของพรรค และยึดโยงกับนายธีรวุฒิเป็นสำคัญ (สัมภาษณ์ผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ พรรคประชาชนหลังการเลือกตั้ง)

กล่าวโดยสรุป กรณีของพรรคประชาชนสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และการบริหารจัดการภายในพรรคว่า ความล่าช้าในการตัดสินใจอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ ความเชื่อมั่นของผู้สนับสนุนและประสิทธิภาพของการรณรงค์หาเสียงได้โดยตรง โดยเฉพาะในเขตเลือกตั้งขนาดเล็กที่ฐานคะแนนเสียงไม่ใหญ่มากนัก การควบคุมและการเชื่อมต่อของประชาชนเป็นไปอย่างรวดเร็วและง่าย ความได้เปรียบของคู่ต่อสู้ทางการเมืองจึง

เกิดจากความชัดเจนและรวดเร็ว ในขณะเดียวกัน ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งและจากการเก็บข้อมูลสำรวจต่างชี้ให้เห็นว่าคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้สมัครตำแหน่งนายกเทศมนตรีมีความสำคัญ และในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นประชาชนยังยึดโยงกับตัวบุคคลมากกว่าพรรคการเมือง กรณีของนายธีรวิทย์ ยังแสดงให้เห็นถึงบทบาทของตัวบุคคลในการสร้างพลังทางการเมืองในระดับพื้นที่ ซึ่งอาจมีอิทธิพลเทียบเท่าหรือมากกว่ากลไกของพรรคการเมืองในบางสถานการณ์

นอกจากนั้น ยังมีพรรคก้าวอิสระที่สร้างความโดดเด่นในการสมัครรับเลือกตั้งในครั้งนี้ โดยเฉพาะการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผ่านรูปหัวหน้าพรรค ซึ่งมีปรากฏจำนวนมากในบริเวณเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

รูปภาพที่ 34 รูปภาพที่ 35 รูปภาพที่ 36

ภาพสื่อออนไลน์ของพรรคก้าวอิสระ

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/9indy.thailand/photos>

รูปภาพที่ 37³³ อาหารกล่องแจกงานพ่อนรำประจำจังหวัดในนามกลุ่ม INDY

พรรคก้าวอิสระ นำโดย นางสาวกชพร เวโรจน์ หรือที่รู้จักกันในชื่อ “มาตามหยก” ไม่ใช่บุคคลหน้าใหม่ในแวดวงการเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ แต่เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในหลายช่วงเวลาทางการเมือง โดยเฉพาะในการเลือกตั้งทั่วไปปี 2566 ซึ่งเธอมีบทบาทในฐานะ ประธานที่ปรึกษา พรรครวมแผ่นดิน ที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) ครบทั้ง 10 เขตในจังหวัดเชียงใหม่ พร้อมทั้งมีบทบาทในการสนับสนุนผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ หมายเลข 3

การกลับมาสู่สนามการเมืองของมาตามหยกในนามของพรรคก้าวอิสระ จึงได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางจากสาธารณชนในจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากเป็นการปรากฏตัวของกลุ่มการเมืองใหม่ที่แตกต่างจากเครือข่ายเดิมของตระกูลการเมืองและกลุ่มอิทธิพลในท้องถิ่น ซึ่งโดยปกติแล้ว การแข่งขันทางการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่มักอยู่ภายใต้การครอบงำของกลุ่มการเมืองที่มีสายสัมพันธ์ทางเครือ

³³ ภาพโดยผู้วิจัย

ญาติหรือกลุ่มอุปถัมภ์ทางการเมืองที่มั่นคง อย่างไรก็ตาม บทบาทของนางสาวกชพร ไม่ได้จำกัดอยู่ในมิติทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึง มิติทางสังคมและวัฒนธรรม ซึ่งมีนัยสำคัญต่อการขยายพื้นที่ของ “การเมืองเชิงอัตลักษณ์” (Identity Politics) ในระดับท้องถิ่น ซึ่งได้เปิดพื้นที่ให้กับกลุ่มคนหลากหลาย เช่น กลุ่ม LGBTQIA+ กลุ่มศิลปิน และผู้ประกอบการรุ่นใหม่ในจังหวัดเชียงใหม่ ให้เข้ามามีบทบาทในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้น ผ่านแนวทางที่ผสมผสานการรณรงค์กับกิจกรรมทางวัฒนธรรมและงานประเพณีท้องถิ่น แม้นางสาวกชพรจะไม่ได้ลงสมัครรับเลือกตั้งด้วยตนเองในทุกครั้ง แต่ทำหน้าที่ในฐานะผู้สนับสนุนทางการเมือง โดยมักปรากฏตัวในกิจกรรมสาธารณะ งานบุญ งานวัฒนธรรม และงานของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ในจังหวัด ภายใต้ชื่อ “กลุ่ม INDY” ซึ่งเป็นเครือข่ายศิลปินและกลุ่มกิจกรรมในพื้นที่ ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ครั้งนี้ พรรคก้าวอิสระได้ส่ง นายการยวิชัย วงษ์ทอง ลงสมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งนายกเทศมนตรี ซึ่งถือเป็นความพยายามของพรรคในการสร้างฐานทางการเมืองตั้งแต่ระดับชาติมาสู่ระดับท้องถิ่นให้เชื่อมโยงกับแนวทางการเมืองใหม่ของพรรคและอุดมการณ์ของมาดามหยกเอง จากการสัมภาษณ์ผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ของพรรคก้าวอิสระต่างให้ความเห็นว่า ในจังหวัดเชียงใหม่ยังมีสิ่งที่เรียกว่า “พลังเงียบ” คือ คนที่ยังไม่ตัดสินใจเลือกใครและไม่อยากเลือกพรรคการเมือง เห็นได้จากคะแนนการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ที่นางสาวกชพรได้สนับสนุนผู้สมัครนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายเลข 3 ซึ่งไม่ได้เป็นผู้มีชื่อเสียงทางการเมืองมาก่อนและเป็นผู้สมัครอิสระแต่ได้คะแนนถึง 28,703 คะแนน

รูปภาพที่ 38 ป้ายหาเสียงสนับสนุนผู้สมัครนายก อบจ. เบอร์ 3 โดยพรรคก้าวหน้า
ที่มาของภาพ: <https://www.amarintv.com/news/politic/505387>

การแข่งขันเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ครั้งนี้ มีความเข้มข้น และการได้รับความสนใจจากสาธารณะในการเลือกตั้งเทศบาลสะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนผ่านการจัด “เวทีแสดงวิสัยทัศน์” (เวทีดีเบต) ซึ่งมีการจัดขึ้นมากกว่า 10 เวที โดยความร่วมมือของสื่อมวลชนและสถาบันการศึกษาในพื้นที่ ก่อนถึงวันเลือกตั้งจริง เวทีเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเปิดพื้นที่ให้ผู้สมัครได้สื่อสารแนวคิดและนโยบายของตนต่อสาธารณะ ตลอดจนเป็นเวทีแห่งการเรียนรู้ทางการเมืองของประชาชน ช่วยสร้างความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่น และกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัวทางการเมืองในวงกว้าง นอกจากนี้ การจัดเวทีลักษณะดังกล่าวยังส่งผลโดยตรงต่อ “คะแนนความนิยมของผู้สมัครนายกเทศมนตรี” อย่างมีนัยสำคัญ เพราะเป็นช่วงเวลาที่ประชาชนสามารถประเมินคุณลักษณะ ความสามารถในการสื่อสาร และภาวะผู้นำของผู้สมัครได้

อย่างเป็นรูปธรรม การตอบคำถามอย่างเรียบง่าย การแสดงวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และการนำเสนอแนวนโยบายที่เชื่อมโยงกับปัญหาในพื้นที่อย่างเข้าใจจริง ล้วนกลายเป็นปัจจัยที่สร้างความน่าเชื่อถือและแรงสนับสนุนจากผู้มีสิทธิเลือกตั้ง อีกทั้ง พลังของสื่อออนไลน์ยังทำให้ผลของเวทีดีเบตขยายออกไปในวงกว้าง มากกว่าผู้ที่เข้าร่วมรับชมในพื้นที่จริง การตัดต่อคลิป การแชร์ การแสดงความ คิดเห็น และการถกเถียงบนโซเชียลมีเดีย กลายเป็นปรากฏการณ์ที่ช่วยตอกย้ำ ภาพจำของผู้สมัครและกระแสวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองในช่วงโค้งสุดท้ายของการหา เสียง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ยังไม่ตัดสินใจ หรือที่เรียกว่า “กลุ่มสวิง โหวต” ซึ่งมักใช้ข้อมูลจากเวทีเหล่านี้ประกอบการตัดสินใจขั้นสุดท้าย ดังนั้น เวทีแสดงวิสัยทัศน์จึงไม่เพียงเป็นพื้นที่สื่อสารเชิงนโยบายเท่านั้น แต่ยังเป็น เครื่องมือทางการเมืองที่มีอิทธิพลอย่างมากในปัจจุบันต่อการเลือกตั้งในระดับ ท้องถิ่น โดยเฉพาะในพื้นที่เขตเมืองและเขตเทศบาลนครที่มีกลุ่มชนชั้นกลาง สถาบันการศึกษา และความหลากหลายของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในยุคที่สื่อ ดิจิทัลมีบทบาทในการขยายผลทางความคิดและอารมณ์ของผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ อย่างกว้างขวางและรวดเร็ว

รูปภาพที่ 39 รูปภาพที่ 40

ภาพสื่อประชาสัมพันธ์ออนไลน์ของสื่อและเวทีสาธารณะ ที่จัดเวทีดีเบตในจังหวัด

เชียงใหม่

ที่มาของภาพ:

<https://www.facebook.com/share/p/1DcgMhhNn9/?mibextid=wwXlfr>

และ <https://www.facebook.com/share/p/17AEXaoYPr/?mibextid=wwXlfr>

การเลือกตั้งระดับเทศบาล โดยเฉพาะในจังหวัดขนาดใหญ่และมีความสำคัญทางเศรษฐกิจอย่างจังหวัดเชียงใหม่ ถือเป็นสนามการเมืองท้องถิ่นที่มีความเข้มข้นอย่างยิ่งในช่วงหลายปีที่ผ่านมา เหตุผลสำคัญไม่ได้อยู่เพียงแคในเชิงการเมืองและอุดมการณ์เท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องโดยตรงกับอำนาจในการบริหารจัดการงบประมาณมหาศาล ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเมืองและการจัดสรรทรัพยากรในทุกมิติของชีวิตประชาชน จากข้อมูลงบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 พบว่า เทศบาลมีรายรับรวมทั้งสิ้น 2,093,590,000 บาท ซึ่งเป็นวงเงินที่สูงกว่าหลายจังหวัดขนาดกลางทั่วประเทศ โดยรายรับดังกล่าวแบ่งเป็น

- งบประมาณรายจ่ายทั่วไป 1,911,000,000 บาท
- รายได้ที่จัดเก็บเอง 461,480,500 บาท
- รายได้ที่รัฐบาลเก็บแล้วจัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 640,542,100 บาท
- รายได้ที่รัฐบาลอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 808,977,400 บาท
- งบประมาณรายจ่ายเฉพาะกิจ 182,590,000 บาท

ตัวเลขเหล่านี้สะท้อนว่า เทศบาลนครเชียงใหม่มีศักยภาพทางการคลังในระดับสูง เมื่อเทียบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ทั่วไป งบประมาณกว่า 2,000 ล้านบาทนี้ ครอบคลุมการพัฒนาเมืองในหลายมิติ ตั้งแต่ระบบสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน การพัฒนาสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการขยะและพลังงาน การส่งเสริมการท่องเที่ยว ไปจนถึงการจัดการศึกษาท้องถิ่นและบริการสาธารณะด้านสุขภาพ ดังนั้น การแข่งขันในสนามเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ จึงเป็นมากกว่าการชิงตำแหน่งทางการเมือง แต่คือการช่วงชิงอำนาจใน

การกำหนดทิศทางการพัฒนาเมืองและการบริหารงบประมาณมหาศาลที่ส่งผลโดยตรงต่อชีวิตประชาชนและกลุ่มผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจในพื้นที่ ในแง่ี้ การเลือกตั้งเทศบาลจึงมีความสำคัญเชิงยุทธศาสตร์ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เพราะผู้ที่ครอบครองอำนาจในเทศบาลขนาดใหญ่ เช่น เชียงใหม่ ย่อมมีศักยภาพในการต่อยอดสู่การเมืองระดับจังหวัด หรือแม้กระทั่งการเมืองระดับประเทศ อีกทั้งยังสามารถสร้างเครือข่ายอุปถัมภ์ทางการเมืองที่มั่นคง ผ่านการจัดสรรงบประมาณ การจ้างงานในหน่วยงานท้องถิ่นและการบริหารโครงการพัฒนาชุมชนต่าง ๆ กล่าวได้ว่า การเลือกตั้งเทศบาลในพื้นที่ที่มีงบประมาณขนาดใหญ่เช่นนี้ เป็นเวทีการเมืองที่เชื่อมต่อโดยตรงกับอำนาจรัฐ และเศรษฐกิจในพื้นที่ ผู้สมัครและพรรคการเมืองจึงทุ่มเททรัพยากรจำนวนมาก ทั้งด้านบุคลากร งบประมาณการหาเสียง และเทคโนโลยีการสื่อสารเพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน

นอกจากนี้ การบริหารงบประมาณในระดับเทศบาลยังสะท้อนถึงการกระจายอำนาจทางการคลัง (Fiscal Decentralization) ที่เป็นหัวใจสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไทย หากเทศบาลบริหารจัดการงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส ย่อมสามารถเป็นต้นแบบของการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืนและเพิ่มความไว้วางใจของประชาชนต่อสถาบันท้องถิ่น แต่ในทางกลับกัน หากการบริหารงบประมาณกลายเป็นพื้นที่ของการแสวงหาผลประโยชน์ การเมืองท้องถิ่นก็จะกลายเป็นพื้นที่ของการแข่งขันเชิงอำนาจที่เข้มข้นและอาจนำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ได้เช่นกัน

กล่าวโดยสรุป การเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่จึงไม่ใช่เพียงการเลือก “ผู้บริหารเมือง” แต่คือการตัดสินใจของประชาชนในการมอบอำนาจการบริหารงบประมาณระดับพันล้านบาทให้กับกลุ่มการเมืองหนึ่ง ซึ่งสะท้อนถึงความสำคัญทางเศรษฐกิจและความเข้มข้นของการแข่งขันทางการเมืองที่สูงกว่าหลายจังหวัดทั่วประเทศ

ช่วงของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งและโค้งสุดท้ายของการแข่งขัน

ในการปราศรัยหาเสียงโค้งสุดท้ายของผู้สมัครแข่งขันนายกเทศมนตรี คู่ต่อสู้สำคัญระหว่างพรรคเพื่อไทยและพรรคประชาชนมีการนำบุคคลสำคัญมาช่วยในการหาเสียงเลือกตั้งและปราศรัยอย่างต่อเนื่อง พรรคเพื่อไทยได้จัดปราศรัยใหญ่ในวันที่ 27 เมษายน 2568 โดยมีอดีตนายกรัฐมนตรีหรือที่สมาชิกมักเรียกว่า “ผู้นำจิตวิญญาณ” ของพรรค คือ นายทักษิณ ชินวัตร มาร่วมปราศรัย

รูปภาพที่ 41 ภาพซ้าย ภาพสื่อออนไลน์ของการจัดเวทีปราศรัยพรรคเพื่อไทย

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/pheuthaiparty> และ

รูปภาพที่ 42³⁴ ภาพขวา ภาพบรรยากาศการปราศรัยใหญ่พรรคเพื่อไทย

โดยมี นายทักษิณ ชินวัตรมาร่วมหาเสียงให้ผู้สมัครนายกเทศมนตรี

นายอัศนี บุรณุปกรณ์ วันที่ 27 เมษายน 2568

³⁴ ภาพโดยผู้วิจัย

ในการเดินทางมาปราศรัยของ ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้มีคำพูดสำคัญ (Quotes) ที่สะท้อนนัยทางการเมืองต่อประชาชนในการเลือกตั้งครั้งนี้ และต่อจังหวัดเชียงใหม่ในฐานะพื้นที่ทางการเมืองที่สำคัญของพรรคเพื่อไทย

- **“Never too late ไม่มีอะไรที่สายเกินไป เราจะเริ่มตั้งแต่วันนี้”**
ทักษิณพูดถึงการเลือกตั้งในปี 2568 มีการกล่าวถึงการพ่ายแพ้ของจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (สส.) ของจังหวัดเชียงใหม่ที่พรรคประชาชนได้ที่นั่งมากกว่าพรรคเพื่อไทย ซึ่งนำมาสู่คำพูดที่สะท้อนให้ยอมรับความจริงของอดีต โดยไม่จมอยู่กับความล้มเหลว แต่เลือกที่จะมุ่งไปข้างหน้าอย่างมีความหวัง คำพูดดังกล่าวเป็นแนวคิดของ “การเริ่มต้นใหม่” เพื่อให้เกิดแรงสนับสนุนจากประชาชน ประโยคนี้จึงทำหน้าที่เป็น “คำประกาศพันธกิจ” ที่สื่อให้เห็นถึงความพร้อมในการลงมือทำทันที ไม่รอเวลา ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง สะท้อนเจตจำนงที่จะเริ่มพัฒนาเชียงใหม่อย่างจริงจัง รวมถึงการแก้คำวิพากษ์วิจารณ์ของการแก้ปัญหาของเทศบาล แม้ว่าจะเคยมีความล่าช้า ความผิดพลาด หรืออุปสรรคในอดีต
- **“เชียงใหม่ต้องพัฒนาต่อ... อบจ. เทศบาล รัฐบาลทำด้วยกัน”**
“ครั้งนี้จะไม่มีครั้งไหนอีกแล้วที่เชียงใหม่จะมีความพร้อมของท้องถิ่นกับรัฐบาลเป็นพันธมิตรกันอย่างดี” คำกล่าวของทักษิณสะท้อนถึงการเน้นการทำงานบูรณาการร่วมกันของทุกระดับของการปกครอง ตั้งแต่รัฐบาลกลางจนถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองในทิศทางเดียวกัน การบูรณาการอำนาจดังกล่าวเห็นได้ชัดจากโครงสร้างทางการเมืองในจังหวัด

เชียงใหม่ที่รัฐบาลกลางบริหารโดยพรรคเพื่อไทย ขณะที่องค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และเทศบาลส่วนใหญ่ก็มีผู้บริหารและสมาชิกที่สังกัดหรือเชื่อมโยงกับพรรคเพื่อไทยเช่นเดียวกัน ในเชิงยุทธศาสตร์ทางการเมืองการเชื่อมโยงนี้สะท้อนแนวคิดของทักษิณที่พยายามสร้าง “สายการเมืองแนวดิ่ง” (Vertical Linkage) เพื่อให้กลไกพรรคการเมืองทำงานเชื่อมโยงกันตั้งแต่ระดับชาติไปจนถึงระดับท้องถิ่น ผลลัพธ์คือ การขับเคลื่อนนโยบายและการพัฒนาที่มีทิศทางชัดเจนและสามารถประสานสอดคล้องกันได้อย่างเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม หากมองผ่านกรอบของการกระจายอำนาจ (Decentralization) แนวทางดังกล่าวอาจก่อให้เกิดข้อถกเถียง เนื่องจากการรวมศูนย์เชิงพรรคการเมืองเช่นนี้อาจจำกัดความหลากหลายของกลุ่มการเมืองท้องถิ่น และลดทอนพื้นที่การมีส่วนร่วมของประชาชนที่อยู่ภายนอกเครือข่ายของพรรคการเมืองใหญ่ ในอีกด้านหนึ่ง จึงสะท้อนความท้าทายระหว่างประสิทธิภาพของการบูรณาการอำนาจทางการเมืองกับความหลากหลายและความเป็นอิสระของท้องถิ่นที่ยังเป็นโจทย์สำคัญของการเมืองไทยในปัจจุบัน

- “อยู่กับรัฐบาลเพื่อไทยเถอะ เป็นรัฐบาลไปอีกนาน” สร้างความมั่นใจในการสานต่อโครงการต่าง ๆ สะท้อนแนวคิดความต่อเนื่องของการเมืองที่ใช้ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาลระดับชาติกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นเครื่องมือสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนว่า หากเลือกผู้สมัครที่อยู่ในเครือข่ายของรัฐบาลหรือพรรคที่มีอำนาจในระดับชาติก็จะมีโอกาสได้รับงบประมาณ

การสนับสนุนโครงการ หรือการผลักดันนโยบายจากส่วนกลางมากกว่า ในทางรัฐศาสตร์ นี่คือรูปแบบของการเมืองเชิงอุปถัมภ์สมัยใหม่ซึ่งไม่ได้อยู่ในรูปของการแลกเปลี่ยนประโยชน์โดยตรงระหว่างบุคคล แต่เป็นการเชื่อมโยงเชิงโครงสร้างระหว่างรัฐบาลกลางและท้องถิ่นในฐานะพันธมิตรทางการเมือง

- “ผมจะมาเชียงใหม่บ่อย ๆ มาตรวจถนนหนทาง ช่วยเป็นหูเป็นตาแทนพี่น้อง” คำกล่าวนี้สะท้อนการกลับมามีบทบาทเชิงสัญลักษณ์ทางการเมืองของทักษิณ ในฐานะผู้นำที่มีสายสัมพันธ์ลึกซึ้งกับเชียงใหม่ ทั้งในมิติของบ้านเกิดและฐานเสียงทางการเมืองดั้งเดิม การใช้ถ้อยคำว่า “จะมาเชียงใหม่บ่อย ๆ” จึงไม่เพียงหมายถึงการมาเยือนทางกายภาพ แต่ยังเป็นการส่ง “สัญญาณทางการเมือง” ว่าทักษิณจะกลับมามีบทบาทในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ในบริบทของการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น คำพูดนี้สามารถตีความได้ว่า เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนในพื้นที่ว่าฝ่ายการเมืองที่มีสายสัมพันธ์กับตระกูลชินวัตร หรือเครือข่ายพรรคเพื่อไทยจะยังคงให้ความสำคัญกับเชียงใหม่ในฐานะเมืองยุทธศาสตร์ทางการเมือง คำพูดนี้ยังสามารถตีความได้ว่าเป็นการสนับสนุนเชิงอุดมการณ์แก่ผู้บริหารท้องถิ่นและสายผู้ใต้อุปถัมภ์ที่อยู่ในเครือข่ายของตระกูลชินวัตร โดยเน้นการสื่อสารว่าการพัฒนาเชียงใหม่จะไม่ถูกทอดทิ้งและจะได้รับการช่วยเหลืออุปถัมภ์จากรัฐบาลเพื่อไทย

นอกจากนี้ คำกล่าวของทักษิณ ชินวัตร ยังสะท้อนให้เห็นถึงการใช้ “ประสบการณ์ทางการเมือง” และ “ความทรงจำทางการเมือง” ของตนเองเป็น เครื่องมือในการสื่อสารทางอุดมการณ์และสร้างความชอบธรรมทางการเมือง ให้แก่พรรคเพื่อไทย โดยทักษิณได้กล่าวถึงตนเองว่า ได้ผ่านประสบการณ์การทำงานทางการเมืองมาอย่างยาวนาน และย้ำถึงความเข้าใจในธรรมชาติของความขัดแย้งทางการเมืองว่าเป็นเรื่องปกติของระบอบประชาธิปไตย ดังถ้อยคำที่ว่า “สิ่งนี้คิดว่าคงทำความเจริญให้แก่ประเทศ...ถ้าหากว่ามีค่าน้ำบั้งอะไรบั้งก็เป็น เรื่องธรรมดาในระบอบประชาธิปไตย” มุ่งสื่อสารให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของผู้นำที่ เข้าใจความแตกต่างหลากหลายทางความคิด และพร้อมรับเสียงคัดค้านภายใน ระบอบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นการสร้างความชอบธรรมให้แก่พรรคเพื่อไทยใน ฐานะพรรคที่ยึดมั่นในหลักประชาธิปไตย

ขณะเดียวกัน ทักษิณยังกล่าวถึงแนวทางการทำงานของพรรค เพื่อไทย และ นายอัครนิ บุรณุปกรณ์ ผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ว่า เป็นการทำงานที่สอดคล้องกับแนวคิดและอุดมการณ์ของพรรค โดยมุ่งให้ “เชียงใหม่เป็นเมืองต้นแบบแห่งการพัฒนาอย่างยั่งยืน” ที่ประชาชนมีคุณภาพ ชีวิตดีและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข การกล่าวเช่นนี้ไม่เพียงเป็นการวางภาพ อนาคตของจังหวัดเชียงใหม่ในเชิงนโยบาย แต่ยังเป็นการตอกย้ำความสัมพันธ์เชิง สัญลักษณ์ระหว่าง ทักษิณ ในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณของพรรคกับพื้นที่ เชียงใหม่ในฐานะฐานเสียงดั้งเดิม และพื้นที่เชิงยุทธศาสตร์ทางการเมืองของพรรค เพื่อไทย

คำปราศรัยของทักษิณในช่วงการ เลือกตั้ง ทั้งในการเลือกตั้งนายก อบจ.การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ และการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ สะท้อนความทรงจำที่เชื่อมโยงอดีตกับปัจจุบันอย่างแนบแน่น การอ้างอิงถึง ผลงานในอดีตของรัฐบาลไทยรักไทยในช่วงปี 2544 และปี 2548 ไม่เพียงสร้างความต่อเนื่องทางนโยบายระหว่างยุคสมัย ตอกย้ำถึงความเชื่อมั่นในฐานเสียงคน สื่อแดง และความนิยมของประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่ ที่ยึดโยงกับตนเอง นับตั้งแต่พรรคไทยรักไทย เป็นการปลุกเร้าความรู้สึกของประชาชนในฐานเสียง เดิมให้รำลึกถึงยุคแห่งความมั่นคงทางเศรษฐกิจและความรุ่งเรืองของท้องถิ่น ซึ่งในความทรงจำของคนเชียงใหม่จำนวนมากยังคงเชื่อมโยงกับยุคของทักษิณ ดังนั้น การสื่อสารของทักษิณจึงมีลักษณะเป็นการใช้ภาพจำในอดีตมาสร้างความ มั่นใจในอนาคต โดยชี้ให้เห็นว่า แนวทางของพรรคเพื่อไทยในปัจจุบันยังคงสืบ ทอดจิตวิญญาณทางนโยบายจากพรรคไทยรักไทยในอดีต

ในการปราศรัยของพรรคเพื่อไทย ข้อสังเกตประการสำคัญ คือการระดม จำนวนผู้เข้าร่วมจำนวนมาก โดยรูปแบบการจัดปราศรัยจะมีการปราศรัยในโรงแรมที่มี จำนวนคนเข้าร่วมเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเป็นการเจอผู้สมัครนายกและผู้สมัครสมาชิก สภาเทศบาล (สท.) รวมทั้ง ตัวแทนพรรคจากส่วนกลาง อีกรูปแบบคือ การจัดปราศรัย ในพื้นที่ชุมชนมักจัดตามวัดหรือสถานที่สาธารณะอื่น ๆ ในพื้นที่ชุมชน โดยมอบหมาย ให้สมาชิกสภาเทศบาล (สท.) และทีมงานเป็นผู้จัดพบปะประชาชนและนำเสนอ นโยบาย รวมทั้ง การกำหนดตารางงานเพื่อให้ผู้สมัครนายกได้มีโอกาสมาเจอและพูดคุย ในพื้นที่ชุมชนในเวทีปราศรัยด้วย ในการจัดเวทีปราศรัยใหญ่ที่มีจำนวนคนมาร่วม จำนวนมากจะมีการจัดเป็นรอบ โดยใช้พื้นที่แขวงเป็นการกำหนดตามรอบต่าง ๆ

โดยจะมีประชาชนมาร่วมรอบละประมาณ 200 – 400 คน แต่ในการปราศรัยใหญ่ที่มีทักษิณ มาร่วม จะมีคนร่วมกว่า 3,000 คน โดยกำหนดแขวงละ 700 คน โดยประมาณจากการสัมภาษณ์พูดคุยกับประชาชนที่มีส่วนร่วมในการรับฟังปราศรัยของพรรคเพื่อไทยต่างเห็นว่า การจัดในสถานที่โรงแรมทำให้สะดวกแตกต่างจากการจัดในพื้นที่ ผู้ฟังปราศรัยอยากเห็นทักษิณ เพราะติดตามข่าวตั้งแต่กลับมาอยู่เมืองไทย และมีการเดินทางมาร่วมกันกับสมาชิกในชุมชนโดยมีการประชาสัมพันธ์การมาร่วมผ่านทางผู้นำชุมชน ชื่อน่าสังเกต คือ รูปแบบการจัดการระดมคน หรือการจัดปราศรัยเป็นรอบตามแขวงและปราศรัยใหญ่ทั้งเปิดตัวและนำเสนอผู้สมัครในโรงแรม มีความคล้ายคลึงกันกับกลุ่มเพื่อเชียงใหม่ซึ่งเคยมีความใกล้ชิดกับพรรคเพื่อไทย

ในขณะเดียวกัน พรรคประชาชนได้แสดงให้เห็นถึงความพร้อมและความเป็นเอกภาพทางการเมือง ด้วยการระดมกำลังบุคคลสำคัญระดับแกนนำของพรรคเข้าร่วมกิจกรรมหาเสียงอย่างคึกคัก ไม่ว่าจะเป็น นายธนนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ ผู้นำทางจิตวิญญาณของพรรค และอดีตหัวหน้าพรรคอนาคตใหม่ นายพิธา ลิ่มเจริญรัตน์ อดีตหัวหน้าพรรคก้าวไกล นายชัยวัช ตุลาธน อดีตหัวหน้าพรรคก้าวไกล และนางสาวพรรณีการ์ วานิช แกนนำคณะก้าวหน้า รวมถึง นายณัฐพงษ์ เรืองปัญญาวุฒิ หัวหน้าพรรคประชาชนคนปัจจุบัน ซึ่งได้ร่วมลงพื้นที่กับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 7 คน ตลอดจน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นผู้ชนะเพียงคนเดียวของพรรคประชาชนในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) การรวมตัวของบุคคลสำคัญเหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึงยุทธศาสตร์ของพรรคประชาชนในการสร้างพลังทางการเมือง การให้ความสำคัญกับจังหวัดเชียงใหม่และเทศบาลนครเชียงใหม่ โดยใช้เชียงใหม่และพื้นที่ภาคเหนือเป็นเวทีสำคัญในการแสดงศักยภาพของ

พรรค การมีส่วนร่วมของผู้นำพรรคในพื้นที่เลือกตั้งท้องถิ่นยังเป็นการส่งสัญญาณถึง
ความจริงจังในการสนับสนุนผู้สมัครของพรรคและการรักษาฐานเสียงเดิมของกลุ่มผู้มี
อุดมการณ์ร่วมในเขตเมืองใหญ่และจังหวัดสำคัญทางภาคเหนือ

รูปภาพที่ 43³⁵ รูปภาพที่ 44³⁶ รูปภาพที่ 45³⁷ รูปภาพที่ 46³⁸

ภาพการหาเสียงและจัดเวทีปราศรัยพรรคประชาชน โดยมีแกนนำคณะก้าวหน้า
อดีตหัวหน้าพรรคอนาคตใหม่ พรรคก้าวไกล และหัวหน้าพรรคประชาชน
รวมถึง นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน มาร่วมหาเสียงให้ผู้สมัคร
นายกเทศมนตรี นายธีรวุฒิ แก้วฟอง

³⁵ ภาพโดยผู้วิจัย

³⁶ ภาพโดยผู้วิจัย

³⁷ ภาพโดยผู้วิจัย

³⁸ ภาพโดยผู้วิจัย

จากข้อมูล พรรคประชาชนได้พยายามขยายฐานทางการเมืองของตนผ่านการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่การส่งผู้สมัครลงชิงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เชียงใหม่ แม้ผลการเลือกตั้งในครั้งนั้น พรรคจะพ่ายแพ้ให้กับพรรคเพื่อไทย โดยผู้สมัครหมายเลข 1 นายพันธุ์อาจ ชัยรัตน์ จากพรรคประชาชน ได้คะแนนเสียง 379,738 คะแนน ขณะที่ผู้สมัครหมายเลข 2 นายพิชัย เลิศพงศ์อดิศร จากพรรคเพื่อไทยได้คะแนนเสียง 397,250 คะแนน ส่วนผู้สมัครหมายเลข 3 พลตรีพนม ศรีเผือก ผู้สมัครอิสระได้คะแนนเสียง 28,703 คะแนน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการแข่งขันที่สูสีระหว่างสองพรรคใหญ่ในพื้นที่ภาคเหนือ จากการสัมภาษณ์สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของพรรคประชาชน พบว่า พรรคได้ให้ความสำคัญกับการเก็บข้อมูลเชิงลึกทางการเมืองเลือกตั้งอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่การเลือกตั้งทั่วไปปี 2562 ในนามพรรคอนาคตใหม่ การเลือกตั้งปี 2566 ในนามพรรคก้าวหน้า รวมถึง การศึกษาผลการเลือกตั้งระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ปี 2563 และเทศบาลปี 2564 ตลอดจนผลการเลือกตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2568 ซึ่งข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า คะแนนนิยมของพรรคประชาชนในจังหวัดเชียงใหม่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ข้อมูลเชิงประจักษ์ดังกล่าวทำให้พรรคประชาชนมีความมั่นใจและพร้อมทุ่มเทสรรพกำลังในการหาเสียงเลือกตั้งทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ของพรรคเพื่อไทย และพรรคก้าวหน้าสามารถชนะจำนวนเขตมาได้ใน การเลือกตั้ง 2566 ดังนั้น หากพรรคประชาชนสามารถชนะจังหวัดยุทธศาสตร์ของพรรคคู่แข่งได้ก็จะสามารถลดถอนฐานทางการเมืองและความนิยมของพรรคเพื่อไทยได้ และเชื่อว่าจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในระดับชาติได้ ดังนั้น เป้าหมายสำคัญของพรรคประชาชนจึงถือว่า

จังหวัดเชียงใหม่เป็น “พื้นที่ยุทธศาสตร์” สำหรับการสร้างฐานทางการเมืองและความเชื่อมั่นของประชาชนก่อนการเลือกตั้งระดับชาติในปี 2570

อย่างไรก็ตาม ในช่วงของการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง วันที่ 2 พฤษภาคม 2568 นายธีรวุฒิ แก้วพอง ผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พรรคประชาชนเดินทางเข้ายื่นหลักฐานสมุดบันทึก ซึ่งเชื่อว่าเป็นเอกสารที่เกี่ยวข้องกับขบวนการทุจริตเลือกตั้ง โดยอาจเชื่อมโยงกับการซื้อเสียงและเครือข่ายหัวคะแนน ในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ที่จะมีขึ้นในวันที่ 11 พฤษภาคม 2568 ที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ประจำจังหวัดเชียงใหม่ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีหลักฐานที่เรียกว่า “โปยซื้อเสียง” โดยจากข้อมูลที่มีการแจ้งกับ กกต. นั้นระบุว่า หลักฐานที่นำมายื่นในครั้งนี้ ทีมงานซึ่งลงพื้นที่หาเสียงเก็บได้ภายในวัดพวกแต้ม ตำบลพระสิงห์ อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่ในเขตเลือกตั้ง 2 แขวงศรีวิชัย เป็นสมุดบันทึกที่เขียนข้อมูลชื่อบุคคลซึ่งคาดว่าจะเป็นผู้ที่อยู่ในพื้นที่เลือกตั้งระบุข้อความ 4 เขต พร้อมรายละเอียดระบุเป็นคำรถและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ นอกจากนั้นยังมีกระดาษที่พิมพ์ชื่อกลุ่มการเมืองท้องถิ่นกลุ่มหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ และยังระบุแขวงในพื้นที่เลือกตั้งและมีช่องระบุชื่อหัวหน้าทีม หมายเลขโทรศัพท์ พื้นที่ชุมชน และมีการเขียนชื่อ เลขทะเบียนบ้าน หมายเลขโทรศัพท์พร้อมหน่วยเลือกตั้ง ที่คาดว่าจะเป็นผู้ที่มีสิทธิลงคะแนน ซึ่งข้อมูลทั้งหมดเชื่อว่าอาจจะเป็นพฤติกรรมที่เข้าข่ายการซื้อเสียง และละเมิดกฎหมายเลือกตั้งชัดเจน

ข้อร้องเรียนของพรรคประชาชนนี้ นำมาสู่ความตื่นตัวในเรื่องการซื้อสิทธิขายเสียงเลือกตั้งซึ่งเชื่อว่าจะเกิดขึ้นในการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นเงินซื้อเสียง ค่าตอบแทน ค่าจ้างใด ๆ

ที่เกิดขึ้นมักเกิดขึ้นผ่านห้วคะแนน ซึ่งก็คือผู้นำในชุมชนและคนรู้จักที่มีความสนิทสนมเชิงอุปถัมภ์กับประชาชนในพื้นที่ ซึ่งประเด็นเรื่องการซื้อเสียงปรากฏเป็นข่าวลือตลอดการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่

รูปภาพที่ 47³⁹ รูปภาพที่ 48⁴⁰ ภาพการจดรายชื่อผู้เข้าร่วมฟังการปราศรัย 2 แห่ง

ในขณะที่ นางสาวปณรัตน์ วิริยะกุลสานต์ ผู้สมัครจากกลุ่ม “เพื่อเชียงใหม่” เลือกใช้แนวทางการหาเสียงที่แตกต่างจากพรรคการเมืองใหญ่ โดยเน้นย้ำถึงการดำเนินงานทางการเมืองแบบไม่อิงและไม่พึ่งพิงพรรคการเมืองใด พร้อมชูจุดยืนแห่งความเป็นกลางทางการเมืองและเสนอภาพลักษณ์ของตนในฐานะทางเลือกใหม่ของคนเชียงใหม่ที่ต้องการเห็นการบริหารท้องถิ่นที่หลุดพ้นจากการครอบงำของเครือข่ายพรรคการเมืองระดับชาติหรือเครือข่ายตระกูลการเมืองดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา

³⁹ ภาพโดยผู้วิจัย

⁴⁰ ภาพโดยผู้วิจัย

ในการนำเสนอของกลุ่มเพื่อเชียงใหม่ พบว่า มีการนำเสนอข้อมูลต่อประชาชนที่เน้นให้เปลี่ยนแปลง โดยในบริบททางการเมืองของจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจุบัน ซึ่งพรรคประชาชนมีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในจังหวัดมากที่สุด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) อยู่ภายใต้การบริหารของพรรคเพื่อไทยแล้ว การมีเทศบาลนครเชียงใหม่ที่ดำเนินงานอย่างอิสระจากทั้งสองชั่วคราวเมือง จะช่วยสร้างสมดุลทางอำนาจ และเป็นกลไกกลางในการประสานความร่วมมือระหว่างทุกภาคส่วนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า

แนวคิดดังกล่าว สะท้อนถึงความพยายามของกลุ่ม “เพื่อเชียงใหม่” ที่ต้องการนำเสนอภาพของการบริหารท้องถิ่นที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง โดยไม่ถูกครอบงำด้วยโครงสร้างอำนาจของพรรคการเมืองระดับชาติหรือเครือข่ายตระกูลการเมืองในท้องถิ่น ทั้งยังต้องการสร้างพื้นที่การเมืองรูปแบบใหม่ที่เปิดกว้างสำหรับการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ภาคธุรกิจและภาควิชาการ เพื่อให้การพัฒนาเมืองเชียงใหม่เกิดขึ้นบนพื้นฐานของความร่วมมือมากกว่าการแบ่งขั้วทางการเมือง ซึ่งเป็นการนำเสนอแนวทางในการต่อสู้ของนางสาวปิ่นรัตน์ และกลุ่ม “เพื่อเชียงใหม่” ในการเลือกตั้งครั้งนี้ที่การเมืองระดับชาติเริ่มแทรกซึมลงมา มีบทบาทในพื้นที่ท้องถิ่นอย่างเข้มข้น

รูปภาพที่ 49 รูปภาพที่ 50 รูปภาพที่ 51

ภาพสื่อออนไลน์นางสาวปันนัรรัตน์ วีระกุลศานต์ ผู้สมัครจากกลุ่ม “เพื่อเชียงใหม่”

ที่มาของภาพ: <https://www.facebook.com/missyoke/photos>

และ <https://www.facebook.com/PheuChiangMai>

พรรคก้าวอิสระซึ่งมีการประชุมพรรคและมีการหาเสียงเลือกตั้งตามชุมชน โดยเน้นการเข้าร่วมงานชุมชนและงานวัฒนธรรมตามพื้นที่สาธารณะและวัด การณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคก้าวอิสระไม่ได้มีการจัดเวทีปราศรัยใหญ่ หรือมีการจัดการแข่งขันอย่างดุเดือดเหมือนพรรคการเมืองระดับชาติ หรือกลุ่มการเมืองดังเช่น กลุ่มเพื่อเชียงใหม่ แต่เน้นนำเสนอให้เป็นทางเลือกแก่ประชาชนในเขตเทศบาลนคร จากการสัมภาษณ์ผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล (สท.) ของพรรคก้าวอิสระ ให้ข้อมูลในทิศทางเดียวกันว่า การเข้ามาทำงานการเมืองท้องถิ่นเป็นการชักชวนกันมาเข้าร่วม ไม่ได้มีการวางแผน หรือคิดเรื่องการเมืองอย่างจริงจังกันมาก่อน ส่วนใหญ่คนที่เข้ามาในพรรคคือคนรู้จักกับนางสาวกชพร และมีการแนะนำพามาให้รู้จัก สิ่งสำคัญไม่ได้มุ่งหวังว่าจะต้องชนะหรือแข่งขันดุเดือด เพราะไม่ต้องการสร้างความขัดแย้ง และพร้อมจะสนับสนุนกลุ่มหรือพรรคที่มุ่งมั่นทำงานเพื่อจังหวัดเชียงใหม่ ในขณะที่ผู้สมัครนายกเทศมนตรีให้ข้อมูลว่า

ตนอาสาสมัครเพราะต้องการทำประโยชน์และเปลี่ยนแปลงเทศบาล แม้ไม่มีประสบการณ์ แต่ก็คิดว่าการทำงานทางการเมืองใช้ความจริงใจและความตั้งใจ และเมื่อมีโอกาสที่มาตามหยกมอบให้ก็พร้อมจะมาลงเลือกตั้ง

รูปภาพที่ 52⁴¹ ภาพซ้าย ภาพการประชุมพรรคก้าวหน้าอิสระในการเลือกหัวหน้าพรรค และ **รูปภาพที่ 53⁴² ภาพขวา** พรรคก้าวหน้าอิสระเข้าร่วมในเวทีดีเบต

ผู้สมัครนายกเทศมนตรีในนามอิสระ ว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์นนพดล วสินสุนทร ถือเป็นผู้ที่คร่ำหวอดทางการเมือง ในจังหวัดเชียงใหม่มานานพอสมควร เพราะเคยลงสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งในปี 2562 และในปี 2566 แต่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง ซึ่งในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ครั้งนี้ จอห์นนพดลสมัครคนเดียวในฐานะผู้สมัครนายก ไม่มีทีมปรากฏในการสมัครสมาชิกสภาเทศบาล (สท.) ร่วมด้วย ซึ่งในการนำเสนอแนวทางการสมัครนั้น นำเสนอถึงการมีอิสระและไม่เชื่อมโยงกับการเมือง โดยเฉพาะความกล้าที่ท้าทายต่ออำนาจอื่น ๆ ที่อาจจะมาครอบงำการทำงานที่นายกเทศมนตรีได้ โดยที่ตนจะใช้กลไกสภาเป็นกลไกการทำงาน โดยเฉพาะการนำเสนอแนวทางการใช้เทคโนโลยีและการอนุรักษ์ความ

⁴¹ ภาพโดยผู้วิจัย

⁴² ภาพโดยผู้วิจัย

เป็นลัทธิที่สามารถผสมผสานและความเป็นนโยบายสำคัญของการพัฒนาเมือง
เชียงใหม่ ซึ่งถือเป็นแนวทางของว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์นพดล วคินสุนทร

**ว่าที่ร้อยเอก
ดร.จอห์นพดล วคินสุนทร**
อาชีพ เจ้าของบริษัท

ประวัติการศึกษาที่สำคัญ

1. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)
2. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)
3. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)
4. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)
5. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)
6. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)
7. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)
8. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)
9. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)
10. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)
11. โรงเรียนเอก (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (มจร.) นครเชียงใหม่)

ประสบการณ์ทำงานที่สำคัญ

- อดีตเลขาธิการประจำคณะกรรมการบริหารงานศึกษา วิทยาลัยฯ ที่ 2/2562
- อดีตคณะกรรมการ U2T for BCG (ภาคเหนือตอนบน) ตามคำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
- อดีตผู้อำนวยการสถานศึกษาและสมศ.ระดับต้นที่ 1 (มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่)
- อดีตกรรมการสถานศึกษาวิทยาลัยและอาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
- คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์สังคมและการศึกษา

**แนรมิตนครล้านนา สร้างเมืองอัจฉริยะ
วัฒนธรรมล้ำค่า เศรษฐกิจสร้างสรรค**

รูปภาพที่ 54 ภาพสื่อออนไลน์ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง
ของว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์นพดล วคินสุนทร

ที่มาของภาพ: https://johnnopadon.blogspot.com/2025/04/5_22.html

การวิเคราะห์ผลคะแนน

ภายหลังจากที่มีการเลือกตั้งวันที่ 11 พฤษภาคม 2568 แล้วนั้น ผลการเลือกตั้งปรากฏออกมาว่า นายอัศนี บุรณุปกรณ์ จากพรรคเพื่อไทย ชนะการเลือกตั้งได้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี และยังมีสมาชิกสภาเทศบาลของพรรคเพื่อไทยชนะเข้าไปนั่งในสภาเทศบาลอีก 20 ที่นั่ง พรรคประชาชน 1 ที่นั่ง และกลุ่มเพื่อเชียงใหม่ 3 ที่นั่ง รวม 24 ที่นั่ง โดยมีผลคะแนนตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 10 ตารางผลคะแนนการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่

ลำดับที่	ชื่อผู้สมัคร	หมายเลขผู้สมัคร	คะแนน
1	นายอัศนี บุรณุปกรณ์	3	19,738
2	นายธีรภูมิ แก้วฟอง	2	15,715
3	นางสาวปิ่นรัตน์ วิริยะกุลสานต์	1	12,931
4	ว่าที่ ร.อ.จอห์นพดล วคินสุนทร	5	365
5	นายการยวิชัย วงษ์ทอง	4	267

ที่มา: คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำเทศบาลนครเชียงใหม่

โดยจากตารางคะแนนนี้ หากจำแนกผลออกมาจะพบว่า จำนวนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง 90,976 คน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มาแสดงตนใช้สิทธิ 52,698 คน คิดเป็นร้อยละ 57.92 ของผู้มีสิทธิทั้งหมด ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับ “ปานกลางค่อนข้างสูง” จำนวนบัตรดี 49,016 คน คิดเป็น ร้อยละ 93.01 จำนวนบัตรเสีย 1,078 คิดเป็นร้อยละ 2.04 จำนวนบัตรที่ไม่เลือกผู้ใด (Vote No) จำนวน 2,604 ใบ คิดเป็น ร้อยละ 4.95 ตัวเลขดังกล่าวสะท้อนให้เห็นแนวโน้มที่น่าสนใจ ดังนี้ ประชาชนเชียงใหม่กว่า

ร้อยละ 57 เข้าร่วมการเลือกตั้งครั้งนี้ ซึ่งแสดงถึงความตื่นตัวทางการเมืองในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะเมื่อการเลือกตั้งครั้งนี้เป็นสนามแข่งขันระหว่างผู้สมัครจากพรรคใหญ่ และกลุ่มการเมืองอิสระที่มีแนวนโยบายแตกต่างกันชัดเจน การที่บัตรมีสัดส่วนสูงกว่าร้อยละ 93 สะท้อนว่า ประชาชนมีความเข้าใจต่อขั้นตอนการเลือกตั้งและเชื่อผู้สมัครอย่างชัดเจน ซึ่งสะท้อนถึงคุณภาพของการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับการเลือกตั้งท้องถิ่นในอดีต สำหรับบัตรไม่เลือกผู้ใดที่อยู่ใกล้ร้อยละ 5 อาจตีความได้สองลักษณะคือ ประชาชนไม่ไว้วางใจต่อผู้สมัครทั้งหมด หรืออาจสะท้อนความรู้สึกที่ขาดตัวเลือกใหม่ที่ตอบโจทย์ความคาดหวังทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ และคนชั้นกลางในเขตเมืองเชียงใหม่

จากจำนวนของผู้มาใช้สิทธิกับคะแนนรวมของผู้สมัครทั้งหมดจะทำให้เห็นนัยของข้อมูลที่สำคัญ คือ กลุ่มประชาชนที่ยังไม่ตอบสนองต่อระบบพรรคหรือผู้สมัครที่มีอยู่ ที่อาจกลายเป็นตัวแปรในอนาคตสำหรับผลคะแนน ซึ่งเป็นกลุ่มที่พรรคการเมืองและผู้สมัครในอนาคตควรให้ความสำคัญในการสื่อสารและออกแบบนโยบาย

ชัยชนะและความพ่ายแพ้

จากผลการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2568 ปรากฏว่า นายอัสนี บุรณุปกรณ์ ผู้สมัครจากพรรคเพื่อไทย ได้รับคะแนนเสียง 19,738 คะแนน ชนะคู่แข่งหลัก คือ นายธีรวุฒิ แก้วฟอง จากพรรคประชาชน ซึ่งได้รับ 15,715 คะแนน โดยมี นางสาวปณัฏฐ์ วิริยะกุลศานต์ จากกลุ่มเพื่อเชียงใหม่ตามมาเป็นลำดับที่สาม ด้วยคะแนน 12,931 คะแนน ส่วนผู้สมัครจากพรรคอื่น ๆ ได้แก่ ว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์นพดล วคินสุนทร และ นายการยวิชัย วงษ์ทอง ได้คะแนนเพียง 365 และ 267 คะแนน ตามลำดับ

ชัยชนะของพรรคเพื่อไทยและนายอัสนี บุรณุปกรณ์ครั้งนี้ สะท้อนให้เห็นถึง ความต่อเนื่องของอิทธิพลทางการเมืองระดับชาติที่แทรกซึมลงสู่การเมืองท้องถิ่นเชียงใหม่ ในขณะเดียวกันตระกูลการเมืองดังเช่นตระกูลบุรณุปกรณ์ยังคงเป็นตระกูลการเมืองที่มีอิทธิพลในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ที่ส่งผลต่อความผูกพันกับเครือข่ายทางการเมืองจากรุ่นสู่รุ่น แม้พรรคเพื่อไทยสามารถรักษาฐานเสียงดั้งเดิมของตนได้อย่างมั่นคง โดยเฉพาะในเขตเมืองซึ่งยังคงมีฐานเสียงกลุ่มชุมชนที่คอยสนับสนุนเพราะกลยุทธ์ของพรรคเพื่อไทยคือการเข้าถึงผู้นำชุมชนและสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชนมากกว่าการสร้างมวลชนดังเช่นพรรคประชาชน การเข้าถึงผู้นำชุมชนเป็นกลยุทธ์ดั้งเดิมที่มาพร้อมกับการสร้างเครือข่ายอุปถัมภ์ที่ย่อมมีส่วนสัมพันธ์กับเรื่องของผลประโยชน์ต่างตอบแทนในรูปแบบที่หลากหลาย นอกจากนี้ประเด็นที่เป็นข้อถกเถียงประการหนึ่ง คือ การปรากฏตัวของทักษิณ ชินวัตร ในฐานะผู้นำเชิงสัญลักษณ์ การลงพื้นที่ของแกนนำพรรค รวมถึง การปราศรัยของทักษิณ ที่เดินทางมาช่วยหาเสียงด้วยตนเอง มีผลเชิงจิตวิทยาและสื่อความมั่นใจต่อประชาชนมากเพียงใด การที่รัฐบาลกลางและท้องถิ่นจะสามารถประสานงาน

และขับเคลื่อนงบประมาณได้อย่างต่อเนื่องจะเป็นความยั่งยืนต่อแนวทางในการกระจายอำนาจในอนาคตหรือไม่

ในทางกลับกัน นายธีรวิทย์ แก้วฟอง จากพรรคประชาชน แม้จะเป็นผู้สมัครที่มีบทบาททางการเมืองอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ยุคคณะก้าวหน้า และได้รับการสนับสนุนจากบุคคลสำคัญของพรรค เช่น นายธนาธร จึงรุ่งเรืองกิจ และนายพิธา ลี้มเจริญรัตน์ แต่กลับเผชิญข้อจำกัดสำคัญหลายประการ ประการแรก คือ กระบวนการตัดสินใจของผู้สมัครของพรรคประชาชนที่ล่าช้า ทำให้การวางแผนหาเสียงและการสร้างกระแสสาธารณะไม่สามารถเริ่มต้นได้อย่างทันท่วงที แม้ผู้สมัครจะมีฐานสนับสนุนในระดับหนึ่งจากกลุ่มคนรุ่นใหม่และภาคประชาสังคม แต่ขาดพลังการระดมทรัพยากรและการสื่อสารอย่างเป็นระบบเทียบเท่าพรรคเพื่อไทย โดยเฉพาะทรัพยากรทุนทางการเมืองที่ทำให้การเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นต้องพึ่งพิงกลไกเชิงอุปถัมภ์และความสัมพันธ์ต่างตอบแทนที่กลายเป็นเงื่อนไขในการต่อสู้ทางการเมืองในระดับพื้นที่ พรรคประชาชนแม้จะมีภาพลักษณ์เป็นพรรคคนรุ่นใหม่ที่มีอุดมการณ์ประชาธิปไตยก้าวหน้า แต่ยังไม่สามารถทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ในเชียงใหม่เชื่อมั่นได้ว่า การบริหารท้องถิ่นโดยการยึดโยงนโยบายของพรรคจะสำคัญและโดดเด่นกว่าปัจจัยส่วนบุคคลหรือเงื่อนไขทางการเมืองอื่น ๆ โดยเฉพาะการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่พรรคประชาชนต้องเข้าใจลักษณะการตัดสินใจในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระหว่างการเลือกตั้งระดับชาติกับระดับท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน พรรคประชาชนอาจจะชนะในกระแสนออนไลน์ แต่ไม่สามารถเปลี่ยนกระแสให้กลายเป็นคะแนนเสียงในคูหาเลือกตั้งได้

การเตรียมความพร้อมของผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาล (สท.) ที่จำเป็นต้องใช้เวลา เนื่องจากพรรคเพื่อไทย ผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาล (สท.) ส่วนใหญ่ คือ ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งเดิมจึงคุ้นเคยกับพื้นที่และผู้นำชุมชนในพื้นที่ กระบวนการบ่มเพาะนักการเมืองท้องถิ่นของพรรคจึงมีความจำเป็นและสำคัญเพื่อเป็นการวางรากฐานทางการเมืองท้องถิ่นของพรรคในอนาคต

กลุ่ม “เพื่อเชียงใหม่” ที่นำโดย นางสาวปณัฏฐ์ วิริยะกุลสาคนต์ แม้ไม่ใช่ชนะการเลือกตั้ง แต่ผลคะแนนกว่า 12,931 คะแนน ถือเป็นตัวเลขที่มีนัยสำคัญ เพราะเป็นการสะท้อนให้เห็นว่า แนวคิดทางเลือกใหม่ที่ไม่ยึดโยงกับพรรคการเมืองใหญ่ยังคงมีพื้นที่ทางการเมืองในเชียงใหม่ กลุ่มนี้ได้รับเสียงสนับสนุนจากกลุ่มคนชั้นกลางรุ่นใหม่ และกลุ่มภาคประชาสังคมที่ต้องการเห็นการเมืองท้องถิ่นที่เป็นกลาง ไร้ตระกูล และไร้พรรค ซึ่งแม้ยังไม่เพียงพอในการชนะการเลือกตั้ง แต่ถือเป็นพลังสำรองที่อาจขยายตัวได้ในอนาคต หากสามารถสร้างเครือข่ายและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากผลการเลือกตั้งทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่า การเมืองท้องถิ่นเชียงใหม่ยังคงเชื่อมโยงอย่างแนบแน่นกับการเมืองระดับชาติ ทั้งในเชิงเครือข่ายบุคคล อุดมการณ์ และการจัดสรรทรัพยากร การเลือกตั้งระดับท้องถิ่นยังคงต้องอาศัยเครือข่ายอุปถัมภ์ท้องถิ่น การเลือกตั้งครั้งนี้จึงมิใช่เพียงการแข่งขันของตัวผู้สมัครเท่านั้น แต่เป็นการทดสอบสมรรถนะของพรรคการเมืองระดับชาติในการแผ่ขยายอิทธิพลลงสู่ระดับท้องถิ่น ซึ่งผลลัพธ์ที่ปรากฏชี้ให้เห็นว่า พรรคการเมืองจะเข้ามามีบทบาทในการเมืองระดับท้องถิ่นมากขึ้นในอนาคต และแนวโน้มของพฤติกรรมของประชาชนในการตัดสินใจลงคะแนนเลือกตั้งจะขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองระดับชาติ และบริบทความเปลี่ยนแปลงของจังหวัดเชียงใหม่ด้วย

ตอนที่ 7 บทสรุป

การเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยถือเป็นกลไกพื้นฐานและหัวใจสำคัญของการสร้างการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง เพราะกระบวนการเลือกตั้งไม่ได้เป็นเพียงการคัดเลือกผู้นำทางการเมืองเท่านั้น แต่ยังเป็นกระบวนการสะท้อนเจตจำนงของประชาชน ซึ่งมีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางการบริหารประเทศ และการจัดสรรอำนาจในสังคม การเลือกตั้งจึงมีผลโดยตรงต่อโครงสร้างอำนาจทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น เพราะผู้นำที่มาจากการเลือกตั้งจะเป็นผู้กำหนดนโยบายสาธารณะ การจัดสรรงบประมาณ การวางแผนพัฒนา และการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา หรือสิ่งแวดล้อม ดังนั้น การรับรู้ การตื่นตัว และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจึงเป็นเงื่อนไขสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของระบอบประชาธิปไตยโดยตรง เพราะประชาชนที่มีความเข้าใจในสิทธิ

หน้าที่ของตน ย่อมสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างมีเหตุผลและตรวจสอบการทำงานของผู้แทนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของกระบวนการประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังช่วยส่งเสริมให้เกิดบริบททางการเมืองที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ ซึ่งเอื้อต่อการคัดสรรผู้นำที่มีคุณภาพ มีวิสัยทัศน์ และมีความรับผิดชอบต่อสาธารณะ โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่นที่ผู้นำท้องถิ่นต้องมีความใกล้ชิดกับประชาชนและเข้าใจปัญหาในพื้นที่จริง การเลือกตั้งที่มีคุณภาพจึงไม่เพียงสร้างผู้นำที่ดีเท่านั้น แต่ยังเป็นกลไกสร้างความเชื่อมั่นระหว่างรัฐกับประชาชน และเป็นรากฐานของการพัฒนาในระยะยาวทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง “การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2568: ผู้สมัครรับเลือกตั้ง การหาเสียง และการเปลี่ยนแปลงของการเมืองในการเลือกตั้ง” เป็นการศึกษาวิจัยที่ต้องการสะท้อนภาพบริบทของการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นของจังหวัดเชียงใหม่ที่มีความสำคัญเชื่อมโยงกับการเมืองในระดับชาติในการศึกษาวิจัยนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงกระบวนการสรรหาผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ ศึกษาถึงกระบวนการหาเสียงในการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ ศึกษาถึงบทบาทของพรรคการเมืองระดับชาติที่มีผลต่อการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ ศึกษาถึงบทบาทของตระกูลการเมืองที่มีผลต่อการเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ และศึกษาถึงสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยการศึกษาวิจัยนี้มีการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพจากการลงพื้นที่ด้วยวิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม การสำรวจบริบท การสัมภาษณ์เชิงลึก ทั้งจากผู้แทน

ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ผู้แทนผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล ผู้แทนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้แทนผู้ช่วยหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ผู้แทนพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง และผู้แทนนักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ นอกจากนั้น มีการเก็บรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่จำนวน 400 ชุด ด้วยแบบสำรวจความคิดเห็น โดยข้อมูลทั้งหมดนำมาประมวลและวิเคราะห์โดยจัดทำเป็นหนังสือนำเสนอทั้งหมด 7 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เกริ่นนำ ตอนที่ 2 ว่าด้วยเทศบาลและเทศบาลนครเชียงใหม่ ตอนที่ 3 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ตอนที่ 4 การสื่อสารทางการเมือง ตอนที่ 5 พฤติกรรมการเลือกตั้ง ตอนที่ 6 การต่อสู้ ชัยชนะ และความพ่ายแพ้ และตอนที่ 7 บทสรุป

โดยภาพรวมของหนังสือเล่มนี้สามารถทำให้เห็นได้ว่า เทศบาลนครเชียงใหม่มีประวัติศาสตร์ทางการเมืองท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับเครือข่ายอำนาจทางการเมืองของกลุ่มการเมือง ตระกูลทางการเมือง และความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์ภายในพื้นที่มาอย่างต่อเนื่อง บทบาทของพรรคการเมืองและนโยบายทางการเมืองระดับชาติในอดีตที่ผ่านมายังไม่ได้มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ทางการเมืองของนักการเมืองและการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากนัก จนในปัจจุบันกล่าวได้ว่า ภายหลังจากการเติบโตของพรรคไทยรักไทย และตระกูลชินวัตร นับตั้งแต่การเลือกตั้งปี 2544 บทบาทของพรรคการเมืองผ่านกลไกเชิงนโยบายได้แผ่ขยายอิทธิพลลงมาสู่เครือข่ายผู้นำทางการเมืองในระดับพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชนมากยิ่งขึ้นตามลำดับ จวบจนกระทั่งปัจจุบัน พรรคการเมืองเข้ามามีบทบาทโดยตรงในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่นด้วยการส่งผู้สมัครในนามพรรคการเมืองลงแข่งขันในการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ และสมาชิกสภา

เทศบาลนครเชียงใหม่ โดยปรากฏทั้งพรรคเพื่อไทย พรรคประชาชนและพรรคก้าวอิสระ รวมทั้ง กลุ่มอิสระที่มีเครือข่ายทางการเมืองซึ่งเคยเชื่อมโยงกับพรรคการเมืองระดับชาติมาก่อน อย่างไรก็ตาม แม้บทบาทของพรรคการเมืองในจังหวัดเชียงใหม่จะปรากฏชัดเจนผ่านทั้งนโยบาย ตัวบุคคล และสัญญาณต่าง ๆ และพฤติกรรมทางการเมืองในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนจังหวัดเชียงใหม่มีความผันแปรไปตามสถานการณ์และบริบททางการเมืองที่แตกต่างกัน ระหว่างการเมืองระดับชาติกับการเมืองระดับท้องถิ่น ซึ่งส่งผลให้การกำหนดยุทธศาสตร์ทางการเมืองในการแข่งขันในพื้นที่เมืองขนาดใหญ่ดังเช่นจังหวัดเชียงใหม่กลายเป็นสิ่งที่ท้าทายต่อการเลือกตั้งในทุกระดับของพรรคการเมืองไทย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่รวมถึงทัศนคติและความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชน หมายความว่า การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ภาพลักษณ์ทางการเมืองของผู้สมัครนายกเทศมนตรีที่พยายามนำเสนออุดมการณ์ จุดยืนและนโยบาย รวมทั้งการเชื่อมโยงกับพรรคการเมืองระดับชาติที่แต่ละคนพยายามสร้างจุดเด่นและกลบจุดอ่อนที่กลายเป็นจุดต่างออกไปจากคู่แข่งของตนเอง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ มีการนำเสนอทั้งรูปแบบของสัญลักษณ์สี ภาพลักษณ์ความน่าเชื่อถือ การเป็นคนรุ่นใหม่ที่มาพร้อมกับบริบททางการเมืองของเมืองเชียงใหม่ที่เน้นการสร้างเมืองที่เติบโตเร็วและเป็นเมืองท่องเที่ยว รองรับการพัฒนาด้านเทคโนโลยีแต่ดำรงไว้ซึ่งอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ดังนั้น จะเห็นว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ทุกคนจะนำเสนอนโยบายที่สะท้อนมิติสำคัญ 5 มิติ คือ การพัฒนาเมืองที่รวมถึงสาธารณูปโภคพื้นฐานและสิ่งแวดล้อม การยกระดับเศรษฐกิจชุมชนเพื่อ

การท่องเที่ยว การใช้เทคโนโลยี การศึกษาเนื่องจากมีโรงเรียนในสังกัดเทศบาล และศิลปวัฒนธรรม การที่พื้นที่เทศบาลนครครอบคลุมไปยังพื้นที่สาธารณะ พื้นที่เชื่อมโยงกับโบราณสถาน และเครือข่ายภาคประชาสังคมในพื้นที่จำนวนมาก ที่ส่งผลต่อการกำหนดนโยบายในการพัฒนาและบริหารจัดการงบประมาณของเทศบาลที่มีการตรวจสอบและขับเคลื่อนทางสังคม ทำให้การนำเสนอแนวทางการบริหารของผู้สมัครทั้ง 5 คน เน้นนำเสนอเรื่องความโปร่งใสและการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน

ในการเลือกตั้งครั้งนี้มีผู้สมัครนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ทั้งหมด 5 คน

ตารางที่ 11 ตารางผลคะแนนการเลือกตั้งและผู้สมัคร

ลำดับ ที่	ชื่อผู้สมัคร	หมายเลข ผู้สมัคร	พรรค/ กลุ่ม	คะแนน
1	นายอัสนี บุณุปกรณ์	3	พรรคเพื่อไทย	19,738
2	นายธีรวุฒิ แก้วพอง	2	พรรคประชาชน	15,715
3	นางสาวปณรัตน์ วิริยะกุลสานต์	1	กลุ่มเพื่อ เชียงใหม่	12,931
4	ว่าที่ ร.อ.จอห์นนพดล วศินสุนทร	5	อิสระ	365
5	นายการย์วิชัย วงษ์ทอง	4	พรรคก้าว อิสระ	267

และจากผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลนครปรากฏว่า พรรคเพื่อไทย ได้รับเลือกทั้งหมด 20 ที่นั่ง กลุ่มเพื่อเชียงใหม่ 3 ที่นั่ง และพรรคประชาชน 1 ที่นั่ง รวมทั้งหมด 24 ที่นั่ง

จากการศึกษาผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ยังคงมุ่งพิจารณาไปที่คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้สมัครและประสบการณ์ทางการเมืองที่ผ่านมา มากกว่าการพิจารณาจากนโยบายหรืออุดมการณ์ทางการเมืองของพรรค ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ประชาชนยังคงให้ความสำคัญกับความคุ้นเคย ความไว้วางใจ และผลงานที่เป็นรูปธรรมของผู้สมัครในพื้นที่มากกว่าการเปลี่ยนแปลงเชิงนโยบายขนาดใหญ่ในระดับพรรคการเมือง

แนวโน้มดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ประชาชนจำนวนไม่น้อยประสงค์ให้กลุ่มผู้บริหารและสมาชิกสภาเทศบาลชุดเดิมที่มีประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ได้กลับมาทำงานอย่างต่อเนื่อง อันเป็นการแสดงออกถึงความเชื่อมั่นต่อการบริหารงานในอดีตและการรับรู้ถึงผลงานที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อผลการเลือกตั้งในครั้งนี้ที่ นายอัศนี บุรณปรกรณ์ จากพรรคเพื่อไทยสามารถชนะการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีเป็นสมัยที่ 2 และสมาชิกสภาเทศบาลส่วนใหญ่ก็เป็นกลุ่มเดิมที่เคยดำรงตำแหน่งมาก่อน ขณะที่ “กลุ่มเพื่อเชียงใหม่” ที่ลงสมัครในนามอิสระก็ประกอบด้วยอดีตสมาชิกสภาเทศบาล (สท.) เดิมเช่นกัน

ในอีกมิติหนึ่ง ผลการสำรวจความคิดเห็นยังสะท้อนให้เห็นว่า การรณรงค์หาเสียงในระดับท้องถิ่นยังคงพึ่งพาเครือข่ายผู้นำชุมชนและความสัมพันธ์ส่วนบุคคลอย่างใกล้ชิดในพื้นที่ ประชาชนรับรู้ข้อมูลของผู้สมัครส่วนใหญ่ผ่านช่องทางไม่เป็นทางการ เช่น การบอกต่อจากคนในชุมชน เสียงตามสาย และสื่อออนไลน์ในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะกลุ่มไลน์ชุมชนและเฟสบุ๊ก ซึ่งเป็นสื่อที่มีอิทธิพลสูงสุดต่อการตัดสินใจเลือกตั้งตามลำดับ นั้นสะท้อนให้เห็นว่า ทูตทางสังคม

และทุนทางความสัมพันธ์ยังคงเป็นทรัพยากรสำคัญในการสร้างความสำเร็จ
ทางการเมืองในระดับท้องถิ่น

อย่างไรก็ตาม การแข่งขันทางการเมืองในเทศบาลนครเชียงใหม่ไม่ได้จำกัด
อยู่เพียงช่วงการหาเสียงเลือกตั้งเท่านั้น หากแต่ดำเนินต่อเนื่องในทุกช่วงเวลาของ
วงจรการเมือง โดยเฉพาะในช่วงก่อนการประกาศรับสมัครเลือกตั้งที่ผู้สมัครแต่ละ
รายต้องพยายามสร้างเครือข่ายอำนาจทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและ
ระดับชาติ เพื่อสร้างความมั่นคงในการได้รับการสนับสนุน

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ การแข่งขันภายในพรรคเพื่อไทยเองระหว่าง
นายอัศนี บูรณุปกรณ์ และนางสาวปิ่นรัตน์ วิริยะกุลสานต์ ในช่วงก่อนการ
เลือกตั้ง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการช่วงชิงอิทธิพลภายในพรรคและการต่อรอง
ทางการเมืองระหว่าง “เครือข่ายบ้านใหญ่” และ “กลุ่มการเมืองท้องถิ่น” ในที่สุด
เมื่อพรรคเพื่อไทยมีมติสนับสนุนนายอัศนีเป็นผู้สมัครอย่างเป็นทางการ เครือข่าย
ของนางสาวปิ่นรัตน์จึงต้องปรับกลยุทธ์ใหม่ โดยจัดตั้ง “กลุ่มเพื่อเชียงใหม่”
ซึ่งรวบรวมอดีตสมาชิกสภาเทศบาลและกลุ่มผู้นำท้องถิ่นที่เคยอยู่ฝ่ายตรงข้ามกับ
พรรคเพื่อไทยมาร่วมทีม เพื่อรักษาฐานทางการเมืองและเป็นอีกหนึ่งทางเลือก
ให้กับประชาชน

การเมืองเรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่นยังคงเป็นประเด็นที่สะท้อนให้เห็นถึง
พลวัตและความซับซ้อนของการเมืองไทย ซึ่งมีได้จำกัดอยู่เพียงกระบวนการ
เลือกตั้งเชิงพิธีกรรม หากแต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองที่ต่อเนื่องและมี
พัฒนาการตามบริบทของสังคมและเศรษฐกิจในแต่ละยุคสมัย การเลือกตั้งท้องถิ่น
จึงเปรียบเสมือนห้องทดลองของประชาธิปไตย ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เรียนรู้

การใช้สิทธิ การตรวจสอบอำนาจ และการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของชุมชนตนเอง ภาพรวมของกระบวนการเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า การเมืองระดับเทศบาลนครเชียงใหม่มีความซับซ้อนและแข่งขันอย่างเข้มข้นไม่แพ้การเมืองระดับชาติ โดยมีทั้งมิติของอุดมการณ์ทางการเมือง เครือข่ายอำนาจ และทุนทางสังคมที่เชื่อมโยงกันอย่างแนบแน่น ซึ่งทำให้การเลือกตั้งครั้งนี้เป็นกรณีศึกษาที่สะท้อนโครงสร้างและพลวัตของการเมืองท้องถิ่นไทยได้อย่างชัดเจน

จากการศึกษานี้ทำให้ได้เรียนรู้ว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นผลิตองค์ความรู้จำนวนมาก ทั้งในด้านพฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชน บทบาทของเครือข่ายผู้นำชุมชน ตลอดจนความเชื่อมโยงระหว่างการเมืองระดับชาติและระดับท้องถิ่น การศึกษาการเลือกตั้งในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น เทศบาลนครเชียงใหม่ แสดงให้เห็นว่า ความสัมพันธ์เชิงเครือข่าย ความใกล้ชิดของผู้นำ และความต่อเนื่องของการบริหารท้องถิ่นล้วนมีอิทธิพลต่อผลการเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งองค์ความรู้เหล่านี้สามารถนำไปใช้เป็นบทเรียนในการพัฒนากระบวนการเลือกตั้งให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลทางการเมือง นอกจากนี้ บทเรียนจากการเลือกตั้งท้องถิ่นยังช่วยสะท้อนให้เห็นถึงข้อจำกัดของระบบการเมืองไทย เช่น การพึ่งพาอิทธิพลของ “บ้านใหญ่” “ตระกูลการเมือง” หรือเครือข่ายทางการเมืองระดับชาติ การขาดการสร้างผู้นำรุ่นใหม่ในพื้นที่ รวมถึง ความจำเป็นในการยกระดับการเมืองภาคประชาชนให้เข้มข้น เพื่อให้การเลือกตั้งท้องถิ่นมิใช่เพียงการแข่งขันของกลุ่มอำนาจ แต่เป็นกระบวนการสร้างสังคมการเมืองที่มีพลเมืองตื่นรู้และมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง

ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการเมืองเรื่องการเลือกตั้งท้องถิ่นมิใช่เป็นเพียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นช่วง ๆ แต่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง ทั้งในระดับบุคคล ชุมชน และสถาบันทางการเมือง ซึ่งองค์ความรู้และบทเรียนที่สั่งสมมาจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและยกระดับประชาธิปไตยไทยในระยะยาวต่อไป

บรรณานุกรม

ELECT. (ม.ป.ป.). รายชื่อผู้สมัครส.ส. เชียงใหม่ เขตเลือกตั้งที่ 1. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2568, จาก <https://elect.in.th/candidates/>.

Manger Online. (2564). “อค์นี บุรณุปกรณ์” คว่าเพื่อไทย คว่าเก้าอึ้นายกเล็ก เชียงใหม่ยึดแน่นอนฐานเดิมของตระกูล “เด็กทอน” มาที่ 3. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2568, จาก <https://mgronline.com/local/detail/9640000029737>.

Manger Online. (2568). “อค์นี บุรณุปกรณ์” เปิดตัวทางการ ประกาศลงสมัคร รับเลือกตั้งนายกเล็กนครเชียงใหม่รักษาแชมป์ในนามพรรคเพื่อไทย. สืบค้นเมื่อ 4 ตุลาคม 2568, จาก https://mgronline.com/local/detail/9680000026379#google_vignette.

Nation Online. (2568). “ทักษิณ” ช่วย “อค์นี” หาเสียง ลั่นพรรคคู่แข่ง สู้ พท. ไม่ได้. สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2568, จาก <https://www.youtube.com/watch?v=uZoAXOrKVt0>.

North Public News. (2566). “อค์นี” นำทีมเชียงใหม่คุณธรรมเขตเทศบาล ฟังปราศรัย “ทักษิณ” หนุน “ส.ว ก้อง” เป็นนายก อบจ. สมัยที่ 2 แบบ 100 % ยันไม่ขัดแย้งในตระกูลบุรณุปกรณ์. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2568, จาก <https://www.northpublicnews.com/>.

Post Today. (2568). เลือกตั้งเทศบาลทั่วประเทศ เดือด! 'เพื่อไทย-ประชาชน'

ชิงฐานเสียง. สืบค้นเมื่อ 4 สิงหาคม 2568, จาก

<https://www.posttoday.com/politics/723324>.

Sanook. (2552). เดือนเต็มดวงแสงลาออกจากนายกฯนครเชียงใหม่. เข้าถึงจาก

<https://www.sanook.com/news/786175/>.

เชียงใหม่นิวส์. (2568). ส่องนโยบายยกระดับเชียงใหม่ เบอร์ 4 “อาจารย์ดั่ง”

การวิชัย วงษ์ทอง พรรคก้าวหน้าอิสระ. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2568, จาก

<https://www.facebook.com/watch/?v=719404230515435>.

เทศบาลนครเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). ประวัติความเป็นมา. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม

2568, จาก<https://www.cmcity.go.th/list/page/334/>.

เทศบาลนครเชียงใหม่. (ม.ป.ป.). สรุปเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี

งบประมาณ พ.ศ. 2568 ของเทศบาลนครเชียงใหม่. สืบค้นเมื่อ

2 สิงหาคม 2568, จาก

<https://www.cmcity.go.th/Viewpdf/26950/>.

กรุงเทพธุรกิจ. (2566). เช็กรายชื่อ หมายเลขผู้สมัคร ส.ส.เชียงใหม่ ทั้ง 10 เขต

มีใครบ้างที่นี่. สืบค้นเมื่อ 8 กันยายน 2568, จาก

<https://www.bangkokbiznews.com/politics/1064754>.

กรุงเทพธุรกิจ. (2567). 30 ปี ‘บูรณูปกรณ์’ จากร่มเงา ‘ชินวัตร’ ลู่ขยายคา

‘สีส้ม’?. สืบค้นเมื่อ 8 กันยายน 2568, จาก

<https://www.bangkokbiznews.com/blogs/politics/1118104>.

คณะก้าวหน้า. (ม.ป.ป.). ค้นหาผู้สมัครรับเลือกตั้งเทศบาลสังกัดคณะก้าวหน้า

ทุกจังหวัด. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2568, จาก

<https://progressivemovement.in.th/local-election/?list=0>.

ฐานเศรษฐกิจ. (2568). พรรคก้าวหน้าอิสระ เปิดตัวผู้สมัครนายกฯเมืองเชียงใหม่

ชุด 4 นโยบายเร่งด่วน. สืบค้นเมื่อ 6 ตุลาคม 2568, จาก

<https://www.thansettakij.com/politics/623965>.

ท้องถิ่นไทย. (2568). ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.

สืบค้นเมื่อ 23 สิงหาคม 2568, จาก

<https://www.facebook.com/thongthinthai/posts/1078896044274494/>.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2562). ท้องถิ่นไทย: ท้องถิ่น, การบริหารจัดการท้องถิ่น, และสังคมไทย (พ.ศ. 2435 – 2561) บทเรียนและก้าวต่อไป. เชียงใหม่: มูลนิธิสถาบันพัฒนาเมืองเชียงใหม่.

ประชาชาติธุรกิจ ออนไลน์. (2567). “วิภาวัลย์” รองนายก อบจ.ปิ่นเชียงใหม่

“เมืองเทศบาล” ปลุกเศรษฐกิจ. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2568, จาก

<https://www.prachachat.net/local-economy/news-1496340>.

ประชาชาติธุรกิจ ออนไลน์. (2568). ‘แดง-ส้ม-น้ำเงิน’ เจ็ดจำ คึกคิงนายก

เทศบาล. สืบค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2568, จาก

<https://today.line.me/th/v3/article/gz2e2a8>.

ผู้นำท้องถิ่นออนไลน์. (2564). “บูรณุปกรณ์” ยังไม่สิ้นมนต์ขลัง. สืบค้นเมื่อ

9 กันยายน 2568, จาก <https://poonamtongtin.com/>.

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496. สืบค้นเมื่อ 2 สิงหาคม 2568, จาก

https://www.banphet-mu.go.th/index/add_file/SPAEe5mFri11400.PDF.

พระราชบัญญัติจัดตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่ พ.ศ. 2478.

สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2568, จาก

<https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2478/A/2136.PDF>.

องค์การบริหารส่วนจังหวัดลำพูน. (2565). *ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย*

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2568, จาก

<http://www.lamphunpao.go.th>

อนุสรณ์ อุณโณ. (2013). Red Research 2: *ภาคใต้ “เหลือใจอาจไม่ใช่ แต่ยังไม่รัก” และกระแสคนใต้รักในหลวง*. สัมภาษณ์โดย มุกิตา เชื้อช้าง.

Prachatai. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2568, จาก

<http://www.prachatai.com/journal/2013/06/47239>

บรรณานุกรมภาษาอังกฤษ

- Arghiros, D. (1993). *Rural Transformation and Local Politics in a Central Thai District*. Ph.D. Thesis, University of Hull.
- Bowie, K. (2008). Vote-Buying and Village Outrage in an Election in Northern Thailand: Recent Legal Reforms in Historical Context. *The Journal of Asian Studies* 67(2): 469-511.
- Nelson, M. (2005). Analyzing Provincial Political Structures in Thailand: *Phuak, Trakun, and Huakhanaen*. Southeast Asia Research Centre Working Paper Series No. 79 (August). Hong Kong: Southeast Asia Research Centre, City University of Hong Kong. pp. 1-27.
- Nishizaki, Y. (2022). *Dynastic Democracy: Political Families of Thailand*. Madison, Wisconsin: University of Wisconsin Press.
- Pensute, C. (2015). *Candidates, Vote-Canvassers, and Voters in Thai Provincial Administrative Organisation Elections* (Doctoral dissertation, University of Leeds).
- Thananithichot, S., & Satidporn, W. (2016). Political dynasties in Thailand: The recent picture after the 2011 general election. *Asian Studies Review*, 40(3), 340-359.

สื่อออนไลน์ของผู้สมัครเลือกตั้ง

- TikTok พรรคก้าวอิสระ <https://www.tiktok.com/@9indy.thailand>
- เฟซบุ๊ก JohnNopadon Vasinsunthon (ดร.จอห์น-ศุภกันวันละประเด็น)
<https://www.facebook.com/johnnopadon.vasinsunthon.2024>
- เฟซบุ๊กแฟนเพจ เพื่อเชียงใหม่
<https://www.facebook.com/PheuChiangMai>
- เฟซบุ๊กแฟนเพจ ก้าวอิสระ <https://www.facebook.com/9indy.thailand>
- เฟซบุ๊กแฟนเพจ ธีรวุฒิ แก้วฟอง - Teerawuth Kaewfong
<https://www.facebook.com/MaowTeerawuthOfficial>
- เฟซบุ๊กแฟนเพจ พรรคประชาชน เชียงใหม่ - People's Party Chiangmai
<https://www.facebook.com/PeopleChiangmai>
- เฟซบุ๊กแฟนเพจ หยก ปันนัรัตน์ วิริยะกุลสานต์
<https://www.facebook.com/missyoke>
- เฟซบุ๊กแฟนเพจ อัสনী บุรณุปกรณ์ - เทศบาลนครเชียงใหม่
<https://www.facebook.com/noi.assanee>
- เฟซบุ๊กแฟนเพจ อัสনী บุรณุปกรณ์
<https://www.facebook.com/AssaneeOfficial/>
- เว็บไซต์ของธีรวุฒิ แก้วฟอง <https://teerawuth.com/>
- เว็บไซต์ประวัติส่วนบุคคลของว่าที่ร้อยเอก ดร.จอห์นนพดล วคินสุนทร
<https://johnnopadon.blogspot.com>

ดัชนี

ก		การปราศรัยในพื้นที่แบบปิด	60
		การปราศรัยในพื้นที่เปิด	59
		การปราศรัยย่อย	66
		การมีส่วนร่วมของประชาชน	136
		การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน	135
		การเมืองของพรรคพวก	14
		การเมืองท้องถิ่นเชียงใหม่	134
		การเมืองในระดับชาติ	12
		การเมืองในรัฐไทย	11
		การวิวิธณ์ วงษ์ทอง	5, 22, 31, 45, 55
		การเลือกใช้สื่อในพื้นที่ออนไลน์	67
		การเลือกตั้ง	135
		การเลือกตั้งท้องถิ่น	11, 142, 143
		การเลือกตั้งเทศบาล	114
		การเลือกตั้งเทศบาลนครเชียงใหม่	114
		การเลือกตั้งนายกเทศมนตรี	98
		การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่	1, 21, 33, 64
		การเลือกตั้งนายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่	พ.ศ. 2568 24, 96
กชกร เวโรจน์	66		
กฤษณะ พรหมบึงรำ	22		
กลไกหาเสียงแบบดั้งเดิม	87		
กลุ่มคณะก้าวหน้า	22		
กลุ่มเชียงใหม่คุณธรรม	22, 100, 102		
กลุ่มเพื่อเชียงใหม่	103, 126		
กลุ่มเพื่อไทยนครเชียงใหม่	22		
การกระจายอำนาจ	2, 117		
การกระจายอำนาจทางการคลัง	114		
การแข่งขันทางการเมืองในเทศบาลนครเชียงใหม่	141		
การแข่งขันภายในพรรค	105		
การจัดเสวนาวิชาการ	9		
การช่วงชิงอำนาจ	113		
การเดินหาเสียง	35, 64, 65, 66		
การตัดสินใจในการลงคะแนนเสียง	90		
การตัดสินใจเลือกผู้สมัครนายกเทศมนตรี	84		
การตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาเทศบาล	83		
การติดตามข้อมูลการสื่อสาร	90		
การปราศรัย	62, 67, 115		

การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วน

จังหวัด	12
การเลือกตั้งในระบบประชาธิปไตย	135
การเลือกตั้งระดับท้องถิ่น	12, 92, 102, 134
การเลือกตั้งระดับเทศบาล	112
การเลือกตั้งระดับเทศบาลนคร	30
การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล	99
การเลือกสรรผู้สมัครรับเลือกตั้ง	103
การสร้างกระแสสาธารณะ	133
การสร้างเครือข่ายอุปถัมภ์	132
การสื่อสารของผู้สมัคร	67
การสื่อสารทางการเมือง	34, 67
การหาเสียงในการเลือกตั้งแบบดั้งเดิม	59

ค

ความทรงจำทางการเมือง	118
ความสัมพันธ์เชิงอุปถัมภ์	103, 137
คิดเห็นของประชาชน	140
คุณสมบัตินายกเทศมนตรี	15
เครือข่ายการเมือง	94
เครือข่ายอุปถัมภ์	114
โครงสร้างอำนาจทางการเมือง	135

ง

งบประมาณของเทศบาลนครเชียงใหม่	20
-------------------------------	----

จ

จอห์น นพดล วสินสุนทร	5, 22, 32, 46
จังหวัดเชียงใหม่	93, 94

ข

ช่องทางการติดตามข้อมูลการสื่อสาร	89
เชียงใหม่คุณธรรม	43
เชียงใหม่เมืองแห่งความสุข	48
เชียงใหม่ใหม่เสมอ	52

ด

เดือนเต็มดวง ณ เชียงใหม่	2
--------------------------	---

ด

ตระกูลการเมือง	13, 14, 132
ตระกูลชินวัตร	13
ตระกูลบุญกรุณ	30, 132

ท

ท้องถิ่นนิยม	85
ทักษิณ ชินวัตร	64, 116

ทัศนัย บุณยปกรณ์	2
ทุนทางการเมือง	133
เทศบาลนคร	15, 18
เทศบาลนครเชียงใหม่	1, 19, 113, 137

ธ

ธีรภูมิ แก้วพอง	4, 22, 27, 44, 49, 124
-----------------	------------------------

น

นโยบาย	48, 50, 53, 55, 57
นายกเทศมนตรี	16
นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่	102, 110
นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่ปี พ.ศ. 2568	22

บ

บทบาทของพรรคการเมือง	138
บุคคลเชิงสัญลักษณ์	85
บุคคลสำคัญ	121
บุญเลิศ บุณยปกรณ์	2
บุณยปกรณ์	1

ป

ปกรณ์ บุณยปกรณ์	1
-----------------	---

ปณรัตน์ วิริยะกุลสานต์	4, 22, 24, 25, 125
------------------------	-----------------------

ประสบการณ์ทางการเมือง	118
-----------------------	-----

ผ

ผลการเลือกตั้ง	22, 130, 134, 140
ผู้นำจิตวิญญาณ	115
ผู้นำเชิงสัญลักษณ์	132
ผู้มีสิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	84, 91, 130
ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง	11, 22, 85
ผู้สมัครนายกเทศมนตรีนามอิสระ	128
ผู้สมัครรับเลือกตั้ง	12
ผู้สมัครรับเลือกตั้งนายกเทศมนตรี	34, 138
ผู้สมัครสมาชิกสภาเทศบาล	134

พ

พรชัย จิตรนวเสถียร	22
พรรคการเมือง	85, 134
พรรคการเมืองระดับชาติ	34, 67, 134, 138
พรรคก้าวหน้าอิสระ	107, 127
พรรคประชาชน	65, 99, 105, 106, 123

พรรคเพื่อไทย	64, 99, 132
พระราชบัญญัติเทศบาล	16, 17
พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496	15
พฤติกรรมการลงคะแนนเสียง	91
พฤติกรรมการเลือกตั้ง	69
พฤติกรรมของประชาชน	92
พฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง	138
พลังเงียบ	31, 109

ก

ภาวฤทธิ์ กาญจนเกตุ	22
--------------------	----

ย

ยงยุทธ ยงยศ	22
-------------	----

ร

รับเหมาสร้างเมือง	49
-------------------	----

ว

วิภาวัลย์ วรพุฒิพงศ์	25
เวทีแสดงวิสัยทัศน์	110, 111

ส

สภาเทศบาล	16
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	93, 105
สายการเมืองแนวตั้ง	117
สื่อสารผ่านสื่อประเภทอื่น ๆ	68

ท

หน้าที่ของเทศบาล	16
------------------	----

อ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	18
อัศนี บุรณุปกรณ์	2, 5, 22, 29, 35, 52
อิทธิพลของการเมืองระดับชาติ	85

The 2025 Chiang Mai

MAYORAL *ELECTIONS*

Candidates, Campaigning,
and Political Changes in the Elections

ISBN

9 786166 296792